

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A bosnyák javaslat

Irta: Dr. Kmety Károly.

Az általános választójog javaslatának hatalmas benyomása egy pillanatra háttérbe szorította a bosnyák annexió iránti érdeklődést.

Pedig ez az annexió sem nemzetközi hatásaiban tekintve, sem államjogi szempontból szükséges következményeire nézve nem vesztett nagyérdeműségéből.

Wekerle betérjesztette az annexió becikkelyezésére vonatkozó törvényjavaslatot; egyidejűleg benyújtott illet az ügyvitellel ideiglen megbízott bukott osztrák miniszterelnök is a bécsi Reichsrathban.

E két törvényjavaslat hatálybalépésének pillanatától kezdve befejezést nyer az okkupáció és „ideiglenes” adminisztráció állapota és Bosnyákország hozzánk tartozása állandó jellegűvé, megszerzése, mint új területszerzés, alkotmányjogi is perfektté válik.

Konsummálva lesz az 1880. évi VI. törvénycikk a maga teljes egészében, tehát azon részében is, amely az osztrák kormány-, illetőleg törvényhozással való egyöntetű eljárásra, megegyezésre vonatkozik. Az annexióhoz való hozzájárulás által ugyanis mindkét törvényhozás egyetértő beleegyezésével átváltozott az ideiglenes viszony végleges kapcsolattá.

A végleges kapcsolatnak a magyar közjog szerint való rendezése, ami most

már elengedhetetlenül szükséges követelményünk, nem az 1880. évi VI. törvénycikk konsummált és meg nem hosszabítható 5. §-a alapul vételével, hanem kizárólag az élő magyar jogigénynek érvényre emelésével történhetik. Ausztria itt nem mint egyezkedő, hanem csupán némely közös befektetés arányos részeig kárpótlandó fél jön majd tekintetbe.

A jogos követelésünket semmiképp sem döntheti meg azon tény, hogy a magyar szent korona régi országainak visszaszerzésében a közös haderőre támaszkodtunk. Hisz a pragmatika szankcióból eredő kölcsönös kötelesség érvényesített ezen hadiakciónál, a mely kölcsönös kötelesség mindkét állam területi integritásának fenntartására és helyreállítására kiterjed. A legnagyobb tévedés és éppen alapjában való félreismerése a dualizmus jogalapjának az olyas vélekedés, mintha Ausztria igényt nyert volna a bosnyák földre közös hadsereggel végrehajtott okkupáció folytán.

Az annexiót becikkelyező magyar törvényjavaslatról minden hiányossága dacára el kell ismernünk azt, hogy közjogunknak inkább megfelelőleg hangzik, mint a Wekerléhez intézett annexió királyi kézirat. Látszik, hogy a miniszterelnök megérezte, hogy baj támadhatott volna az annexió becikkelyezése körül a magyar parlamentben, ha a javaslat a királyi kéziratot változatlan szövegében felvette volna. Korántsem teljes

a javaslatnak a magyar közjoggal való összhangja még ebben a formában sem, de reméljük, hogy a 21-es bizottságban, hol igen illetékes politikusaink foglalnak helyet, sikerülni fog ezt az összhangot létrehozni.

Annál kevésbé tartjuk ezt lehetetlennek, mert úgy látszik nem helyezett sulyt a két kormány arra, hogy a magyar és az osztrák becikkelyező törvényjavaslatok teljesen egybehangzólag szövegeztessenek. Ugy értelmezik tehát az 1880. évi VI. t.-cikk sokat emlegetett 5. §-át, hogy ez a két törvényhozás rendelkezéseiben a szószerinti egyenlőséget nem követeli. Ha már az osztrák törvényjavaslatba nem lehetett felvételni azon felfogás kifejezését, hogy az annexió a „magyar-bosnyák” ősi kötelekrekre tekintettel történt, avagy azt, hogy az 1723. évi I. és II. magyar törvénycikk trónörökösödési rendelkezései lépnek hatályba az annektált tartományokban, nincs ok arra, hogy a javaslatok egyéb határozmányainak egyformaságához a közjogi korrektség rovására ragaszkodjunk. Nincs ok arra, hogy legalább a magunk részéről a magunk törvényében teljes világossággal ki ne fejezzük, hogy Bosnyákországot a magyar szent korona mellékországának tekintendjük.

A miniszterelnök közjogtisztelének nevezetes jelét mutatja az, hogy sikeresen ragaszkodott ahhoz, hogy a magyar

Marzsolén.

Irta: Ágh Endre.

(Utánnovás illus.)

Előrebocsátom, hogy a szép, sárga Marzsolén ló volt, a Gálfalvi Katinka hátalesze.

Ott legelészett naphosszat a gálfalvi kert befűvesedett útjain s a rombadőlt virágágyak szélén, hol szabadságát nem korlátozta senki. Övé volt az egész kert, az ősrégi park legintimebb zuga is s ha úgy tetszett neki, leleghette volna azt a szép sárga tearózsát is, amely a kastély elé a Gálfalvi kisasszony ültetett.

Mert hiszen ma már erre a rózsára sem vett senki gondot. Gálfalvi Katinka is otthagya a nyugalmas fészket s otthagya azt a tearózsát is, amelyhez pedig annyi szép emlék fűzte.

S ki tudja, ha ma is azoknak az emlékeknek él, nem-e másként lett volna minden.

De őt a heves kék vére ragadta magával. Szép volt s tapsra, ünneplésre vágyott, azért hagyta oda a csöndes gálfalvi udvarházat is, hogy valami porosz város jókedvű söröző polgárainak danolja a tüzes magyar nótákat s a szentimentális valczereket.

Amikor elment, legnagyobb gondja volt a szép sárga Marzsolén, meghagyván Soós Gábornak, az öreg kasznárnak, hogy úgy vigyázzon reá, mint a két szemére.

A többit nem bánta, hadd viseljen arra gondot az Imre öcsese. Már tudniillik a birtokra meg az ősi kuriára.

Alig melegedett meg azonban odaát, jöttek

a levelek Soós Gábertól, hogy nem bírja az a négyszáz hold az Imre urfi nagylábon élését, a damákat, akiket odához a Katinka szép leány-szobáiba, a cigányt, meg az örökös vendégséget.

— Meg a földekre, a jószágra is rossz idő jár — írta az öreg — nem teremnek annyit, mint amikor el tudtuk látni trágyával, nap-számmal.

Gálfalvi Katinka ezt a prózai levelet is oda tette a többi rózsaszínű, illatos levél közzé. S amint ezekre nem válaszolt, úgy hagyta szó nélkül amazt is, levén sokkal fontosabb dolga, mint törődni a hazai földekkel.

Csak a szép sárga Marzsolén jutott néha eszébe s olyankor táviratilag kérdezte: szép, kövér-e még Marzsolén?

És Soós Gábor visszatelegrafált: „Övé az egész kert, meg az én káposztámat is leleghette.” Erre megint csönd és nyugalom lett.

Lassan, de annál vigabban ment tönkre a gálfalvi erdő, s utána a malom; elvitte a muzsika, meg a sok szép pesti leány.

Soós Gábor mit tehetett volna egyebet, megint neki állt panaszkodni. Teli irt vagy két árkus papírost apró betűkkel; szépen megrubrikázta ahol kellett s a rubrikákat kitöltötte rengeteg számmal, az ő gazdasági számadásaival. És várta, hátha erre megindul a kisasszony szive. Mert bizony azokban a számadásokban a minusz mind felemészette a pluszt.

Gálfalvi Katinkának azonban még ez sem bírta felkelteni az érdeklődését a hazai dolgok iránt.

Ezt a nagy levelet is odacsapta a többi

közé s helyette kihuzott egy másikat, rózsaszínű, illatos levélkét, valami Wimmer Márk gazdag gyáros fiától.

S a sok közül erre a levélre válaszolt, hogy a napokban szívesen fogadja Wimmer ur látogatását.

Soós Gábor tehetetlenül állt. Egyszer megpróbálta és szólt az Imre urfiak, hogy nem jó vége lesz, ha tovább is így megy, de a fiatal Gálfalvi nem gondolt a jövővel.

— Egyszer élünk, Gábor bácsi — mondotta — bolond, aki ki nem használja.

— De ha nem tarthat sokáig, mit fog azután az ifjuur csinálni?

— Hogy mit csinállok, ne gondoljon azzal. Hát ugy élek, ahogy jön, ott a vármegye, majd csak beprotezsálnak a jó urak.

— Igaz — hagyta helybe a kasznár. És tovább járta a bolondját.

Már elmuzsikáltatta a nagy gálfalvi erdőt is s már-már a földekre került a sor, amikor Soós Gábor újra előállt.

— Talán csak a földekből nem ad el az ifjuur? mit szólna ahhoz Katinka kisasszony.

— Hát a földek az övéi?

— Háromszáz hold, ugy van a testamantumban.

— No hát, akkor száz hold biztosan az enyém.

— Igen, meg a havas.

— No látja, hát még busuljak is?

— De most meg ura kell a pénz annyit mindenre, hogy elsorolni sem tudom.

Imre urfi le-feljárt a nagy szobában s úgy tett, mintha gondolkodnék.

ADITOTTUK
GOTI
BELA KRISTOFER
Makart-
att vagy fényes
Kabinet, matt
s 4 frt. 12 Visit
zebb kivitelben
nyképészről,
Rákóczi-ut 16.
egrendeléseket
énykép után.
ánysán,
il eredménytől
r a dr. Wil-
oy tanár ama-
p-pora. Sová-
s, szép telt
at nyorok.
omok keblet.
alatt 20 kiló
sért jótállást.
ség, gyenge-
ég ellen és gyó-
naknélkülöz-
p-szer. Kitűn-
cago, Berlin,
Hamburgban.
velek minden
— Dobozon-
10 kr. Hasz-
tással. Főrak-
zs Mór E.
VII. István-ut
eme el l.
résztelvezetere
orát,
inót,
almot,
edűt
árakon a leg-
ndszerű
hítel
ológ csakis
y magyar hang-
szertelepén.
Arjegységük
n.
Király-
zása.
EN
MINT
ILT FÉNYKÉP
ASOK
MAGYAR
ONÁRT
ARTUVAL
YSÁGBAN
SZINES
KER
RONA.
ANDHOTT
YNEK.
SSÁG
BAM
MYITO ÉS
MUTAREM
MILLER-0-40
08. ÉVI PÁRISI
KÁLLITÁSON
RESZTEL E.
EMMEL.

pragmatika szankciónak hatályba lépését deklarálhassa javaslatában. Ez egy kedvező és erős praejudicium arra, hogy a magyar törvényhozás a mi államunk területét látja Bosnyákországban és Hercegovinában és hogy jövőben sem fogad el más álláspontot, hanem ezt teljes erélyvel és a jognak teljes érzetével és erejével következetesen vállalni fogja.

A becikkelyezési javaslat hiányosságának kell viszont tekintenünk azt, hogy nem fejezi ki kétségkizáró módon, miszerint az 1880. évi VI. t.-cikkben adott kormányzati felhatalmazást a közös minisztérium részére újabban is megadja, illetőleg az említett törvénynek hatályosságát a négy első szakaszra nézve ideiglenesen meghosszabbítja. Nem fejezi ki expressis verbis azt sem, hogy a bosnyák alkotmányi intézményt a közös miniszter a magyar kormány egyetértésével állapítja meg. Gondolom, nem lesz akadály annak, hogy a törvény e részben világosabbá és teljessé tétessék és így ne maradjon fenn kétség arról, hogy a közös minisztérium kormányzata nem lett véglegessé, hanem ideiglenessé áll fenn még azon — remélhetőleg igen rövid idő alatt is, mely szükséges ahhoz, hogy a magyar államjog a visszaszerzett területen koronás királyunk által foganatba vétessék.

Budapest, november 13.

A képviselőház holnap, szombaton, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelynek napirendjén a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása szerepel.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma ismét megjelent a képviselőházban, ahol Josipovich horvát miniszterrel tárgyalt gazdasági ügyekben. A horvát bán a mai nap folyamán Darányi Ignác földművelésügyi miniszterrel és Szerényi József kereskedelemügyi államtitkárral is tanácskozott.

A költségvetés tárgyalása. Értesülésünk szerint megállapodás történt arról, hogy a költségvetés tárgyalását legkésőbb a jövő szerdán kezdi meg a Ház.

— Hát tudja mit, ott az én négy szürkém, az öregek, adja el azokat, elég lesz nekem a másik négy ló.

Soós Gábor úgy tett, amint az ura mondta s ezzel kisegítette magát. Közben azonban megint csak pénz kellett s megint nem volt.

Ujra elővette tehát Imre urfit.

— Baj van instálom, megint nincs, ami kéne.

— Pénz? Oda se neki, itt ez a haszontalan állat, testvérközt megér hatszáz pengőt, adja el.

— Marzsolént? Azt nem teszem, mit szólna ahhoz Katinka kisasszony. És szabadkozott, protestált ellene.

— De ha kell s ha nincs?

— Még akkor sem, ahogy a lelkemre kötötte a kisasszony.

— Hát csináljon, amit akar.

Ezzel jött el Soós Gábor s egyenesen a pósfára szaladt, ahol a következő sürgőnyt adta fel:

„Pénz kéne s mert nincs, urfi Marzsolént eladja; szegény Marzsolént!”

Gálfalvi Katinkának egy rossz éjszakát szerzett ez a távirat.

Másnap azt mondja Wimmer Márknak, hogy „uram, ha lovagom akar lenni, egy szép Magyarországi utra velem jöhet s ha úgy tetszik, ott is maradhat.”

Wimmer végtelenül boldog volt.

— Lekötelez s a világ legszerencsésebb halandójává tesz, ha megengedi, hogy magával tartsak. Hogy azonban ne legyünk feszélyezve, engedje meg, hogy ezuttal megkérjem a kezét.

Gálfalvi Katinka nem állhatott ellent Wimmer kérésének.

A költségvetést meghosszabbított üléseken tárgyalják s e sürgősségi indítványt a jövő csütörtökön terjesztik elő. Az ülések tízórások lesznek és délelőtt tíz órától délután három óráig, majd egy órai szünet után délután négy órától esti kilenc óráig fognak tartani. Különböző a költségvetési vita tulhosszának nem ígérkezik. A horvát képviselők még eddig nem határoztak afelett, hogy mily arányokban kívánják a vitában résztvenni, mert eziránt csak a jövő hét közepén Budapesten tartandó értekezletükön fognak határozni. A körükben uralkodó kedv szerint csak néhányan fognak a vitában felszólalni. A nemzeti-ségi eddig csak egy szónokot jelöltek ki Vajda Sándor személyében, ki az általános vitában álláspontjukat fogja képviselni.

Kavarodás a választójogi bizottság körül. A képviselőház ellenzéki tagjai között nagy elkeseredést keltett az a körülmény, hogy a választójogi harminczegyes bizottságba egyetlen egy ellenzéki képviselőt sem választottak. A balpárt még délelőtt a képviselőházban értekezletet rögtönzött, s annak határozatából a következő tiltakozó nyilatkozatot adták ki:

A függetlenségi és 48-as balpárt megállapítja, hogy a koalíciós többség uralma alatt a bizottságok megalakítása tekintetében azzal, hogy az ellenzéki pártokat minden bizottságból kirekesztették, oly gyakorlat honosodott meg, amely nemcsak a parlament eddigi gyakorlatával, hanem a parlamentáriszmus alapfogalmával ellentétben áll s a világ összes nemzeteinek parlamentjében példátlan. Ugyanez az inparlamentáris tény ismétlődött meg ma két oly nagyfontosságú bizottság megválasztásánál, amely egyike a magyar alkotmány és parlament egész jövőjére döntő jelentőséggel bír, másika Magyarország közjogi helyzetét alapjaiban ingathatja meg. A parlament jogainak a többség részére való illetén kisajátítását a balpárt nemcsak a maga és az egész ellenzék sérelme gyanánt mérlegeli, hanem abban magának a magyar parlamentáriszmusnak megsemmisítését látja. E felfogásának folyamánként a mai szavazásban nem vett részt s a többségnek megbélyegzést érdemlő eljárását a közvélemény ítéletére bizza.

Ezzel azonban nem elégedtek meg, hanem Lengyel Zoltán kezdeményezésére elhatározták, hogy az összes ellenzéki magyar csoportokat közös akcióra szólítják föl. A kezdeményezésnek volt a következménye, hogy ma este a balpárti klubban valamennyi ellenzéki csoport részvételével értekezlet tartottak, amelyen megbeszélték, hogy milyen módon járjanak el. Az értekezleten Szappanos István elnökölt és résztvettek benne a balpártiakon kívül a demokraták mind a négyen, továbbá Eötvös Károly, Barta Ödön, Mezőfi Vilmos és mások.

— Az önök vagyok — mondta elragadóan és most már utazunk.

És elutaztak. Két nap sem telt el, már Gálfalván voltak, az égbenyuló havasok alatt, hol a rengeteg erdők s azokon túl a termékeny földek egyszerre felkeltették Wimmer Márk figyelmét.

— Hisz ez paradicsom — mondotta. — Itt száz hold föld annyi, mint nálunk ezer és ez mind kihasználatlan. No itt fog lehetni csinálni valamit!

És mindjárt jól érezte magát. Tetszett neki a szép hely, Katinka kedvessége s hamarosan megalkotta maga előtt jövő teendőit, hogy mi mindent is fog ő csinálni, hogy befektetett pénze busásan kamatozzék.

Egész nap a határt járta. S vele lovagolt ki Katinka is a szép sárga Marzsolénon, a kedvencz paripán.

Imre urfi pedig azalatt csak még jobban élt.

— Hadd fogyjon — mondotta — inkább, mintsem az ilyen jött-mentnek adjam az ősi just.

És hangos volt az egész környék a mulatozástól. Persze, hogy ehhez ismét csak pénz kellett s mert Soós Gábornak magának sem volt, nemhogy az urfinak tudjon adni, ott és úgy szerzett, ahogy lehetett.

Akkoriban olesón lehetett Gálfalván földhöz jutni, potom pénzen adogatták el a gálfalvi birtokot. Közben jöttek a hitelezők is, a bankok, a törvény emberei s egyszerre olyan sürgősforgás lett a gálfalvi udvarházban, amilyenre még nem emlékeznek.

Báró Bánffy Dezső csatlakozását Lengyel Zoltán jelentette be. Az előadó Molnár Jenő volt, aké beszédében kifejtette, hogy a magyar ellenzéki pártoknak ad hoc szövetezéséről van szó, amelynek elsősorban az a célja, hogy az elnöki és a többség erőszaknak gátat vessen, másrészt pedig, hogy erőteljes küzdelmet indítson a választói reform ellen. Az előadói beszédhez az összes jelen voltak hozzászóltak, de végleges határozatot még nem hoztak, hanem hétfőre újabb értekezletet hívtak össze. Addig és felkérték Eötvös Károlyt, hogy a Ház holnapi ülésén napirend előtt tegye szavá a sérelmeket. A balpárton különben megczáfolták azt a hirt, hogy Lengyel Zoltánt kilépésre kényszerítik és Polónyi Gézát fogadják vezérüknek.

A nemzeti-ségi képviselők lemondása bizottsági tagságukról. A nemzeti-ségi képviselők régóta panaszkodják, hogy a képviselőház legfontosabb bizottságaiban egyetlen egy taggal sincsenek képviselve. A delegáció, a pénzügyi, mentelmi, munkásügyi, közgazdasági, igazolási és gazdasági, valamint a véderő és vízügyi bizottságban egyetlen egy nemzeti-ségi képviselő sem választatott be, de az országos közlekedési és ipartanácsban sem foglal helyet nemzeti-ségi képviselő. Ez indította a nemzeti-ségi képviselőket arra, hogy a többi bizottságokban elfoglalt tagsági helyekről lemondjanak. Ennek folytán ma a következő levelet intézték Justh Gyulához, a képviselőház elnökéhez:

Nagyméltóságú Elnök Ur! Van szerencsénk tisztelttel bejelenteni, hogy a földművelési, igazságügyi, illetve kérvényi, kivándorlási, könyvtári, közgazdasági, közoktatási, naplóbiráló és bankügyi bizottsági tagságról ezennel lemondunk. Lemondásunk pártunk azon határozatán alapul, mely szerint nem tartja a parlamentáriszmus elvével megegyeztethetőnek, hogy nem minden bizottságban és nem az összes ellenzéki pártoknak juttat a képviselőház bizottságaiban megfelelő helyet. Aláírások

Főispánvátozás Háromszék megyében. Mint a Budapesti Tudósító értesül, a király Elekes Bélát, Háromszék vármegye főispánját ez állásától felmentette; a távozó főispán felmentése alkalmából legfelsőbb kitüntetésben részesül. Háromszék vármegye főispánjává a király Meczner Béla főrendiházi tagot nevezte ki.

Hock János beszámolója. Kecskemét város alsó kerületének orsz. képviselője, Hock János vasárnap, e hó 15-én délután 3 órakor tartja beszámolóját az iparos otthon dísztermében. Este az alsó kerületi 48-as népkörben társasvacsora lesz Hock János tiszteletére.

Elnézte ezeket Wimmer Márk s elámuló rajtuk.

— Mi ez, szokás, így kell ennek lenni? — Így — mondotta Gálfalvi Imre — vigan megy tönkre a magyar.

Ő azonban ezt sem tudta megérteni.

Csak Katinkát sajnálta, aki mintha engedett volna könnyelműségéből, sirva nézte a pusztulást. Látta, hogy itt már nincs mit megmenteni, hogy azalatt a három év alatt elusztott minden, az ősi föld, az ő fiatalsága, a sárga teorózsa s a szép Marzsolén is.

Igen, mert egy nap a Marzsolénre is rákerült a sor. Potom áron kinálták s ha jól tudom, talán száz forintért vette meg Wimmer Márk.

Megvette s így szólt Katinkához:

— Fogadjia tölem kedves lovát jutalmul az eltöltött pásztorórákért s felejtse el.

Ezzel úgy elment Gálfalváról, mintha ott sem lett volna.

— Ennek is vége, — szólt Gálfalvi Katinka — újból kezdhetjük, ha ugyan még egyszer találkozik egy Wimmer Márk.

És otthagya az ősi udvarházat, illetve már csak a romjait.

Mikor készülöben volt, elébe állt az öcsöcsé s úgy kérte.

— Nekem adhtanád a Marzsolént, még egy jót hadd mulassak rajta!

De Katinka erről hallani sem akart.

Odahívta Soós Gábort a kert virágágyal közé, kezébe nyomta a megtöltött fegyvert és agyonlövette.

Szegény Marzsolén, milyen sorsra jutott.

Kmety Károly a választói reformról.

Budapest, november 13.

Kmety Károly országgyűlési képviselő, a közjog kiváló tanára, ma, amikor a választói reform törvényjavaslata már a képviselőház előtt van, a korszakos ujtásról így nyilatkozott munkatársunk előtt:

— Milyen prognózist állít fel képviselő ur a választási reformnak?

— Minden jel arra mutat, hogy Andrássy törvényjavaslata általánosan megnyugtató hatást gyakorol. Egyaránt megnyugvást szül azoknál, akik aggodalommal voltak amiatt, hogy ezen javaslat a jogok kiterjesztésében szűkkeblű, vagy mondják túlságos konzervatív lenne, más oldalról viszonylagos melegeggedéssel találkozik azok részéről is, kik ismerve Andrássy erős liberáliszmusát, attól tartottak, hogy a javaslat túlmerész reform jellegével fog birni.

— Várható-e a javaslat ellen a szociálisták és nemzetiségiek túlzott agitációja?

— Sem a nemzetiségieknek, sem a szociálistáknak nem ereje a túlságos tárgyilagosság, emélfogva ne remélik, hogy ők elismeréssel lesznek a javaslatban megnyilvánuló, szinte a radikalizmus határát érintő szabadelvűség iránt. Bizonyos azonban, hogy az ő igazságérzetük is ki van elégítve, hiszen a javaslatban nincsen semmi sovinizmus, sőt egyéni véleményem szerint nincs sovinizmus a jogosult mértékig sem. Teljesen indokolt volna ugyanis, ha legalább a második szavazatot, amely az illető honpolgárookra nézve valószínűleg kiűntetés és a polgártársak fölé emelés jellegével bir, az államnyelv ismeretéhez kötötte volna a javaslat. A szociálisták azt hiszem érzik, hogy többet kaptak, mint amennyit reméltek, hiszen több, mint egy millió munkás fog résztvenni a törvényhozók választásában. Nem tekinthetik maguk ellen irányzottnak a pluralitást sem. — legalább nem oly mérvben, mint hirdetik — mert a többes szavazatot a munkások jelentékeny része elérheti.

— A szavazás nyilvánosságára nézve kívánatos-e valamely módosítás?

— Semmi körülmények között sem. Részemről folyton hangoztattam, hogy nálunk egyedül a nyilvános szavazás felel meg a nép jellemének, a tradíció okos ügyelembevételének és a nagy nemzeti érdekeknek. Egyetlen párt sem állít ki magáról és híveiről valami fényes erkölcsi bizonyítványt és nem tesz a politikai morál iránti érzékéről tanúságot, ha elkieseredik a nyilvános szavazás miatt. A korrupciót, a melyet bizonyos irányban a nyilvános szavazat táplálhatna a választás körüli visszaéléseknél, drákói szigorral való büntetése csirájában el fogja fojtani. Persze nem szabad visszarettenni büntönbüntetés kiszabásánál sem, ott, hol ma enyhe pénz- vagy fogházbüntetés alkalmaztatik.

— Mit várhatunk a bizottsági tárgyalásoktól?

— Azt hiszem, bár biztos információim nincsen, nincs a bizottságnak egyetlen olyan tagja, aki a javaslatot általánosságban örömmel nem üdvözlölné és el nem fogadja. Ez annál inkább várható, mert köztudomás szerint a miniszter némely módosítástól sem zárkózik el. Azok a feltevések, mintha a bizottság tagjai között az u. n. „feketé” túlsúlyban volnának, komolyan nem vehetők. Annál kevésbé szabad ellúnni azt, hogy e bizottságban olyan célzatok is fognak érvényesülni, hogy a javaslat törvénynyé válását túlságos

liberalizmusa miatt szánt-szándékosan késleltessék avagy éppen megakadályozzák. A függetlenségi párt önmagával ilyen ellentétbe nem juthat. Nem lehetetlen ugyan, hogy a pluralitás körül heves csatározások fognak kifejlődni, a melyet azonban, ha a kormány csak némely módosításokat elfogad, a javaslat biztos győzelmével végződnek.

— Mi véleménye van képviselő urnak a javaslatnak a sürgősségi szakasz alapján való tárgyalása felől?

— Ha a javaslat ellenzéke technikai obstrukcióhoz nem folyamodik, célirányos, hogy a sürgősség elkerülésével tárgyaljuk le a nagy alkotást. Mivel azonban a koalíciónak obligója van arra, hogy a választási reformot megvalósítsa, hogy a jövő országgyűlést már az általános joggal választhassa meg a nemzet, okvetlenül gondoskodnunk kell arról, hogy a javaslat legrövidebb idő alatt, a junktim-javaslatokkal együtt letárgyalassék. A törvényben ugyanis tizenöt havi előkészületi idő van kontemplálva a végrehajtásra, ez az időtartam inkább rövid, semmint hosszú, az első választást megelőző előmunkálatok roppant sokasága folytán. Mindezekre tekintettel, ha az idő sürget, nem habozhatunk a sürgősséget igénybe venni.

— A főrendiházban milyen lesz a javaslat sorsa?

— Ha valahol, ugy a képviselőház szervezetenek új alapokra helyezésénél döntő szó illeti magát ezt a Házat és a főrendiház tudni fogja, mivel tartozik az ellenállhatlanul előretörő korszakellennek. Korona és képviselőház egyetértése mellett csak egy esetben tartom megengedhetőnek a főrendiház oppozícióját, hason elsőrangú alkotmányi kérdésekben, t. i. akkor, ha minden kétségen kívül szüksége iorog fenn annak, hogy a nemzeti lét nagy érdekei egy szükségtelen, egy fölösleges és rohamos haladás ellenében megtaltalmaztassanak. Mondhatja-e valaki, hogy Andrássy reformja ily veszélyt hoz magával? Igazságosan és hazafiasan gondolkozva ezt a javaslatról állítani semmi esetre nem lehet.

Budapest, november 13.

Előadók választása. A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délelőtt gróf Batthyány Tivadár elnöklésével a börtönytörvény előadójául Buday Barnát, a statisztikai jelentés előadójául Szmrecsányi Györgyöt választotta meg. — A földművelésügyi bizottság Potocky Dezső elnöklésével tartott ülést és a borhamisítás javaslatának előadójául Bernáth Bélát választotta meg. — A munkásügyi bizottság mai ülésén az ipariügyelők 1906. évi működéséről szóló jelentés előadójául Ernst Sándort, a nők éjjeli munkájáról szóló törvényjavaslat és a munkásbiztosítási hivatali fegyelmi szabályzatáról szóló jelentés előadójául Szatmári Mór, a vasárnapi munkaszünetéről szóló jelentés előadójául Török Kálmánt választotta meg.

Az egyetemi ifjuság választói joga. Az országos Kossuth-szövetség tegnap rendkívül közgyűlést tartott Pethő István elnöklésével, amelyen az ifjuság választói jogával foglalkoztak és a következő határozati javaslatot fogadták el egyhangulag:

A választói jog kiterjesztése küszöbén az ifjuság azt kívánja, hogy minden egyetemi és főiskolai hallgató (rendes), ki huszadik életévét betöltötte, közvetlen aktív választói jogot nyerjen. Minthogy nem az életkor, hanem a képzettség (írni, olvasni tudás) az alapkritériumai a választói jogosultságnak, az értelmi képzettség maximumával (érettségi bizonyítvány) rendelkező ifjuság már magasabb szakképzettséget nyert. Kívánságos értelmisége mellett erős nemzeti érzése megérdemli a politikai nagykorúsítást, mert a magánjogi törvények megengedik a nagykorúsítást 24 év előtt. A régi értelmiségi cenzus alapján volt választói joga olyanoknak (tanítók, gyógyszerészek, jegyzők) ha nem is töltötték be 24 évet. A régi adócenzus értelmében megfelelő adócenzus mellett választói joggal bír a 20 éves állampolgár is. A régi értelmiségi cenzust az új reform — fontos nemzeti érdekből — kiterjeszteni szándékozik: nem maradhat ki az egyetemi és főiskolai ifjuság sem, annál is inkább, mert hivatkozhatik angol

példára is, hol az egyetemi és főiskolai ifjuság szintén bir választói joggal, amennyiben az egyetemek hallgatói külön képviselőt küldenek a parlamentbe. A jövő héten e tárgyban ifjusági nagygyűlést hív össze az országos Kossuth-szövetség a Sas-Körbe.

Közjog és kivándorlás.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 13.

A balpárt nevében Babocsay Sándor ma okozta meg a császári jubileumi kereszt dolgában beadott indítványát. Hevesen kikelt a kormány ellen, mert Wekerle Sándor ellenjegyezte azt a királyi kéziratot, mely Ferencz József osztrák császárságának ötvenéves jubileumát egy emlékérem alapításával gloriálkálta. Különösen azt emelte ki, hogy Ferencz József Magyarországon csak hatvanhét óta uralkodik és így mi nem akceptálhatunk olyan tényt, mely azt látszik igazolni, hogy ő az abszolutizmus alatt is uralkodott volna Magyarországon. A balpárt sürri helyesléssel és sürri közbeszólásokkal kíséerte ezt a fejtegetést.

A miniszterelnök nyomban válaszolt. Mielőtt a kérdés tulajdonképpeni tárgyára tért volna, hangsúlyozta, hogy a mostani korszak a nemzeti érzület következetes és erővel teljes megnyilvánulásának a korszaka és ezt a gyakorlati életbe is át akarják ültetni. Szerinte azonban, ezzel a politikájával semmiféle összefüggésben sincsen Babocsay indítványa. Az ő (Wekerle) fölfogása az, hogy a hatvanhetes törvények megállapítják Ferencz Józsefnek negyvennyolcztól való uralkodásának törvényességét. (Ez a kijelentés nagy mozgást támasztott a baloldalon.) Illő volt, hogy a császári jubileum alkalmából is kifejezést adjunk ő felsége iránt való tiszteletünknek; de arra senkit sem köteleznek, hogy elfogadja a jubileumi érmet, mely tulajdonképpen nem is rendiel, s így nem esik az 1848:III. törvényezikk határozatai alá. Azzal a kéréssel fejezte be beszédét, hogy ne támaszszanak a mostani viszonyok között mesterkélte ellentéteket. (A Ház többsége mellőzte Babocsay indítványának napirendre tűzését.)

Ezek a közjogi disputák meglehetősen élénkiséget támasztottak. Beszéltek róluk még akkor is, amikor a választói jogi és az annexió bizottságot választották meg. Az első bizottságba harmincegy, a másodikba huszonnégy tagot választottak: — a pártok listáján nem változtatott a Ház.

A választások megejtése után folytatták a kivándorlási javaslat tárgyalását. Török Kálmán azt gondolja, hogyha a tanítók és papok észreterítik a népet, akkor a kivándorlás csökkenni fog. Ili. Madarász József amerikai tapasztalatait mondotta el. Vázolta az ottani egyházak és papok helyzetét s arra a konkluziójára jutott, hogy a kivándorlók nem vesztek el végképpen a hazaszámára. Hock János ugy látja, hogy az anyag-elvűség lebeg a kivándorlás fölött. Hathatós előmozdítója a kivándorlásnak a nagybirtok költöttsége. Parcellázás, áttelepítés, örökbérlet segíthetne a dolgon — anélkül, hogy az egyház jogát érinteni kellene. Az önálló vámterület is hivatva van arra, hogy sok munkást ipari foglalkozáshoz juttasson. Ha a gazdasági munka korlátait megdöntik, a kivándorlás oka is megszűnik. Hock argumentumait zafos tapssal fogadta a függetlenségi párt.

A részletes tárgyalásnál Szmrecsányi György fölszólalása után, Andrássy Gyula belügyminiszter megígérte, hogy a kivándorlásnál tapasztalt visszaéléseket a legszigorubbant fogják megbüntetni. Néhány módosítás után, a szakaszokat változatlanul fogadták el.

Abban, hogy a kivándorlási törvénynevet

ilyen hamar végzett a Ház, a javaslat kevés kritikát igénylő jósága mellett nagyrésze volt annak, hogy ma már az érdeklődés oroszánrészt a választójogi reform foglalja el. A politikai horizont uralkodó plánétája ma gróf Andrássy Gyula javaslata, s az is marad addig, amíg nem sikerül végleges megoldáshoz juttatni ezt a korszakalkotó reformot.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Csizmazia Endre és Thiorotzkay Miklós, Az elnök megnyitja az ülést.

A császár jubileuma.

Babocsay Sándor megokolja a jubileumi kereszt dögában beadott indítványát. Deák Ferenczre hivatkozik, aki azt mondta, hogy vannak igazságok, amelyeket bizonyítani nem kell, sőt hiba. Ilyen a balpárt szóban forgó indítványa is. A császárjubilumi kereszt adományozása a magyar tisztviselők számára, a királyi irás miniszteri ellenjegyzése nyilván alkotmányba és törvénybe ütközik. A magyar törvények az 1848. decemberi trónlemondást nem fogadták el törvényesnek; a magyar király uralma kezdődik 48-ban. Nekünk az osztrák császár senkink. Apponyi mondta 1890-ben, hogy Ausztria nekünk épp oly idegen, mint Spanyolország.

Fölkialítások a balpárt köréből: Az akkor volt! **Babocsay Sándor:** A jubileumi kereszt visszautatása a nemzeti önérték kérdése.

Hoffmann Ottó: Szerbiát kinevetjük!

Farkasházy Zsigmond: Több önérték van a szerbekben, mint bennünk. (Zaj.)

Babocsay Sándor: A hazafias érzés sérelmének a megtorlását a leganyagiasabb elvi politika is megkívánja; a nemzeti önérték ápolása igen nagy érték. A miniszterelnök megsértette a nemzeti önértéket a pátenst ellenjegyzésével, annak a keresztrendjének a behozásával, amely a magyar nemzet leg-súlyosabb megalázására emlékeztet.

Farkasházy Zsigmond: A tizenhárom akasztófát rendezeltek ünnepelni!

Hoffmann Ottó: Becstelenség!

Babocsay Sándor: Kéri a Házat, mondja ki Wekerle az anatómát s tüzze ki indítványukat napirendre. (Éljenek a balpárt részéről.)

A miniszterelnök válasza.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Nincs ellentétben azzal, amit Babocsay a nemzeti önérték ápolásáról mondott. Vallja, hogy az egész mai korszak a nemzeti érzület következetes és erővel teljes megnyilvánulásának korszaka s a kabinet kormányzati tevékenysége az, hogy ennek az erővel teljesen megnyilvánuló nemzeti érzületnek a gyakorlati politika terén is kifejezést adjon. (Éljenek helyeslés. Zaj a balpárt részéről.) Ennek a fölfogásnak azonban a kérdéses indítvánnyal semmi kapcsolata sincs. Babocsay okai és érvei tarthatatlanok. Nem akar most annak fejtegetésébe bocsátkozni, hogy az 1867. I. és III. törvények utólag mennyiben legalizálja a felső trónralépését. (Zaj.)

Fölkialítások a balpárt részéről: Soha sem legalizálták!

Wekerle Sándor miniszterelnök: ... indemniálták; ez nem azt teszi, hogy a közbeeső korszakot mondták ki törvényesnek, hanem igenis megállapított az uralkodás kezdetének törvényessége. (Nagy zaj a balpárton.) Bocsánatot kérek, azt még sem lehet mondani, hogy a felső uralkodása 1867-ben kezdődik! (Nagy zaj a balpárton.)

Hoffmann Ottó: Pedig ezt mondta Deák Ferencz is! Mindent tönkretesznek!

Farkasházy Zsigmond: Csak azóta magyar király! Akkor kezdődött az uralkodása.

Benedek János: Addig nem volt magyar király! Zsarnok volt, kényur volt!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Mindenben a hatvanhét alapján áll; hozzátenni sem akar, de elvenni sem enged belőle; a nemzet jogai, a nemzet kárára, az ő hozzájárulásával legalább, nem lesznek magyaríthatók. (Helyeslés.) Az uralkodás kezdete csakugyan 1848. december másodikán. (Nagy zaj a balpárton.)

Farkasházy Zsigmond: Ezt türi a függetlenségi párt! (Zaj.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Téves az a kifejezés, hogy a rendjel dögában valakit is annak elfogadására kényszerítenének. Senkit sem kényszerítenek valaminek elfogadására és viselésére. Itt nem rendjelről van szó, amely az 1848. évi III. törvény-cikk határozatai alá esik, hogy tudniillik csak a kormány előterjesztésére fogadható el; ez nem kintetés; ez egyszerűen emlékérem. (Nagy zaj a balpárton.) Emlék, melyet a fejedelem kíván adni az **Állami tisztviselőknek**, Ismétli, amit május 30-án

mondott, hogy tudniillik Magyarország a koronázást tavaly jubilálta; de nem lett volna illő, ha a király iránt való tiszteletének most is kifejezést ne adtak volna. Kéri a képviselőket, hogy mesterkélt okokkal ne keltsenek fel ellentéteket éppen a mai viszonyok közt. (Nagy zaj a baloldalon.)

Hoffmann Ottó: A magyar história mester-séges ok?

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ne vessenek fel ellentéteket és közjogi sérelmeket éppen akkor, amikor senkinek eszéágában sincs a mi közjogunkat bármilyen tekintetben csorbítani. (Helyeslés.) Sőt éppen azt a korszakot éljük, amikor közjogunknak hatósabb érvényt kívánunk szerezni. Az indítvány mellő-zését kéri. (Éljenek helyeslés. Nagy zaj a balpárton.)

A Ház az indítvány napirendre tüzését mellőzte.

A választási és annexiós bizottság.

A tegnap letárgyalt törvényjavaslatokat harmad-szori olvasásban is elfogadja, a Ház névszerinti szá-vazással megválasztotta a választójogi és az annexiós-bizottság tagjait.

Tíz perc szünet után az **elnök** kihirdeti a választás eredményét. A harminczegy tagu választójogi bizottság tagja lett: Balogh Ernő, Batthyány Tivadar gróf, Bethlen István gróf, Bizony Ákos, Buday Barna, Burdia Szilárd, Buza Barna, Csizmazia Endre, Eitner Zsigmond, Ernszt Sándor, gróf Eszterházy Mór, Ferenczy Géza, Gál Sándor, Hammersberg László, Heinrich Antal, Hellebronth Géza, Holló Lajos, Issekutz Győző, Kmety Károly, Leszkay Gyula, Máriaassy Mihály, Nagy Emil, Petrogalli Oszkár, Rakovszky István, Rátkay László, Schuller Rudolf, Steiner Ferencz, Szabeny Antal, Szentiványi Árpád, Széll Kálmán és Tolnay Lajos.

A huszonegy-tagu annexiós-bizottság tagja lett: Bakonyi Samu, Ballagi Aladár, gróf Batthyány Tivadar, gróf Batthyány Zsigmond, Dobrovics Milán, Lovász Márton, Mérey Lajos, Moskovitz Iván, Nagy Dezso, Nagy Ferencz, Nemes Bertalan, Okolicsányi László, Rákosi Viktor, Rakovszky Béla, Roics Milán, Szivák Imre, Thaly Kálmán, Ugron Gábor, Visontai Soma, Zboray Miklós és gróf Zichy János. A Ház ezután átért a kivándorlási javaslat tárgyalásának folytatására.

A kivándorlási javaslat.

Török Kálmán részletesen foglalkozik a kivándorlás okaival. Azt nemcsak az anyagi viszonyokban, hanem a szociálista izgatásban is látja. Népszereit füzeteket kell kiadni, a melyek figyelmeztessék a népet ne csak a dollár csillogására, hanem az ölmébányák pusztító hatására is. (Helyeslés.) Nagy hivatás vár a tanítókra és a papokra, akik a nép közelében élnek. A törvényjavaslatot elfogadja. (Helyeslés, éljenek.)

Ijjáb Madarász József: Helyteleníti, hogy a munkásnak, a kinek szerződése van, utlevelet adnak kivándorlásra, tehát pátenst a szerződés megsértésére. (Helyeslés.) Amerikában a szülő számtalanszor hallotta kivándorlottaktól, hogy ha idehaza is anynyit dolgoztak volna s oly takarékosak lettek volna, mint odakint, itt is vagyont szerezhetek volna. A kivándoroltakban örvendetes változás, hogy belátják az új dolgok előnyeit; aki ipari üzembem dolgozik, jó munkás lesz, a gazda pedig megtanulja, hogy az ipari munka nem szégyen. Beszámol a szülő Amerikában szerzett tapasztalatairól, a konzuli intézményt és az iskolai oktatást illetően. A magyar gyermek megtanul angolul, de nem tanul meg magyarul; alig valamit tud a magyar hazáról és históriáról.

Katolikus, görög-katolikus és protestáns egyházak Amerikában siralmas helyzetben vannak; a papok nagyrésze nem áll színvonalon: ádáz harc folyik közöttük, egymást rágalmazzzák és ócsárolják. Egyes papok egészen a templomépítési mániának engedek át magukat, mindenféle templomot építenek, azután tovább állnak, az adósságot a hívek nyakában hagyva. A magyar szónak katolikus iskolában és templomban való használata az amerikai püspököktől függ. A papokat most büntetésből küldik Amerikába, apostolokul kellene őket kiküldeni, s azután itthon jó plébániával jutalmazni. A protestáns egyház Amerikában háromfelé van szakadva.

Az Ortinszky-botránynak vagy az lesz a vége, hogy a rutének velleitásokat fognak táplálni, vagy hogy meghódolnak az oroszoknak. Meggyőződése, hogy a kivándoroltak nem vesztek el a haza számára. A törvényjavaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Hock János: Általánosságban kíván foglalkozni a javaslattal. A kivándorlásnak három oka van: etikai oka, aztán a nyugatra vándorlásnak ösztöne s végül a nagyvárosok vonzó ereje. A szociálisták ezeket az ösztönöket gyújtják föl, megismertetik a balokát, a nélkül, hogy az orvoslásra rámutatnának. A szülő ostromozza azt az anyagelviséget, amely a lelki érzékeket gunyolja, semminek mondja, majd a kivándorlási helyi okait kutatva, a nagybirtok kö-töttségét is említi ilyenül.

Laehne Hugó tagadólag közbeszól.

Hock János: De hiszen ez általában elfogadott igazság. (Zajos helyeslés a függetlenségi pártón.)

Molnár Jenő: Nos, ez nem tetszik, Laehne gróf ur? (Derütség.)

Hock János: Fejtegeti, hogy a kivándorlás okozta munkáshiány egyik nagy akadály a magyar ipar megteremtésének. Az önálló vámterület segítéhet az ország bajain. (Zajos helyeslés.) Szilézia elvesztése után Mária Terézia mesterséges uton teremtette meg újra az osztrák ipart. A példa előttünk van. Ha Magyarországon megfelelő ipar lesz, la-vunkra billen az egyensúly, mert gazdasági és ipari termelésünk kétszeresen veszi föl a versenyt az osztrák ipari termeléssel. Nincs nagyobb nemzet-eszme ma, mint a magyarság megmentése a magyar haza számára. Azokat a nagy javakat lehet helyes parcellázás és áttelepítés alá tenni. Örökbérlet alak-jában érti a dolgot; nem akar az egyházi javak ellen izgatni. Az örökbérlet biztosítaná az egyház jogát, de kielégíthetne nemzeti érdekeket is. (Zajos helyeslés.) A kérdést az alsó papságnak föl kell vinnie a szószékre, onnét kell a népet fölvilágosítani az amerikai munka megfeszített voltáról s pusztító veszedelméről. Ha a gazdasági munka korlátait le-döntik, ha az önálló vámterületet behozzzák, a kivándorlás oka megszűnik, mert aki éjietet talál a hazában, nem megy ki a külföldre nyomort keresni. (Zajos helyeslés és éljenek, a szónokot a függetlenségi pártból számosan üdvözlék.)

A Ház általánosságban elfogadja a javaslatot s megkezdí részletes tárgyalását.

Az első szakasznál **Szmrecsányi György** a kivándorlási ügynökök visszaéléseiről beszél. Örvend, hogy a szakaszban a miniszter fölhatalmazást kér az ügynöki visszaélések megtorlására; de kéri a minisztert, hogy legalább nagy vonásokban fejtsse ki, hogyan tervezi a visszaélések meggátlását és megtorlását.

Andrássy nyilatkozata.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: A t. képviselő urnak igazán van. En is tudom azt, hogy sok visszaélés történik az általa felemlített kérdésekben. Ó hozzáam azt a kérdést intézte, miként akarom ezt szanálni, mi lesz a rendeletnek tartalma, amely e kérdéssel foglalkozni fog. Erre most érdemleges választ azért nem adhatok, mert ezt én nem fogom egyedül megállapítani, hanem egyetértésben a föld-mivvelésügyi miniszter ural, vele pedig még meg nem beszéltek e rendelkezésnek tartalmát. Maga a rendelet azonban már munkában van (Helyeslés.) és szándékom e törvény keretén belül — mert ezen túlmenő szigorral nem lehet, mivel csak idáig van fölhatalmazásunk — minden módon azon lenni, hogy e visszaélés ellen a legerélyesebben fellépjünk. (Éljenek helyeslés.)

A szakaszt változatlanul elfogadják.

A második szakaszt **Bernáth** előadó módosítá-sával, **Beck Lajos** fölszólalása után fogadták el. A többi szakaszt vita nélkül megszavazták. (Éljenek.) Az ülés két órakor végződött.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Szombathelyen **Brenner Tóbiás** polgármester bejelentette a városi képviselőtestületnek, hogy a Kunz-féle vizóra-panama ügyében a rendőrség megtartotta a vizsgálatot, melynek folyamán kiderült, hogy **Bodányi Ödön** főmérnök ellen terhelő adat nem merült fel, mert a kapott pezsgőt visszaküldte. Kiderült továbbá, hogy **Ecsery** és **Nagy szerelők** szivarokat kaptak, amiért megdorgálásban részesültek. A polgármester végül bejelentette, hogy **Vitalisz Márton** felügyelő ellen beigazolást nyert, hogy állandóan bizonyos összegeket kapott, miért is ellene a törvényes eljárást folyamatba tette.

Ujvidéken a már egy év óta tartó s emelkedésben lévő vörheny-járvány miatt csütörtökön a közegészségügyi bizottság járvány-bizottsággá alakult, amely hetenként szombaton ülészik és elhatározta, hogy a belügyminisztertől felhatalmazást kér kényszerintézkedések megtételére, járványkórháznak a szegényházat jelöli meg, a kerületi orvosokat szigorúan ellenőrizi. Az elemi és iparos tanoncziskolákat bezáratta s a középiskolák négy alsó osztályát a templomba való járástól eltiltja.

Székesfehérvár város törvényhatósági bizottsága gróf **Széchenyi Viktor** főispán elnöklésével tartott rendkívüli közgyűlésén tárgyalta a függő kölcsönök kérdését. **Saara Gyula** polgármester bejelentette, hogy egy bodajki földbirtokos 5% kamat és tőkekamat ellenében hajlandó 500.000 korona kölcsönt folyósítani a városnak. A városi tanács azt javasolta, hogy az ajánlatot fogadják el, mire a közgyűlés kimondotta, hogy a kölcsönt elfogadja. A kölcsönösszegből elsőbbsen egy elemi iskolát, majd ipari palotát építenek.

A balkáni események.

Budapest, november 13.

Anglia magatartása a Balkán-kérdésben már több mint rejtély. Az angol diplomácia utóbbi napokban ismételten a béke mellett nyilatkozott, sőt ma a belgrádi angol követ rosszaságát fejezte ki a szerb kormány előtt György herceg beszéde miatt. Szerbia azonban ennek dacára folytatja fegyverkezését. És az ország, mely nem régen pénzügyi csőd előtt állt s mely még a hadsereg zsoldját sem bírta rendesen fizetni, ma milliókat költ lőszerre és hadseregének négyszeres állományát tartja fenn minden nehézség nélkül. Az emberben önkéntelenül is felvetődik annak kérdése, hogy Szerbiának honnan van most annyi pénze? Az bizonyos, hogy itt valamelyik hatalom nagyon kétszínű játékot űz s amíg Belgrádban békére int, addig a kullisszák mögött fejleszti a szerbekben a hercei kedvet, valószínűleg anyagi áldozattal is. Az angol diplomácia viselkedése az egész balkáni viszályban nagyon gyanús volt s mivel a szerb hadiszert szállító hajók szintén angol lobogó alatt futottak be a szaloniki-i kikötőbe, indokolt ama feltevés, hogy a szerb ágyukat angol pénzen szerezték be.

Mai hireink a következők:

A megrovott Szerbia.

A belgrádi angol követ értésére adta a szerb kormánynak, hogy a szerb trónörökös beszéde, amelyet Pétervárról hazajövet Belgrádban mondott, sem hangjánál, sem tendenciájánál fogva nem felel meg annak a politikának, amelyet Angolország Szerbia számára egyedül helyesnek vél. Az angol kormány határozottan rosszalja, hogy a trónörökös ezt a beszédet elmondta.

A „Petit Parisien“ jelenti, hogy Franciaország, Anglia és Oroszország képviselői Belgrádban megtették a legutóbb jelentett lépést és a szerb kormánynak sürgősen higgadtságot és mérsékletet tanácsoltak. A francia kormány közvetítő javaslatát, melyet a Szerbia és Ausztria és Magyarország között való helyzet orvoslására tenni akar, a Szerbia által kívánt vasúti összeköttetésre vonatkozik és megadja lehetőségét annak, hogy Szerbia vasúti összeköttetés által tengerhez jusson.

A „Morningpost“ mai számában a következőket írja:

A szerbek és a montenegróiak, amennyire a dolgokat előre látni lehet, jól tennék, ha elfogadnák azt a tanácsot, amelyet adtak nekik, hogy ezentul mindent kerüljenek, ami Ausztria-Magyarországnak ürré szolgálhatna, hogy ellenük fellépjen. Ha Ausztria-Magyarország anélkül, hogy kihívnák, az egyiket, vagy másikat közülük megtámadná, támogatásban, vagy legalább rokonszenvenben részesülnének. Senki sem fog azonban rokonszenvenni egy európai háború előidézőivel. A szerbek és montenegróiak ideális álmaik megvalósítását célzó szándékaiknál semmiképpen sem számíthatnak angol segítségre. Ha okosak, nyitott szemmel fogják nézni a tényleges viszonyokat és türelemmel lesznek.

Bécsből jelentik, hogy a szerb lapoknak az a híre, hogy gróf Forgách osztrák-magyar követ Ausztria-Magyarország nevében megkövette volna a szerb kormányt azért, hogy az osztrák-magyar monitorok a „Stieg“ nevű szerb gőzöst feltartóztatták, minden alap nélkül való, mert a szerb gőzös feltartóztatása által nem történt semmiféle kivételes intézkedés. Helytelen a szerb lapoknak az a híre is, hogy gróf Forgách formálisan közölte volna a szerb kormánynyal, hogy az osztrák-magyar kormány betiltotta oly szindarabok színrehozatalát, melyek a szerb királyi házat kigunyolják. Gróf Forgách csak rámutatott Velimirovics miniszterelnök egy megjegyzésével kapcsolatban az osztrák lapoknak arra a hírére, hogy a bécsi cenzúra egy színházigazgatónak meghagyta, hogy egy operett külsőségeit távolítsa el, melyek tulságosan világos szatirikus célzatot árulnak el Péter király és György trónörökös ellen.

Montenegró is készülődik.

Egy skutarii távirat jelenti, hogy Montenegró fegyvereket osztott ki a podgoriczai mohamedánok között. Antivári mohamedán lakossága vonakodik a neki felkínált fegyvereket elfogadni és előbb tudni akarja a felfegyverzés célját. A dulcignói mohamedánok szintén nem akarták elfogadni a fegyvereket és elhatározták, hogy kivándorolnak.

A porta Belgrádban és Czettinijében jegyzéket adott át, amelyben, tekintettel arra, hogy a szerb illetve a montenegrói határon történt csapatösszevonások a török lakosságot nyugtalanították, ezek megszüntetését kívánja.

A kragujeváci állami arzenálból az utóbbi napokban nagyobb szállítmány bombát és dinamitot küldtek Cettinijébe, hogy az ott szerveződő montenegrói bandákat ellássák vele.

Oroszország és az annexió.

A pétervári szerb követség abbéli meggyőződését fejezi ki, hogy Oroszország Bosznia-Hercegovina annexiójához való hozzájárulását meg fogja tagadni. A „Slove“ a legjobban informált körökből azt az értesítést kapja, hogy Vilmos császár ausztriai utazásának oka nem volt más, mint az, hogy az angol-orosz entente elleni ellenszenvének adjon kifejezést. A császár leghűbb szövetségese ma Ausztria és a császár természetesen nem kívánja, hogy Ausztria-Magyarország a balkánban fecsérelje el erejét. Ezért azt a tanácsot adta Ferencz Ferdinánd főhercegnek, hogy a békét iparkodják megőrizni.

A török-bolgár tárgyalások.

A „Suraj Umned“ vezércikkben fejti ki, hogy a bolgár delegátusok csak azért jöttek Konstantinápolyba, hogy az entente számára alapot készítsenek elő, miután a legcélszerűbb javaslat ügyében is instrukciókat kérnek be. A lap bírálja Bulgária magatartását és azt mondja, hogy a porta néhány nap múlva a bolgár delegátusoknak át fogja nyújtani a reklamációról szóló jegyzőkönyvet. Ha megtagadják az aláírást, ez azt fogja bizonyítani, hogy az entente lehetetlen és a konferenciát be kell várni. A Sabah Románia befoglalásával valamennyi Balkán államnak Ausztria-Magyarország és Bulgária elleni konföderációját javasolja.

Ujabb jelentések szerint Törökország és Bulgária, dacára a tárgyalásoknak, erősen fegyverkeznek. Törökország például Amerikában tíz millió fontért rezes vásárolt katonai czélokra. Egy szaloniki távirat pedig jelenti, hogy katonai körökben híre jár, hogy legközelebb új műszaki zászlóaljat (Istikan-Tabur) alakítanak és hogy a Szaloniki melletti Karaburnu erődöt megfelelőleg felszerelik. Kavalla kikötővárost is bizonyos mértékig erődített várossá szándékoznak átalakítani. A hadügyminiszter továbbá parancsot adott az ichtiatok és a tartalékok behívásának folytatására és arra, hogy a Dsumaja-Bala felé vezető út nyomban való megvizsgálásáról gondoskodjanak. Immár több éve, hogy e stratégiailag fontos út építése megkezdődött, amely a szaloniki—konstantinápolyi vonal Demirhisszar állomásától indul ki, a munka azonban több ízben megakadt és a szükséges hidak csak a legutóbbi időben épültek meg.

A bolgár hadügyminisztérium a máskor tavasszal bevonuló ujonczokat már e hónap 28-ára szándékozik behívni. A szobranje e kérdésre vonatkozólag a legközelebbi napokban fog határozni.

Szófiából ujabbán a következőket jelentik: A konstantinápolyi delegátusoktól érkezett legutóbbi jelentések oly kedvezőtlenek, hogy a hivatalos körök el vannak készülve a tárgyalások megszakítására. Ennek folytán kormánykörökben ujából harcziás kedv kapott lábra, amit a felirati vita során felszóllalt szónokok beszédeinél is kitűnt. A legutóbbi két szónok mind a kettő demokrtá, elítélte a kormány régebbi békés magatartását és felszólították a kormányt, hogy a helyzet komolyságára való tekintettel, minden beavatkozástól menten, határozzon. A miniszterek holnap mondják expozéjukat a helyzetről.

Karagyorgyevics Arzén.

Néhány nappal ezelőtt a Standard nyílt levelet intézett a szerb király fivéréhez, Arzén herceghez, melyben helyteleníti azt, hogy a herceg hazája

ügyével nem törődik és mitsem hallat magáról. Arzén herceg erre Párisból a következő sürgönyt küldte a Standardhoz:

— Mikor a hazámat ért veszélyről értesültem felvilágosítást kértem az itteni szerb követségtől ahol így válaszoltak:

— A szerb király megbízásából értesítjük, hogy jelenleg nincs kilátás háborúra. Ha ez a veszély beállana, azonnal haza fogják hívni, hogy a hadseregben megillető helyét elfoglalja. Sziveskedjenek önnömetélni, vajjon szemrehányást érdemlek-e.

Milovánovics Rómában.

Milovánovicsot Viktor Emánuel király kihallgatáson fogadta, nemcsak azért, hogy mint volt római követ visszahívó levelét átnyújtsa, hanem azért is, hogy Szerbia kívánásait előterjeszsze. Milovánovics azt ajánlja, hogy Szerbia fővárosát katonai okokból helyezék át Nisbe, azért is, mert Szerbiának nem az Adriai, hanem az Aegei-tengerre kell kilátással bírnia. Belgrádot pedig szabad dunai kikötővé kell átalakítani.

Milovánovics tegnap kijelentette, hogy Európa biztonsága érdekében és az osztrák-magyar monarchiának a Keleten való térfoglalása ellen Szerbia és Montenegró védelmi korlátot képezhetne. Minthogy ez Európa előnyére szolgálna, a berlini szerződésnek megfelelően, ha Szerbia és Montenegró területileg egyesülhetnének. Eppen ezért ajánlja, hogy Bosznia déli részéből mintegy 2500 négyzetkilométernyi országtérület szakittassék el és ezt oszszák meg Szerbia és Montenegró között. Milovánovics azt hiszi, hogy ezt a megoldást a monarchia is elfogadná.

A bojkott.

A Lloyd-gőzösök ellen irányított bojkott mindinkább terjed, különösen azóta, amióta az ifjutörök-pártból alakult bojkott-bizottság francia és török nyelvű felhívást bocsátott közre, amelyben átkokkal sújtja azokat, akik a bojkott mellett nem tartanak ki. A „Dalmatia“ Lloyd-gőzös Szalonikiben csak saját csónakjával tudta utasait a partra tenni. Az „Ettore“ gőzös Beirutban és Tripolisban egyetlen tonna árut sem tudott kirakni a törökök ellenkezése folytán és ugyanez a sors érte az „Imperator“ Lloyd-gőzöst is, Jaffa kikötőjében.

KÜLFÖLD.

Támadások Vilmos császár ellen. A porosz államminisztérium ülésének rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak Berlinben. Ugy látszik, hogy ezen a minisztertanácson azt határozták, hogy a császárnál előterjesztéseket tesznek annak az abszolutisztikus kormányzati módja ellen és a jövőre nézve garanciákat kérnek. Azok közé a miniszterek közé, kik nem értenek egyet ezzel a politikával, első sorban szerepel Rheinbaben, kit Bülow utódként is emlegetnek. A konzervatív „Reichsbote“, a protestáns orthodoxok lapja, igen éles hangon ír a császár ellen és erősen hangsúlyozza, hogy a birodalmi kancellár hallgatott, amikor a császár személyét a birodalmi gyűlésen megtámadták. Mindenesetre jellemző a helyzetre, hogy még egy ilyen lap is kikel a császár ellen.

A lap amellet foglalt állást, hogy a császár egy, a nemzethez intézendő manifesztumban juttassa kifejezésre abbéli akaratát, hogy ezentul előékenyebb lesz. A császár döntő megbeszélése a birodalmi kancellárral hétfőn lesz Kielben.

A „Konzervative Correspondenz“ ezzel szemben tegnap esti számában heves támadást intéz Bülow ellen, amiért nem védte meg eléggé a császárt. Konzervatív körökben azt hiszik, hogy a kancellár mégis lemond. Utódjául Löwenfeld tábornokot, Bethmann-Holewget és Rheinbaben emlegetik. Azt is beszélnek, hogy a kancellári hivatal kettéválasztják, egy belügyire és egy külügyire.

„A birodalmi kancellár — írja a Reichsbote — ha tudott volna még többet és határozottabban mondani, ezt mindenesetre megtette volna, de miután nem tudott, okosabban tette, hogy hallgatott. Így aztán megtörtént, hogy a császárnak azt a súlyos tapasztalatot kellett tennie, hogy szemé-

lyes politikai vezetésével egészen elszigetelten áll és hogy az egész birodalmi gyűlés és az egész nemzet a leghatározottabban felkéri, hogy nagyatyja példáját követve, a birodalmi kancellárral együtt, nyugodt politikához térjen vissza."

Berlini parlamenti körökben is az a hír van elterjedve, hogy a kancellár-krízis újból feléled, mert Bülow újból benyújtotta lemondását és nem szándékozik többé a császárral az interview ügyében tárgyalni. Beavatott körök szerint azonban ez a hír hamis. A lemondás újbóli betérjesztése a jelen körülmények között nem volna indokolt, mert a császár még sehogysem fejezte ki, hogy Bülow parlamenti beszédével nem ért egyet, másfelől a kancellár fejtegetéseit úgy a porosz államminisztérium, mint a szövetségtanács külügyi bizottsága is egyhangu helyesléssel fogadta. Bülow csak azt kérte a császártól, hogy ne Donau-Eschingenben, hanem Hillben értekezhessek vele, ahová a császár a legközelebbi napokban a csapatok felkészítésének alkalmából érkezik. Hillbe való utárára Bülow herceget az állami kancellária főnöke fogja kísélni. A kancellár a császár személynének tekinteten kívül hagyása mellett, teljesen tárgyilagos jelentést fog tenni, és a helyzet további alakulása most már attól függ, hogy a jelentést miképpen fogadja a császár.

A kancellár környezetéből azon hír érkezik, hogy Bülownak az a szándéka, hogy őszinte jelentést fog tenni a császárnak a német nép érzelmeiről. Ez alkalommal hivatkozni fog arra, hogy úgy a porosz államminisztérium, mint a szövetségtanács is helyeselte képviselőházi beszédét. A porosz államminisztérium ezenkívül a császártól a jövőre nézve bizonyos garanciákat kíván. A kancellárra nézve kedvezőtlennek tartják, hogy a kihallgatáson csak a kancellária főnöke után fog megjelenni.

A szociáldemokraták ma javaslatot nyújtottak a birodalmi gyűlés elé, amelyben a birodalmi alkotmány módosítását javasolják. A javaslat a következő rendelkezést tartalmazza: A birodalmi kancellár hivatalos ténykedéséért a birodalmi gyűlésnek felelős. E felelősség kiterjeszkedik a császár minden politikai ténykedésére és mulasztására is. A birodalmi kancellár elbocsátandó, ha a birodalmi gyűlés úgy kívánja. A javaslat továbbá kimondja, hogy a hivatali kötelességek szándékos megsértése, vagy nagyobb mulasztás esetén, főleg amikor alkotmányellenes, vagy a birodalom érdekét másképp sértő tényről van szó, a birodalmi gyűlés a birodalmi kancellár ellen vádat emelhet. E vád tárgyalása és az ítélethezatal 24 tagú állami törvényszék feladatát képezzé, melynek tagjait minden törvényhozási periódus elején a birodalmi gyűlés választja.

Német birodalmi gyűlés. A munkanélküliségre vonatkozó interpellációk tárgyalása során Mollenbur szocialista a Reichsarbeiterblatt adataival foglalkozik, melyek szerint a munkanélküliek száma jelenleg 420,000 és követeli, hogy az egész birodalomban a munkanélküliség esetére biztosítsák a munkásokat, mely célra 220 millió márka volna szükséges. Betman-Holveg államtitkár kijelenti, hogy a válság okainak nagy része szünőfélben van. A munkanélküliség ellen való biztosításra vonatkozó megvalósítható javaslatok eddig nincsenek. A helyes politika az, hogy az ipar és a munkások szolgáltatóképessége megóvassék. Gazdasági politikánk, úgy mond, a külföldi piacok tekintetében arra irányul, hogy ezt a célt kedvező kereskedelmi szerződések által érjük el. Ez viszont a belső piacok forgalmát emeli. Ha ezen alapelvekhez ragaszkodunk, a krízis okai megszűnnek.

Konferencia a szerzői jogról. A szerzői jog ügyében ülésező berlini konferencia ma harmadik plenáris ülését tartotta. Az ülés megnyitása után v. Studt, a konferencia elnöke, a konferencia nevében őszinte részvétet mondott a francia delegátusoknak Sardou Viktor halála alkalmából, aki eredetileg részt akar venni a konferencián. A berni konvenció új szövegének egyhangu elfogadása után a németek indítványára Rómát választották a legközelebbi ülésének színhelyéül. Az ülés után a Bristol-szállóban dejeuner volt, amelyet a német delegátusok adtak a külföldi kormányok képviselőinek tiszteletére.

Don Jaime spanyol tábornok. Madridból jelentik fentartással, hogy a Korrespondenzia szerint Don Jaime, Don Karlosz főnövélő fiát legközelebbi tábornokká nevezik ki annak bizonyíté-

kául, hogy a karlisták és az uralkodó-család között közeledés történt.

A дума elnöke lemond. A Petersburger Zeitung legjobban informált dumaforrásból arról értesül, hogy Komiakov dumaelnök elhatározta, hogy lemond elnöki méltóságáról és visszalépését azzal indokolja, hogy az adott viszonyok közt nem maradhat tovább állásában. A képviselők mindent megmozgatnak, hogy elhatározását megmátsák, de eddig siker nélkül.

Az osztrák kormányválság.

Budapest, november 13.

A mai nap állítólag meghozza a döntést az osztrák kormányválságban. Bécsből érkezett hírek ellentmondanak, aszerint, milyen forrásból erednek. A keresztény-szociálisták és a lengyelek mindent megtesznek a kibontakozás érdekében, előbbiek a német radikálisokat, utóbbiak pedig a cseheket kapacitálják. A keresztényszociálisták természetesen saját érdekeiket mozdítanák elő, ha a német-radikálisok ellenállását el bírnák oszlatni.

Az események előterében természetesen ma is a cseh kérdés áll. A kormány most akként akarja módosítani ezt a problémát, hogy a jelenlegi viszony fennmaradjon Csehországban, amíg törvényesen nem változtatnak rajta. A német radikálisok azonban, kiknek táborában van a legtöbb csehországi képviselő, nem bíznak Bienerth ígretében. A mai konferenciának egyik célja volt különben, hogy valamilyen formulát találjon, mely elsimítaná a kormányalakítás egyetlen akadályát, a német-cseh viszályt. Ha ez sikerül, akkor talán megalakul a koalíciós parlamenti kormány. De életképességében a legvörösebb reményűek sem bíznak.

Bécsből ma a következő híreket kaptuk:

Bécsi parlamenti körökben ma a helyzetet nagyon pesszimistikusan ítélik meg. A válság lebonyolítását nagyon megnehezíti a német radikálisok magatartása, akiknek pártjához a csehországi német képviselők legnagyobb része tartozik. Ez a párt a konferencián már nem is akar tovább részt venni. A lengyelek a cseheket, a keresztény-szociálisták pedig a németeket kapacitálják, de még mindig reménykednek, hogy végre mégis sikerül a kiegyezés és a parlamenti kormány megalakítása.

Azon a konferencián, melyet ma délelőtt Bienerth deszignált miniszterelnöknél tartottak, Pacher német radikális képviselő is részt vett, aki mindjárt az értekezlet elején kijelentette, hogy pártja nem vehet részt a koalíciós kabinet létrehozásában, és ezzel eltávozott. A konferencia többi résztvevői egy óráig együtt maradtak, hogy a kabinetalakítás lehetőségének módosításairól tárgyaljanak. A legnagyobb nehézséget az a kérdés okozza, hogy hogyan lehetne Csehországban a nemzetiségi viszonyokat egyensúlyban tartani addig az időpontig, amíg azokat a törvény útján rendezhetik. Egy órákor félbeszakították a tanácskozást, eddig azonban a nemzetiségi kérdésben semmiféle közeledést nem lehetett létrehozni.

Bécsből újabban még a következőket jelentik:

A konferencián résztvevő képviselők egyike kijelentette, hogy a parlamentáris kabinet alakításához fűzött remények eloszlóban vannak, mert a németek és csehek közti ellentétek nagyon élesek. Nagy figyelmet keltett gróf Kolovráth beszéde, melyben a béke megkötésére hívta fel a nemzetiségeket, de a beszédet élénk ellentmondással fogadták. Öt óra után az ülést felfüggesztették és a jelenlévők a tanácskozási terem mellett levő szalonba téra vonultak át. Hét óra felé dr. Sylvester elhagyta a tanácskozó-termet és a képviselőházba ment, ahol a német nemzetiek már egybegyűltek, hogy tanácskozások eredményét megtudják. Dr. Sylvester azonban csak azt jelenthette, hogy a helyzet változatlan. Jelenleg a cseh és német

követelésekről folyik a tárgyalás. A csehek azt kívánják, hogy a Stromayer-féle rendeletek érvényben maradjanak és hogy a Csehország német vidékein levő hivatalokba is kötelezőleg vigyék be a cseh nyelvet. Báró Bienerth kijelentette, hogy áprilisban a nyelvkérdés elintézésére vonatkozó törvényt kész előterjeszteni, amit azonban a németek visszautasítottak és komolytalannak mondtak, mert felteszik, hogy báró Bienerth áprilisban már nem lesz miniszterelnök. Dr. Lueger gyöngékedésére való hivatkozással szintén elhagyta a tanácskozási termet és a künn várakozó képviselőknek azt mondta, hogy a helyzet teljesen vigasztalan. Ugy látszik, hogy a tanácskozások a késő estéig el fognak tartani, mert a résztvevő képviselők számára vacsorát rendeltek.

Késő éjjel a következő táviratot kaptuk Bécsből: A politikai helyzetben késő estig semmi változás nem állott be, bár báró Bienerth egész napon át tárgyalta a pártok vezéréivel. A tárgyalások este tízkor újból megkezdődtek, melyeknek az a céljuk, hogy a német-cseh nyelviszályt végleg szabályozzák.

A kínai császár meghalt.

Budapest, november 13.

A párisi Journal des Debats a kínai császár halálát jelenti. A császár betegségéről már napok óta komoly hírek érkeztek, melyek azt is jelentették, hogy a menyeyi birodalom uralkodója már annyira gyenge, hogy a szertartásokon is képviselteti magát.

Kuangszu császár egyike volt a menyeyi birodalom leggyengébb uralkodóinak. Helyette a tetterős anyacsászárné vitte az uralmat a világ legnagyobb birodalmában. A császárné az ultra-konzervatív rendszernek egyik legerősebb támasza volt. De mikor a szerencsétlen japán háború után az ország oly siralmas állapotba került, hogy a reformok behozása már égető szükségé vált, a tetterős császárné inkább átruházta a császárra a hatalmat tizenöt évi gyámság után.

Kuangszu császár, ki különben rendkívül jóakaratu ember volt, új tanácsosokat hívott maga mellé. Ezek között volt elsősorban angol nyelvű mestere Kang-Ju-Vei miniszter és az agg Kung herceg, a régi reformpárt vezére. Ezek aztán a reformoknak egész láncolatát hozták be. Többek között megszorították a hivatalnokok között a czopi viselését. Sőt a királyi udvar is már annyira reformálódott, hogy amikor 1898-ban Henrik német herceg meglátogatta a császárt, ez kezét fogott vele és maga mellé ültette. Ezt azonban a reakciós kamarilla már nem nézhette nyugodtan és unszolására az özvegy császárné hívei segítségével, a maga érdekében, palotaforradalom és államcsíny után 1898 szeptemberben az új rendszert megbuktatta.

Aztán rábirta a gyenge császárt, hogy tanácsosait elbocsássa. A régi rendszer hívei ismét elfoglalták helyüket, köztük Li-Hung-Csang is. Ezek uralma alatt aztán annyira elhatalmasodott az idegenek elleni gyűlölet, hogy fegyveres benzűlött csapatok betörték a német és angol gyarmatokra és valóságos ostrom alá vették az idegen táborhelyeket. Az udvar és a kormány rokonszenvvel kísérte e támadásokat. Ez időben történt a pekingi idegenek elleni lázadás, melynek folyamán meggyilkolták Németország követét, báró Kettelert. Anglia, Németország, Oroszország, Franciaország és Japán boszuló hadjáratot intézett Kína ellen, mely Peking elfoglalásával végződött. Az anyacsászárné és a császár az ország belsejébe menekült.

Hosszas tárgyalások után — miután Kína minden elégtételt megadott — a hatalmak visszavonták csapataikat és a császár megint elfoglalhatta fővárosát.

Már akkoriban a császár állandó vesebajban szenvedett, melyhez most, az utóbbi időben a vízibetegség is hozzájárult.

A császár halálával, nem lehetetlen, hogy zavarok törnek ki a trónöröklés miatt. Sokan a megüresedő trón betöltésére legalkalmasabbnak tartanak Pulung herceget, aki intelligens emberszámba megy. Mások a császár fivérének, Totung hercegnek a fiát szeretnék a trónon látni.

Az udvari párt Payi herceg mellett van.

Erre vall az is, hogy ma, közvetlen a császár halála előtt, ediktum jelent meg, amely elrendeli, hogy Csun herceg fiát, Payi herceget, a császári palotában neveljék és amely Csun herceget alrégenssé nevezi ki. Ebből azt következtetik, hogy Payi herceg van császárrá kiszemelve.

Általános sztrájk Fiumében.

Fiume, november 13.

Még jóformán nem is ért véget a magyar kikötővárosban az általános sztrájk és máris új sztrájk tört ki. A fiumei építőmunkások ma reggel kimondták a sztrájkot. A sztrájk oka, hogy a rendőrség Goldini építőmunkást, ki engedély nélkül hívott össze népgyűlést, letartóztatta. Az építőmunkások léttágu bizottságot és egy ügyvédet választottak és memorandummal fordulnak a rendőrséghez, hogy Goldinint bocsássa szabadon. Az építőmunkások szerint Goldini a közérdek nevében járt el és nem engedik, hogy őt büntessék. Ha a rendőrség Goldinint nem engedné szabadlátra, az összes fiumei munkásság szolidaritást vállalva, sztrájkba lép. A szociálisták proklamációt bocsátottak ki. A munkásegylet előtt közel 600 építőmunkás csoportosult. A bizottság átadta a munkások memorandumát a rendőrségnek.

Fiuméből jelentik, hogy az általános sztrájk alkalmával a tüntető munkásság felvonulásakor Frankovics Miklós tizenkilenc éves dalmát származású és Marics Mirkó huszonegy éves petriai illetőségű munkások inzultáltak Derenczin rendőrkapitány-helyettes és az őt védő egyik rendőrkezeget. A rendőrbírság a két munkás felett most ítékezett. Frankovicsot tizenöt napi elzárással és 100 korona pénzbírsággal sújtották, Marics pedig egy havi elzárást és 600 korona pénzbüntetést kapott.

A sztrájkoló építőmunkások héttágu küldöttsége ma megjelent gróf Wickenburg kormányzóhelyettesnél és a szónok kérte a kormányzóhelyetteset, hogy járna közbe Goldini Viktor építőmunkásnak azonnali szabadon-bocsátásánál. A küldöttség szónoka kifejtette, ha a kormányzósági tanács Goldinira kirott tizenöt napi büntetést jóváhagyná, avagy harmadfokon esetleg fel is emelné, úgy még mindig letartóztatható volna Goldini. A szónok azzal okolta meg kérését, hogy az ideiglenes szabadlátra helyezés az izgatott tömeget lecsillapítaná. Gróf Wickenburg a legnagyobb sajnálatára kijelentette, hogy menten nem tehet a küldöttség kérésének eleget, de ígérte, hogy délután félhárom órakor összeülő kormányzósági tanácsban erre vonatkozólag előterjesztést fog tenni. Derenczin rendőrkapitány-helyettes délelőtt jelentést tett a helyzetről a kormányzóságnak. A sztrájkolók nagy tömegben várják a döntést.

Délután négy óra után, amikor a sztrájkolók megtudták, hogy a kormányzósági tanács csak holnap határoz Goldini ügyében, nagyobb csoportok jártak be az utcákat. Egy nagyobb csoport, mintegy kétszáz sztrájkoló, a Via Voloscára vonult, hol a nagy gyártelepek vannak, érintkezést keresve a dolgozó munkásokkal. A csoportot Ormai rendőrpáncsnok követte huszonegy rendőrrel a zavarások megakadályozására, míg Derenczin rendőrfőkapitány-helyettes a Danubius-gyárnak, a Whitehead-torpedogyárnak és más gyáraknak telefonált a kapuk bezárása miatt, hogy a sztrájkolók a dolgozókat ne zavarhassák. Hat óra felé néhány proklamáció került nyilvánosságra, melyben a szociáldemokrata párt holnapra bejelenti az általános sztrájkot. Este nyolc órakor a szakszervezeti tanács ülést tartott, amelyen két órás vita után tizenhét szavazattal öt ellenében elhatározták, hogy proklamálják az általános sztrájkot. Az általános sztrájk oka Goldini építőmunkásnak az általános választói jog ügyében rendezett engedély nélküli gyűlés miatt való büntetése. Az általános sztrájk holnap reggel kezdődik s a szociáldemokrata párt ötven megbízottja ma éjjel az összes munkásokat értesíti az általános sztrájk kimondásáról. Derenczin rendőrfőkapitány-helyettes intézkedésére holnap reggeltől a katonaság állandóan segítségére lesz a rendőrségnek, miután a hatóságok teljes szigorral akarnak fellépni a sztrájkokkal szemben. Holnap délelőtt tíz órakor gyűlés lesz a Piazza Zichv.

A nagy bányakatasztrófa.

Budapest, november 13.

A szörnyű végzet, mely a Vesztfáliában levő Hamm bányában a tárnában dolgozó bányászokat utolérte, úgy látszik, elháríthatlan. Lehet, hogy még száznál több ember él odalenn a föld alatt és kétségbeesve várja a szabaditást. A tűz és az egyre fellődő bányalég fojtogatja a boldogtalánokat. Kívül azonban már lemondtak a reményről, hogy a föld mélységébe lehatolhasanak és megmentik az áldozatokat. Az akna belsejében még mindig terjed a tűz. A szomszéd aknában szünetel a munka, mert az összes bányászok résztvesznek a mentőmunkában. A mentőmunkások és a tüzoltók kijelentették, hogy hajlandók életük kockázatásával az aknába bemenni, de a bányamérnökök visszatartják őket, mert minden efféle kísérlet ezidőszerint eredménytelen maradna. A bányamérnökök most azzal a kérdéssel foglalkoznak, vajjon nem volna-e czélszerű az aknában egyre jobban terjedő tüzet víz beszivattyuzásával eloltani. Az áldozatok száma háromszázötven halott és harmincz sebesült. A mentőlegénység fáradhatatlanul dolgozik, de semmi sikert sem tud elérni. Az aknába zárt munkások közül egyetlen egyet sem lehet megmenteni, mert tegnap késő este az óriási füsttömegek és az aknában képződött fojtó gázok miatt az oltó- és mentőmunkát végképpen meg kellett szüntetni.

Ily körülmények között teljesen lehetetlen, hogy az aknában levő munkások vagy ezek holttesteit közül csak egyetlenegyét is fölshinre szállítsanak. A szerencsétlenül járt emberek családtagjai kétségbeesve könyörögnek segítségért s a bányatisztviselők és bányamérnökök szörnyű helyzetükben nem tehetnek egyebet, mint hogy rámutatnak arra, hogy a katasztrófaival szemben teljesen tehetetlenek. A mentő- és oltómunkások kétségbe vannak esve amiatt, hogy nem léphetnek akezióba s a bányamérnökök erőszakkal tartják őket vissza, hogy ne rohanjanak bele a biztos halálba. A legtöbb család az éjjelt az akna közelében, a szabad ég alatt töltötte. Az aknát katonaság zárta körül, mert attól félnek, hogy a kétségbeesett emberek ostromot intézhetnek ellene. Az akna közelében betegszállító kocsik vannak, amelyeken a gyéren föl szállított holttesteket a gépterembe szállítják.

A bányászok a szerencsétlenséget az új bányamesternek tulajdonítják, aki két hónappal ezelőtt lépett be a bányatársasághoz és egyben mint bányalég-ellenőr is működött. A bányászok azt mondják, hogy a bányamester nem volt elég óvatos és körültekintő. Abban a mély tárnában, ahol a szerencsétlenül járt munkások be vannak zárva, már két héttel ezelőtt is történt kisebb bányalégrobbanás, s akkor három bányász súlyosan megsebesült. Az egyik még most is munkaképtelen. Ha akkor rögtön megvizsgálták volna a ventilációt, talán meg lehetett volna akadályozni a mai szerencsétlenséget. Egy bányász, ki legelsőnek menekült ki a tárnából, a következőket beszéli:

— Hallottam a bányalég zugását és a tárna irányában futni kezdtem. Hirtelen robbanás támadt, mely husz méternyre egy oszlophoz vágott. Ebben a perczben egy hajcsárú jött mögöttem a lovával.

— Jöjj csak velem! — kiáltotta felém.

Még eszméletlenül voltam annyira, hogy e szavaknak a jelentőségét megértem. Magam elé engedtem a lovat és a farkába kapaszkodtam. A fiú is belekapaszkodott és a ló egy darabig elcipelt bennünket. Ekkor újabb robbanás támadt, mely a lovat szemünk láttára darabokra tépte és bennünket újból husz méternyre doboit és pedig egyenesen a felhúzóhoz. Hogyan kerültünk inkább holtan, mint élve a felhúzógyepkosarába, magam sem tudom. Csak arra emlékszem, hogy a felhúzó hirtelen elfüledt és abban a perczben elájultam.

A bányász orrcsontja elfört, a hajcsárú súlyosan megsebesült.

Hamból jelentik éjjel, hogy a mentési munkálatokat immár teljesen bezüntették. Valószínűséggel megállapítható, hogy a katasztrófánál 360 bányász vesztette életét. A kórházakban van ezenkívül 27 sebesült. Mint most kiűnik, nem a felvonó aknát, hanem csak a szelelő aknát helyezték víz alá. A felvonóaknán át terjed a tűz.

A keresztjáratokat, valamint a tárnabélaratokat befalazták, hogy a tüzet elfojthassák. Nem lehet tudni, hogy mikor lehet majd hozzáfogni a holttestek felhozásához.

A kölni lapok a radbodi bányában szerencsétlenül jártak hátrahagyottjainak segélyezésére gyűjtést rendeznek. A „Kölnische Zeitung” egyuttal közli, hogy hozzá eddig e czélra 24.000 márka érkezett.

Fallières elnök a hammi katasztrófa alkalmából táviratot intézett a német császárhoz, amelyben mély szomorúságának ad kifejezést a gyászos katasztrófa felett, amely oly borzasztóan sújtotta Németországot, egyuttal pedig Franciaország mély részvétének ad kifejezést.

Eitel Frigyes herceg a császár megbízásából Delbrück miniszterrel Hammba érkezett, hogy a helyszínen győződjön meg a szerencsétlenség részleteiről és hogy a császárnak erről jelentést tegyen. A herceg meglátogatta a kórházban ápolt beteg bányászokat.

Hamból jelentik, hogy este nyilvánosságra hozták az áldozatok névsorát, miközben szivertető jelenetek folytak le. A névsoron csupa lengyel név szerepel. A sebesültek és áldozatok számát legalább négyszázra teszik.

A „Temps” a hammi bányakatasztrófáról írva, az emberi szolidaritás azon bizonyítékairól emlékezik meg, melyekben Franciaország a courrieresi szerencsétlenség alkalmával Németország részéről értesült. Azt írja, a francia közvélemény a szerencsétlenségtől mélyen sújtott német néphez fordul legelőkelőbb részvétének mélyen megrendült kifejezésével.

TÁVIRATOK.

Orosz fegyverkezés.

Pétervár, november 13. A hadügyminiszter titkos javaslatot terjesztett elő a dumának a hadikészletek kiegészítése tárgyában. A tengerészeti miniszter a balti flotta elhalaszthatlan szükségletei tárgyában terjesztett elő törvényjavaslatot. A szárazföldi hadsereg tisztí fizetéseinek emelésére 16 millió rubelt kér a miniszter.

A luxemburgi regensnö.

Luxemburg, november 13. A kamara mai ülésén Mária Anna nagyhercegnőt regensnövé választotta.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	nov. 12.	nov. 13.
Buza	locobuza 113 ³ / ₈	118
	decemberre 114 ¹ / ₈	113 ⁵ / ₈
	májusra 114 ⁷ / ₈	114 ¹ / ₈
Tengeri	decemberre 71 ⁷ / ₈	71 ⁷ / ₈
	májusra 70 ¹ / ₂	71
Csikagó.		
Buza	decemberre 103 ¹ / ₈	103 ¹ / ₄
	májusra 107 ¹ / ₄	107 ¹ / ₂
Tengeri	decemberre 62 ¹ / ₄	62 ³ / ₄

New-York, nov. 13. Gyapot New-Yorkban helyben 9.25 (9.35 tegnap), gyapot decemberre 9.03 (9.08), gyapot februárra 8.79 (8.87), gyapot New-Orleansban helyb. 8⁷/₈ (8⁷/₈), petroleum stand white Filadelfiában 8.50 (8.50), petroleum Stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.73 (1.73).

Csikagó, november 13. (Zárlat.) Zsir januárra 9.10 (tegn. 9.20), zsír májusra 9.10 (tegnap 9.20), szalonna short clear, 9.87 (tegnap 9.37), sertéshus januárra 15.97 (tegnap 16.07).

Az amerikai aczélpiacz.

Berlin, november 13. (Saját tudósítónktól.) A Newyorkból érkezett jelentések szerint, a vas- és aczél-piaczon határozott javulás állott be. A vételkedv egyre élénkebb. Az árak egynegyed dollárról fél dollárra emelkedtek. A bizalom is visszatérőben van.

Az EGYETERTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Negyedmillió váltóhamisítás.

— Jenny vallomása. —

Budapest, november 13.

Abban a nagyszabású váltóhamisítási ügyben, melynek tettesét tegnap letartóztatták, a mai vizsgálat gazdag az igazán szenzációs fordulatokban. A bűnügy szereplőinek, a minap elhunyt László Géza tanítónak és a tegnap letartóztatott új. Jenny József fővárosi számtisztnek manipulációja oly szövevényes volt, hogy még a mai kihallgatás alkalmával tett beismerő vallomás sem tudott rá világosságot deríteni. A kihallgatásból kiténik, hogy tucatszámra gyártották a hamis váltókat, amelyeket különböző szövetkezetekben helyeztek el. Az aláírásokat azért fogadták mindenütt aggodalom nélkül, mert mind a két embernek jó módú és nevű rokonain kívül, meggyerő modoruk és biztos fellépésük is garancia volt. E két embert mindenki tisztelte és becsülte, nagyon megbiztak bennük mindenütt. Lászlót, aki a rákospalotai takarékpénztár felügyelő bizottságának tagja volt, már az ősz elején vezérigazgatójának is jelölte. Egész halála napjáig élvezte a köztiszteletet és becsülést, sőt bekövetkezett halálával temetése nagy és igaz részvét mellett ment végbe. Tisztelői sok koszorút küldtek ravatalára, a rákospalotai képviselőtestület is küldött koszorút a következő felirással: „A szilárd jellemű férfinak.”

A nagyszabású bűnügy a mai kihallgatással a beismerő vallomáson kívül annyival lett előtünik világosabb, hogy a rendőrségnek a birtokában lévő lefoglalt hamis váltók és erősen kompromitáló levelek az áldozatok nevével is megismertetnek bennünket.

A vallomás.

Új. Jenny József ma délelőtt Sándor László rendőrkapitány előtt tett vallomásában elmondja, hogy neki gyermekkori jó barátja volt László Géza, akivel együtt járt iskolába. Barátságukat átvitték a férfikorba és mindig segítettek egymás baján. Az első váltót hét esztendővel ezelőtt irták alá. Akkor még nem hamisítottak, mert a maguk nevére is kaptak pénzt, mindössze négyszáz koronát, amelyen megosztzkodtak. A váltókat László Géza helyezte el a Rákospalotai Takarékpénztár Részvénytársaságánál, amelynek akkor már tisztviselője volt. Később aztán megint megszorultak pénz dolgában s László Géza ismét azt ajánlotta, hogy számítottassanak le a váltót. Hivatkozott rá, hogy neki jó ismerőse dr. Berger Lajos rákospalotai ügyvéd, akinek sok pénze van és jó aláírásra hajlandó kölcsönt adni.

Ekkor már rossz úton járt László Géza. Ő ugyanis előbb Bergernek ajánlotta föl, hogy ha pénzt akar elhelyezni jó kamatra, szóljon neki, ő majd szerez hitelképes kölcsönvevőket. Így vitte oda aztán ijabb Jenny Józsefet, de előbb rávette, hogy ne a saját, hanem az apja nevét írja rá a váltóra. Jenny habozott, de László elozlatta aggodalmait azzal, hogy a kezesekek egy sem fogják értesíteni a váltó leszámításáról.

Ettől kezdve valósággal gyártották a hamis váltókat, amelyekre Jenny, László biztatására, részint az édes apja, részint pedig rokonai és jóbarátai nevét hamisította rá, sőt odáig is vetemedett, hogy amikor megházasodott, felesége nevét sem habozott aláírni. A váltókat mindig László Géza helyezte el s megnyugtatta Jennyt, hogy a takarékpénztárnál ő a váltókezelő s nemcsak arról fog gondoskodni, hogy a váltókon szereplő embereket ne értesítsék, hanem a prolongálásról is. Azokat a váltókat, amelyeken ijabb Jenny József mint elfogadó szerepel, teljes összegben kifizette neki László Géza. Ez azonban még csekélység lett volna, de László Géza a maga zsebére is hamisította a váltókat Jennyvel, aki azután ezekből az összegekből csak csekély osztalékot kapott jutalmul. Megesett, hogy Jennyt bántotta a lelkiismerete és figyelmeztette Lászlót a következményekre. Ilyenkor László az ő rábeszélő képességével mindig megnyugtatta, ha mással nem, hát azzal, hogy majd a lóversenyen, ahol mindig nagyban játszottak, nyernek és elsimitanak minden olyast, ami a becsületüket veszélyezteti.

A további vizsgálat eredménye.

A további vizsgálat során a rendőrség megállapította, hogy a két hamisító nemcsak pénzintézetekkel, hanem magánemberekkel is állott összeköttetésben. László Géza a legjobb társaságokban megfordult és mihelyt otthonosnak érezte magát, rögtön felajánlotta szolgálatait azon irányban, hogy tökéjét busás kamatra el tudja helyezni. Ily körülmények között jutott dr. Berger Lajoshoz, akitől közösen körülbelül harmincezer koronát csaltak ki, nyolcvan hamis váltó fejében. Frits Ármán rákospalotai gyógyszerész ötvenezer koronát adott Lászlónak ilyen módon s mikor megtudta, hogy a pénze helyett kezébe nyomott váltók hamisak, széjjeltépte őket, miután úgy sincs kilátása pénzének visszaszerzésére. Hasonló módon tett több megkárosított magánember. Az eddigi adatok szerint a hamis váltókon szereplő összeg most már körülbelül kétszázötvenezer korona, de hogy ebből mennyit kaptak meg a hamisítók, azt még nem lehet tudni. A kárvallott pénzintézetek már megtették a feljelentést. A vizsgálatot vezető kapitány ma délben kiment a hetedik kerületi előljáróságra, hogy Jenny hivatalában házkutatást tartson, majd pedig László Géza rákospalotai lakására ment, ahol kilőszámra foglalták le a hamis váltókat.

A kárvallottak.

Jenny vallomása szerint a kárvallott pénzintézetek közt szerepel: a Rákospalotai Takarékpénztár Részvénytársaság, a Rákospalotai Községi Takarékpénztár, a Rákospalotai Korona-Szövetkezet és egy soroksári takarékpénztár, amelynek László Géza a rákospalotai képviselője. Ezenkívül néhány fővárosi pénzintézetnél is sikerült elhelyezni hamis váltót. Hogy a hamis váltók száma mennyi, azt talán soha sem sikerül pontosan megállapítani. László Géza vezetett egy listát arról, hogy kiknek a nevét szerepeltette a váltókon. Ez a lista még nem került a rendőrséghez. Azok közül az emberek közül, akiknek nevét László biztatására a váltókra ráírta Jenny, a főkapitányságon emlékeztetből a következőket tudja felsorolni: Frits Ármán gyógyszerész, dr. Berger Lajos, Ujváry Károly, Fodor Oszkár, Csike Béla, Kovács Ferencz, dr. Kerekes Géza, Papp Tibor, Horn Rezső, Szlics Béla, Demetrovich Elemér, Alföldy Aladár, Menotti György, Fülöp Béla, Bartos Elek, Kocsis Tamás, Hofmann Rezső, Csorba Alajos, Horváth István, Obeják Károly, Kiss V. Manó, Hermann Béla, Vratarics István, Dick Lajos, Preszner Károly, Kovács Alajos, Kerekes Károly, Lefkovic Elek, Noszlopy Aladár, Mottl János, Frits Tamás, Spitzer Béla, Kapeller Rezső, Auer Béla és Herczeg Jenő. Valószínű azonban, hogy ezeken kívül még többen vannak, akiknek nevét ráhamisították a váltókra.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szombat, november 14. — Róm. kat.: Jukund p. h. — Prot.: Albert. — Görög-orosz.: nov. 1. Kozá. — Zsidó: March, 20. S. Vajere. — A nap két reggel 7 óra 4 perczkor, nyugszik délután 4 óra 24 perczkor. — A hold két este 9 óra 41 perczkor, nyugszik délután 1 óra 25 perczkor.

A miniszter nem fogadnak. — A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

Allandó kiállítás a Könyves Kálmán-nál Nagymező-utczai 37-30. Nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs. — Velazquez-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Fiaatal festők kiállítása az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványlára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeum zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György múzeum nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig, a téli hónapok alatt november 15-ig február végéig kedden és pénteken 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak nyitva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőli 9 órától vannak nyitva.

— **Wekerle — hatvan éves.** A holnapi nap paí hatvanadik életévét tölti be Magyarország miniszterelnöke: Wekerle Sándor. A legteljesebb nagyapa-kor ez s a sors csakugyan megadta Wekerlének azt az örömet hogy apró unokákat ültethet a térdére. Mi pedig, az ország publikuma, rokonszenvvel és sok szeretettel nézzük ezt a piros arcú, őszfejú embert, aké előrehaladott évei daczára egyenes derékkal ruganyos járással czipeli az állami élet sokfajta terheit. Gondtalan életet élő semmittevő privilégiuma szokott lenni az, hogy az évek nyomtalanul szaladjanak el fölöttük s nagyapákorban is megőrizték az izmok és az idegek frissességét. Wekerle Sándor azonban nem semmittevéssel, nem hiu egészségápolással töltötte a hosszú hatvan esztendő, hanem derekas, kétkézrefogott munkával. A maga erejéből futotta meg széditően fényes pályáját, amely egyszerű polgári sorsból az ország legmagasabb méltóságába emelte. Kifogyhatatlan energia és törhetetlen, szívós egészség kellett ahhoz, hogy minden fáradalom, megfeszített munka daczára, ezek után örökifjan érje meg a holnapi dátumot, melynek alkalmából szívből jövő jókívánatokkal kedveskedik neki az egész magyar közvélemény.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki 1848. november 14-én született a fejérmegyei Moór községben, holnap ünnepli hatvanadik születésnapját. A fővárosi polgárság és az egyetemi ifjuság körében nagyobb mozgalmat akartak megindítani, hogy a miniszterelnököt fényesen ünnepeljék. A miniszterelnök kérelmére, aki sohasem kedvelte a zajos ünnepléseket, ezuttal is elmarad minden nagyobb szerű ünnepelés. Az alkotmánypárt tagjai írásban fejezték ki szerencsekívánataikat a miniszterelnöknek s ugyancsak írásban gratulált a miniszterelnökség tisztviselői kara is.

— **Királyunk küldöttsége a pápánál.** A pápa ma fogadta ünnepies szertartások mellett azt a missziót, amely a király szerencsekívánatait hozta a pápának papi jubileuma alkalmából. Amidőn a misszió diszruhába öltözött tagjai kocsin bevonultak a Szent Péter-templom udvarára, a svájci testőrség tisztelegte. A misszió tagjai a Damasus-udvaron és a Skala-Nobilén keresztül a pápa lakosztályába ment, ahol Grabinsky msgré fogadta őket és a testőrök sorfala között a trónterembe vezette a missziót, ahol a szentatya udvara környezetében várt. Schwarzenberg hercege és a misszió többi tagjai a pápai trón előtt álltak fel és bemutatatták hódolatuikat. Schwarzenberg herceg átadta a felség sajátkezü kéziratát, továbbá egy gyémántokkal díszített arany keresztet, az uralkodó ajándékát. A pápa meleg szavakkal mondott köszönetet a szerencsekívánatokért és a király ajándékáért és a misszió tagjait meghívta, kövessék magánlakosztályába. A pápa itt szívélyesen társalgott a herceggel, valamint a többi személyiségekkel, majd kegyes szavakkal búcsút vett tőlük. A misszió tagjai ezután Mery del Val bíboros államtitkárnál tettek látogatást, majd azután elhagyták a Vatikánt.

— **A német császár elmaradt légi útja.** Vilmos császárnak elmaradt légi utazásáról még ezeket jelentik Berlinből: Nemesak a császárné, hanem a birodalmi kancellár is figyelmeztette Vilmos császárt arra a nagy veszedelemre, amelynek magát kitenné, ha Zeppelin léghajójával felszállna. A kancellár előterjesztésére a császár lemondott arról a tervéről, hogy a léghajóval felszálljon és beérte a léghajó megtekintésével.

— **Beteg tudós.** Dr. Török Aurél udvari tanácsos, a tudományegyetem prorektora és az ember-tani intézet igazgatója, komolyan megbetegedett. A beteg tudós egyideig Abbáziában üldött, ahonnan visszatért és most a fővárosban tartózkodik. Török betegsége miatt hirdetett előadásait nem tartja meg az egyetem.

— **Andrée sirja.** Valószínűnek látszott, hogy az Andrée sirjának megtalálásáról szóló hír vagy merő tévedés volt, vagy fantazmagóriánál nem egyéb. S valóban az egész hirt komikussá teszi az alábbi Londonból érkezett távirat. Ez a távirat így szól: Egy Ujfundlandból érkező magántáviratszerint Andrée állítólagos sirján a következő felírás van a keresztén: „Itt nyugszik Austley András, meghalt 1897. november 7-én.”

— **A bosnyák hitközség deputáczlója a királynál.** Bécsben a király délután egy órakor a bosznia-hercegovinai osztrák-magyar hitközségek deputáczióját külön kihallgatáson fogadta. Képviselve volt öt község huszonkilenc küldöttel. A küldöttséget Rotkopf, a szerajevói hitközség elnöke vezette. Weszel rabinus az Eg áldását kérte a királyra, mire Rotkopf hódoló beszédet mondott, amelyre a király kegyesen válaszolt és megszólításával tüntette ki az egyes küldöttségi tagokat. Azután a küldöttséget elbocsátotta.

— **A német katonai léghajó fiaskója.** A levegő meghódítóinak nevezetes eseményéről szolt a fáma a legutóbbi időben. Most azonban a német katonai léghajó szomorú fiaskójáról érkezik tudósítás Berlinből. Tegnap a léghajó felszállt és a léghajósok alig néhány perczel felszállásuk után, teljesen elvesztették tájékozóképességüket és irány nélkül haladtak a levegőben. Éjjel egy órakor a léghajósok, a kiknek sejtelmük sem volt arról, hogy hol vannak, azt vették észre, hogy óriási vízterület fölött lebegnek, a melyben sötét csikot láttak, a melyet homokzátónynak vélték s elhatározták, hogy erre a zátonyra leszállnak, de a léghajóval együtt vízbe estek. Az utasok kétségbe voltak esve s úgy igyekeztek magukon segíteni, hogy egymásután minden tehert kidobtak. A léghajó egy méternyire süllyedt a vízbe; az utasok hozzáfogtak a víz kiszivattyuzásához s minden nélkülözhető tárgy kivetéséhez; ezzel el is érték azt, hogy a léghajó körülbelül három méternyire a víz fölé emelkedett. Ekkor nagy szél támadt, ami a léghajósok munkáját nagyon megnehezítette; a motor újra működni kezdett, de képtelenek voltak a szél irányja ellen csak egy métert is tenni. A léggömb órák hosszai körben forgott a víz fölött. Ebben a szánalmas helyzetükben megpillantottak egy gőzöst, jelt adtak neki, a melyet azonban a hajón nem vettek észre. A helyzet egyre aggasztóbb lett, a léghajósokat erejük már-már elhagyta s a léghajó megint süllyedni kezdett. Egyre mélyebben merült a vízbe s a léghajósok kénytelenek voltak a köteleken fölmászni; ebben a helyzetükben kaptak segítséget. A motor ép maradt, de a léghajó összetört.

— **A bosnyák küldöttség Budapesten.** A bosnyák küldöttség ma délelőtt fél 9 órától fél 11 óráig sétakocszást tett a fővárosban. Elindultak a Mária Valéria-utcából s onnét a Petőfi-téren, az Eskü-uton, a Kecskeméti-utcán, az Üllői-uton, a József-köruton, a Baross-utcán, a Kőbányai-uton, a Köztemető-uton, a Baross-téren, a Rottenbiller-utcán, a Damjanich-utcán, az Aréna-uton keresztül a Széchenyi-szigetre mentek, ahol megtekintették a Mezőgazdasági Muzeumot. A küldöttség számos tagja már az Andrásy-ut végén kiszállott és gyalog folytatva útját a Mezőgazdasági Muzeumhoz, gyönyörködött a remek téli tájképben. A muzeumnál Darányi Ignác földmívelési miniszter nevében Ottlik államtitkár üdvözölte a vendégeket. A küldöttség, élén Kunovics Esad effendi polgármesterrel és dr. Mandics Miklós helyettes polgármesterrel, valamint Mechansky városi tanácsnokkal, jórészt földbirtokosokból, ügyvédekkel, kereskedőkből és néhány vidéki polgármesterből állott. A vendégek és házigazdáiak ezután, élükön Ottlik Iván államtitkár, aki francia nyelven kalauzolta a társaságot és Kunovics Esad effendi polgármesterrel, a muzeum megtekintésére indult, amely a legnagyobb mértékben fölkelte a bosnyák vendégek érdeklődését. A körút egy óra hosszat tartott.

— **Szalay Péterné köszönete.** Szalay Péter államtitkár özvegye a következő sorok közlését kéri: Felejthetetlen férjem elhunyt alkalmából a jóleső kegyeletességet részemnek oly nagyszámú megnyilatkozása érkezett hozzánk a bel- és külföldről, a társadalom minden rétegéből, hogy azokra egyenként köszönetünket kifejeznünk főleg jelen lelkiállapotunkban lehetetlen. Tolmácsoljuk ez igénytelen szavaink mélyen érzett hálaikat mindazok iránt, akik a bennünket ért pótolhatatlan veszteségben szíves részvételükkel enyhítették megmérhetetlen fájdalmunkat. Öszinte tisztelettel özv. Szalay Péterné és családja.

— **Orvosi körből.** Dr. Czifrus Dezső kir. tanácsos orvosi gyakorlatát Sanremóban újból megkezdte.

— **Eltűnt művész.** Feltűnést keltő közlemény jelent meg a Bűnügyi Értesítő mai számában. Pállya Celesztin, az ismert nevű festőművész feleségének, született Winkle Etelkának és két kis gyermekének eltűnéséről számol be a rövid közlemény. Winkle Etelka október hó 6-án eltűnt újpesti lakásukról és magával vitte öt és fél éves Edit és három és fél éves Erzsike leányukat. Pállya Celesztin mintegy hét esztendővel ezelőtt vette nőül Winkle Etelkát. Valóságos rajongással szerette a feltűnően szép asszonyt. Boldogok is voltak egy ideig. Két gyermekük is született és ez még csak fokozta boldogságukat. E boldogságot megzavarta az asszony művészi hajlandósága. Mindenáron színésznő akart lenni. Vágyott a világot jelentő forró deszkákra lépni. Minden módot megmozgatott vágya megvalósulásának előbbrevitelére. A múlt esztendőben már el is szerződött az Intim-Színházhoz, de nemsokára felbontották a szerződést, mert nem tartották színpadra valónak. Eleinte csak kisebb-nagyobb összeütközések voltak e miatt a férfi feleség közt, végre azonban oda fajult, hogy a férfi megindította a válópört neje ellen. A múlt hónap hatodikán történt, hogy Pállya Celesztinné eltűnt Újpestről, Tavasz-utca 21. számú lakásáról. Magával vitte hatodfél éves Edit és negyedfél éves Erzsike leányukat is. A férfi kutatta mindenfelé, végre valahogy megtudta, hogy felesége Devecser veszprérmegyei községben van bátyjánál, aki ott jegyző. Vele vannak a gyermekek is. A festőművész nyomban leutazott Veszprérmegyébe és minthogy feleségét megkérlelni nem tudta, csendőri karhatalommal vette el feleségétől gyermekeit és visszahozta Újpestre, ahol Pállya Carolus festőművésznek az István-uton levő lakásán helyezte el. Közben visszajött az asszony is és az urának volt lakására költözött. Hogy mi vitte rá a művészt, hogy most megint feljelentést adjon be felesége ellen, nem tudni. A rendőrség a feljelentés folytán elrendelte a művész nejeinek körözését. A család részéről arról értesítenek, hogy Pállya Celesztinné nem tűnt el és nem is rejtőzött, hanem három héttel ezelőtt pár napra eltávozott hazulról, de már visszaért a férjéhez.

— **A szegény vakok.** A vakokat gyámolító országos egyesület huszonöt éves működéséről 242 oldalas jelentést adott ki, melyben ismét közli Kossuth Lajosnak 1841-ben a vakokért mondott lelkes szavát. Akkorában csodákat mivelt ez a felhívás és remélhető, hogy ma sem fog társadalmunk elzárkózni a humanizmus iránti elemi kötelezettségeitől. Az állam minden lehetőséget elkövet, hogy a vakokat kellő gyámolításban részesítse, amde az egyesület óriási feladatával a társadalom támogatására van utalva, a társadalom pedig keveset tesz és kívánatos, hogy vak honfitársaink megmentésére mindnyáian egyessüljünk. Ehhez az kell, hogy a nagy közönség a vakok ügyét általánosan megismerje, miért is ajánljuk az egyesület évi jelentésének, melyet VII., Hungária-körut 16. szám alól mindenkinek szívesen megküldenek, át-olvasását, főképpen pedig az egyesület szép intézeteinek VII., Hungária-körut 16. és VII., Rottenbiller-utca 4/b szám alatti megtekintését.

— **Gyilkos anya öngyilkossága.** Gazdag János huszti járási számvevő felesége ma délelőtt, míg férje hivatalban volt, revolverrel szíven lötte hét éves Pali nevű fiát, öt éves János fiának a szemébe lött, majd azután egy konyhakéssel saját nyakán és kezein felvágta az ereit. Tettét azért követte el, mert reggel összeszalkozott férjével. Tette elkövetése előtt a cselédséget eltávolította, míg férjét egy levélben értesítette szándékáról, azonban mire férje hazatért, már végrehajtotta azt. A hét éves Pál azonnal meghalt, az asszonyt és a kisebbik fiút a kórházba szállították súlyos sérüléseikkel.

— **Népszerű természettudományi estély.** A Királyi Magyar Természettudományi Társulat december 4-én és 11-én, pénteken este hat órakor az egyetem első számú kémiai intézetben (Muzeum-körut 4/b.) népszerű természettudományi estélyt rendez. Mindkét alkalommal Hutya Ferencz, az állatorvosi főiskola rektora fog fölolvastani a tuberkulózisról, a betegség okairól, a fertőzés módjáról, az ember és az állatok tuberkulózisáról, az örökös befolyásáról, a védekezésről és fölolvastatott képekkel fogja kísérni.

— **Leégett színház.** A brooklyni parkszínház egy ma megtartott matiné után teljesen leégett. A jelenlévőket megmentették. Néhány tüzoltó mezebesült.

— **Öngyilkos urlasszony.** Borzalmas módon vált meg az élettől ma délután egy elmezavartól sujtott uriaszony, Bérczy Ernő posta- és táviridalgazgató felesége, született Szentirmay Mária. Mikor Ferencz-körut 2. szám alatti elsőemeleti lakásukról nagynénje kíséretében felment a harmadik emeletre, hogy ismerősét meglátogassa, kirohant a folyosóra és annak korlátján keresztül vetette magát. Nagynénje ebben a pillanatban megragadta, de az uriaszony kitépte magát kezei közül és lezuhant az udvar kövezetére, ahol szörnyet halt. A rendőrség részéről Antal Ferencz fogalmazó és dr. Lippert Gyula rendőrorvos mentek ki a helyszínre, de már csak a halált konstatálhatták. A szerencsétlen nő holttestét beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe. Az öngyilkos semmiféle irást sem hagyott hátra. Bérczy Istvánné, aki most 42 éves volt, régebben hét-nyolcz éven át állott megfigyelés alatt a Lipótmezei tébolydában. Ott egy alkalommal öngyilkosságot akart elkövetni, de megakadályozták benne. Az utóbbi időben újra erősen kitört rajta az elmebaj.

— **Letartóztatott hamiskártyások.** A főkapitányságon tegnapelőtt letartóztatták Scheffer Gyula ötvenéves rovvott multu embert, aki nemzetközi zsebtolvaj és szélhámos. Az ő letartóztatása révén ismét érdekes adatok birtokába jutott a rendőrség a külföldön utazó magyarországi hamis kártyások garázdálkodásáról. Scheffer igen érdekes körülmények között került a rendőrség kezére. Tegnapelőtt délelőtt ugyanis a postatakarékpénztár hold-utcai palotájában Tóth József kereskedősegéd zsebéből a pénztár mellett, ahol többdemagával tolongott és czége megbízásából ötszáz koronát akart elhelyezni, kiloptak háromszáz koronát. A kereskedősegéd lármát fűtött és a lopással egy mellette álló idősebb és egy fiatalabb urat gyanúsított meg. Mind a két meggyanusított fölajánlotta, hogy motozzák meg. Bekísérték őket a főkapitányságra, de a háromszáz koronát egyiküknél sem találták meg. A fiatalabbról kiderült, hogy tisztességes kereskedősegéd, aki szintén czége megbízásából járt a takarékpénztárban. Az idősebb urról azonban nyomban kiderítették, hogy Scheffer Gyula utazó zsebtolvaj és hamiskártyás, aki Trieszben már büntetve is volt.

Az eltűnt pénzből semmit sem találtak nála, de a vállatánál kivették belőle, hogy a Nádor-szállóban lakik Vadas Gábor nevű barátjával, aki állítólag szolnoki földesur. Erre Tóth is visszaemlékezett, hogy a takarékbán egy harmadik ember is jelen volt. A rendőrség Vadast gyanúsította, akit a szállóban éppen akkor csíptek el, mikor már el akart utazni, az időközben szabadlábra helyezett Schefferrel együtt. Vadas Gáborról a detektívek megállapították, hogy Varga Istvánnak hívják, nagyváradi, ismert hamisítákos, aki Zsalud Ede és Kádár Antal társaságában legutóbb Ritzing Józsefet fosztotta ki Velenczében. Míg a detektívek minderről beszámoltak — Varga a főkapitányság épületéből megszökött. Csak Scheffer maradt a rendőrség kezéi között.

Scheffert a rendőrség nyomban vattatára fogta, hogy részes-e Ritzing kifosztásában. Scheffer tagadta, hogy valaha Velenczében járt volna. Jött azonban följelentés ma a német konzulátusról, s azt panaszolják benne, hogy Kádár és társai Abbáziában kifosztották Tanashazi japán származású németországi földbirtokost. Tanashazi apja valamikor Hágában volt japán követ, német asszonyt vett feleségül és fia ezután Németországban telepedett meg. Ettől az embertől szedtek el hamis játékkal Kádár, Scheffer és társai harmincezer koronát. A rendőrség folytatja a nyomozást.

— **Házasság.** Berohn Luiza és Gábor Géza mérnök esküvője e hó 17-én reggel nyolcz órakor lesz Bukován.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műírás ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. l. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Eltűnt favárfakozó.** Barta Dezső fiatal ügyvéd erdőüzletekkel foglalkozott Nagyváradon. Barta, ki vagyonos ember hírében állt, hetekkel ezelőtt eltűnt. Utólag most kiderült, hogy Barta 350.000 korona adósságot hagyott hátra, melyre fedezet egyáltalán nincs. Barta hitelezői csődöt kértek.

— **Hármas rablógyilkosság.** A temesmegyei Vinga községben megrendítő sors érte utól Frajkot Pál dugaszdag bolgár gazdaembert és családját. Frajkot, a feleségét és tizenhét éves fiát tegnap hajnalban vérfagyasztó kegyetlenséggel meggyilkolták. A gonosztevők éjjel után egy óraker hatolhattak be a házba, mert 12-ig látogatói voltak Frajkotéknak. A vendégek távozása után az asszony lefeküdt a házban, a férfi az egyik, a fiu pedig a másik istállóban. A gyilkosok, hatan—nyolczan lehettek. Mikor minden elcsendesedett, bementek a házba és Frajkotné, aki addig már elaludt, erős kötelekkel az ágyhoz kötötték. Azután megfojtották. Valószínűleg hosszabb dulakodás volt köztük, mert felesége sikoltásaira a férfi fölébredt az istállóban és vasvillát véve magához, a ház felé tartott. A gonosztevők az udvaron találkoztak vele. Frajkot az udvaron látta, hogy rablógyilkosokkal áll szemben, nyomban rájuk támadt. A vizsgálat megaludt vért talált a vasvillán, ami azt bizonyítja, hogy a bolgár nábob megsebezte a gonosztevőket. A tulnyomó erő ellen azonban nem sokáig védekezhetett. A következő perczben törrel két halálos szurást ejtettek a szerencsétlen, aki vérbefagyva terült el. Holttestét a gyilkosok később bevitték az istállóba. A harmadik áldozattal, a 17 éves Pállal bántak el a legkönnyebben. Mint az anyját, őt is megkötötték, aztán megfojtották. A háromszoros gyilkosság után a rablók minden értékes holmit elvitték és a gazda kocsiján elmenekültek. Mikor Frajkoték reggel nem mutatkoztak az udvaron, a szomszédok bementek az udvarra és megtalálták a holttesteket. A vingai csendőrség azonnal hozzálátott a nyomozáshoz, értesítette a temesvári ügyészséget, ahonnan Fehér Antal vizsgálóbíró, dr. Boros Jenő ügyész mentek ki a helyszínre. A nyomozás számai a közeli Temes-Dékány román községbe vezetnek, ahol több gyanus multu oláh lakik, akiknek minduntalan meggyülik a bajuk a hatósággal. Eddig azonban semmiféle komoly bizonyíték nem merült fel a gyanúsítottak ellen. A nyomozás egyetlen eredménye, hogy az új-aradi országuton megtalálták Frajkot kocsiját, a lovakat és az elrabolt öt párnát és bundát. A további nyomozást illetőleg a hatóság a legnagyobb homályban tapogatózik. A holttesteket ma délben boncolták fel és délután óriási részvét mellett el is temették. A rablógyilkosság tetteseit Aradon is nyomozza a rendőrség a csendőrség segítségével. Az a gyanu, hogy tettesek szécsányi románok, eloszlott, mert a letartóztatott családok igazolták alibiüket. Arra következtetnek, hogy a gyilkosság boszu műve.

— **Az oroszlanekretcz előtt.** Az orosz fővárosban a jelenleg ott tartózkodó Cimiselli-czirkuszban előadás közben súlyos szerencsétlenség történt. A czirkusz egyik vendége, Reichard ezredes ugyanis szünet közben nagyon közel jutott az egyik oroszlan ketrecéhez, mire az előadás alatt már felingerelt vadállat a rácson kinyújtott karmaival megfogta az ezredes karját és összemarczagolta. A segélykiáltásokra odarohant örök vasdorongokkal kényszerítették a nekivadult oroszlant arra, hogy áldozatát elbocsássa. Az ezredes a nagy vérvesztés folytán ájultan esett össze és eszméletlen állapotban szállították a lakására.

— **A halázmester tragédiája.** Megrendítő szerencsétlenség érte utól Vetter Gyula nevű hatvannégy éves halázmestert. Tegnap fiával és vejével együtt Crampnitz közelében halázzatott. Munka végeztével Vetter és fia csónakon hazafelé indultak. A csónak előtt vontatógőzös haladt több uszálylyal s az öreg Vetter a csónakot odakötötte az egyik uszályhajóhoz. A fiu átmászott az uszály csónakjába, míg Vetter megmaradt a magáéban. A glienicki hidnál leakasztották az utolsó uszályokat s ezek egyike oly erővel fűződött neki Vetter csónakának, hogy ez felborult s az öreg ember a vízbe esett, ahol a megrémült fiának szemeláttára elmerült. A fiu segélykiáltására a gőzös legénysége rögtön mentéshez látott s Vettert hamarosan ki is huzzák a vízből, csak hogy akkor már halott volt.

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPÉNZÉRT félárban:
ruházható minden ember finoman és elegánsan
az országban is előrangú
ban ismert **Zélinger Samu** uriszabónál

— **A negyedik rabló.** Az Óriás-utcai rablógyilkosmerénylet ügyében a rendőrség éjjel-nappal folytatta a nyomozást, úgy, hogy a negyedik tettes is kézrekerült. Ezt Böde Imrénének hívják, tizenkilenc éves kereskedősegéd. A rablást követő éjszakát Rózsai Imrével együtt Óbudán töltötte egy épülő házban. Tegnap csavargott, este elment a Nemzetibe s ott végignézte az előadást. Éjszaka bement a Zöldkoszoruba, ahol razzia lévén, Ernst detektívjei nyakoncsipték. Böde megijedt, tagadott, de később bevallotta a rablást. Az elvetemedett embert letartóztatták s társaival együtt még ma átszállítják az ügyészség fogházába.

— **Helyreigazítás.** Lapunk 1907. november 16-iki számában „Csendélet a Bácskában” czimen közlemény jelent meg, amely Szemző Gyula bácskai földbirtokos válópörét tárgyalja és női becsületében sértő dolgot tartalmaz Vidákovics Teréz urnóról, Szemző Gyula volt házvezetőnőjéről, mint aki állítólag oka lett volna annak, hogy a feleség megindította férje ellen a válópört. Mint meggyőződöttünk, az akkor kapott tudósítás téves. A pört nem a feleség indította meg, hanem a férj nevében dr. Pataj Sándor ügyvéd által beadott kereset folytán, a zombori törvényszék már ki is mondotta 8669/1908. szám alatt, a válói nem akaró felség ellen a válást, egyelőre a törvényszabta 6 óra. Amidőn ezt a helyreigazítást közöljük, kötelességünknek ismerjük afölött öszinte sajnálkozásunkat kifejezni, hogy a részrehajló forrásból eredt egyoldalú tudósításba Vidákovics Teréz urnó neve is belekevertetett.

— **Megszökött házaspár.** A budapesti törvényszék vizsgálóbírója körözölevelet adott ki Schwarz Ottó mézszárosmester és felesége Klinger Antónia ellen. Schwarzék érzékenyen megkárosították több hitelezőjüket, köztük Lusztig Zoltán kereskedőt, aki hitelezési csalásért feljelentette őket a rendőrségen, amely beidézte a csaló házaspárt, Schwarzék azonban nem jelentek meg az idézésre s ezért a bíróság most körözi őket.

— **Meggyilkoltak egy levélhordót.** Szegeden titokzatos gyilkosság történt tegnap hajnalban. Wetró András, a 315. számú vasuti őrház közelében egy holttestet talált, akiben Apró Ferencz levélhordót ismert fel. A mentők beszállították a kórházba, ahol dr. Boros József főorvos koponya-csonttörést talált rajta. Hogy ki ölte meg a hatvanéves embert, eddig nem sikerült megállapítani. A szegedi rendőrség egy ottani munkásban gyanítja a gyilkost, akinek feleségébe Apró Ferencz szerelmes volt. Valószínűleg boszúból ölte meg a városban és azután kivitte a vasutra, hogy elhárítsa magáról a gyanut. Nincs kizárva azonban az sem, hogy valaki azért ölte meg Aprót, mert tudta róla, hogy pénzes levélhordó és akkor is pénz volt nála.

— **Bibliai pályázat.** A bibliai tanulmányok előmozdítására és a kapcsolatos alapnyelvek tökéletes elsajátítására létesített Lackenbacher-féle alapítványból az idén 1890 koronás jutalomdíj kerül kiosztásra. A kultuszminisztérium most e jutalomra pályázatot hirdet. A föltételek megtudhatók a központi egyetem rektori hivatalában.

— **Rabló czigányok.** Ó-Körtvélyes községben egy czigánybanda fényes nappal beállított Rosenberg Adolf üzletébe, hol halállal fenyegetve a kereskedőt, ha lármázni mer, a tulajdonos szemeláttára elvitték a pénzeszekrényt az összes pénzzel együtt. A czigányok elmenekültek.

— **Életunt aggastyán.** Hunker József 72 éves munkátalan ember az Izabella-utca 35. számú ház félreeső helyén felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. Holttestét a bonczani intézetbe vitték.

— **Sikkasztó manipuláns.** A főkapitányság táviratot kapott ma a nagyváradai rendőrségtől, hogy Reiner Hilárius manipuláns-örmester több ezer korona kincstári pénz elsikkasztása után megszökött Nagyváradról. A sikkasztó örmeister egyenruhában távozott el a városból. Piros katonasípkát és gondosan kisültött Vilmos császár-féle bajuszt visel. A rendőrség kutatja a hűtlen manipulánst.

— **Jótekonny czélú előadás.** Fővárosi Orfeumban, Waldmann Imre, a Fővárosi Orfeum igazgatója fehér előadást rendez e hó 19-én, csütörtökön délután a szegénysorsu tüdőbetegek javára. A műsor nagy részét Sylvester Schaffer tölti be, aki sokoldalú és páratlan művészettel valóságos csodálatba ejti a budapesti közönséget. Föllép még Bau-

mann Károly, a népszerű művész, Labradot et Négre, továbbá The Nelsons Newboys egészítik ki a fényes programot. Az előadás iránt, melynek műsora úgy van összeállítva, hogy gyermekek is élvezhessék, oly nagy az érdeklődés, hogy a szegénysorsu tüdőbetegek gyógyítóháza javára szép anyagi siker várható. Az előadás a rendes esti hely-árak mellett délután 3½ óraker kezdődik.

— **Halálozások.** Révai Sámuel, a Révai Testvérek irodalmi czég megalapítója, ma Budapesten hetvenhat éves korában meghalt. Nemestartalmu, munkában és sikerekben gazdag életpálya volt a Révai Sámuelé. Oly időben, amikor a könyvkiadás úgy szólván kilátástalan vállalkozás volt Magyarországon, Révai Sámuel erős intelligenciájával és előrelátással megérezte és tevékenységével elő is készítette azt a fejlődési folyamatot, mely a mult század nyolczvanos éveiben a magyar könyvkiadás terén megindult. A nyolczvanos és kilenczvenes évek íróit legnagyobbára Révai Sámuel vitte a publikum közé s mikor 1895-ben a magánéletbe vonult vissza, egy virágzó nagy könyvkiadó-vállalatot adott át a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságnak. A magánéletben tudományos kutatással töltötte idejét a munkához szokott férfiú s nagy szociálpolitikai műve, „A társadalmi jólét feltételei”, mely 1900-ban jelent meg, mélyjárata gondolataival és tudományos apparátusával, méltó feltűnést keltett. Fiai: Révai Mór és Ödön, a Révai Részvénytársaság vezérigazgatói, egy leánya, nagy rokonai és barátai köré siratja az elhunytat, kinek temetése vasárnap délelőtt tizenegy óraker lesz a Lónyay-utca 28. számú gyászszobából.

Fuchs Jenő pécsi származású bécsi ismert nagykereskedő, ki fiai, Árpád és László londoni kereskedők látogatására ott tartózkodott, e hó 11-én hatvankilenc éves korában Londonban hirtelen meghalt. Az elhunyt tetemeit hazaszállították.

Özv. Nobel Simonné, szül. Förstner Terézia nyolczvannégy éves korában elhunyt Tatán.

Kosutány Geiza nyugalmazott kir. táblai bíró életének hatvannyolczadik évében elhunyt.

Battlay Imréné, szül. Szabóky Erzsébet, Battlay Imre kassai kir. főgyógyász özvegye elhunyt Budapesten.

— **x Igyék naponta ebéd előtt dr. Hommel-féle Haematogént.** Étvágya fokozódik, idegrendszer erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. Hommel-féle Haematogént és utasítson vissza minden utánzatot.

— **x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

— **x Fodor-féle vívőterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.**

— **x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— **x Dr. Hönig Izsó villanygyógyító- és Röntgen-intézete** (Budapest, IV., Károlykörút 24.) új prospektust adott ki, melyben ábrákkal szemléltetve vannak leírva a villany-, fény- és Röntgen-gyógymód összes eljárásai, melyek csaknem az összes idült betegségeknek beváltak, még oly eseteknél is, melyek évek óta állanak fenn és eddig minden orvosi kezeléssel dacoltak. E gyógyeljárások igen kényelmesek és teljesen fájdalomtalanok. Az intézet a prospektust minden érdeklődőnek kívánatra szívesen ingyen és bérmentve megküldi.

— **x Kiss szerencsése nagy!** Miért a legnépszerűbb e három szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss-bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss-bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig már annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy-főelárusítóhelye. Huzás november 19-én. Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencse-kísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bank részvénytársaságnál (Kossuth Lajos-utca 13.) sorsjegyet, mert Kiss szerencsése nagy!

— **x Diana-sósborszesz** mint háziszor kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben fejbédörzsölésre és borotválkozás után arczfecskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Masszirozásra általánosan minden házban csakis Diana-sósborszeszt használnak. Egy üveg 40 fillér.

AZ EGYETERTES
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Raglán
Fotóztó vagy
Telikabát
21—26 frt
Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
Kossuth Lajos-utca mellett.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Svärdröm Valborg dalestéje. Mit írjunk erről az istenáldotta művésznőről, aki már legelső megjelenése alkalmával elbűvölte közönségünket és akinek azóta minden föllépése egy-egy újabb diadalt jelent? Csak ismételtethjük azt, amit már számtalanszor elmondtunk és amiben az egész sajtó s az egész közönség egyetért: hogy Svärdröm Valborg a megtestesült báj és kedvesség, előadása csupa eredetiség és ötletesség. Nagyon érdekes és változatos műsort állított össze a művésznő ma is, részben nálunk még ismeretlen dalokból; de volt közte több régi, kedves ismerős is. Hogy melyiket énekelte a legszebben, azt bajos volna eldönteni. Annak a díszes, előkelő társaságnak, amely a Royal-termet megtöltötte, leginkább tetszett Reinecke „Abend-reihn“-je, Grieg „Im Traum“, Alföön „Siehe alleine“, Lange-Müller „Die Bienen“, Schubert „Die Forelle“, Strauss „Ich trage meine Minne“ és „Ständchen“, valamint Tarnay „Ösz utója“ című dala. Nagy részét meg kellett a művésznőnek ismételnie, de azért a ráadásokkal sem fukarkodott. A közönség pedig lelkes tetszésnyilvánítással és gyönyörű virágadományokkal hálálta meg a nagy élvezetet, amelyben része volt. Nem hagyhatjuk említés nélkül Tarnay Alajos pompás zongorakíséretét sem. — K.

(*) Az Operaházban holnap, szombaton Massenet „Manon“-ja kerül színre a következő szereposztással: Manon — M. Szoyer I., Pousette — Payer M., Javotte — Palóczyné, Rosette — Váradi M., szolgáló — Szikláné, Des Grieux — Anthes, Lescant — Mihályi, Des Grieux atyja — Kornai, Guillot — Várady S., De Brétigny — Dalnoki V., szállódás — Ney B. — Vasárnap népszerű előadásul, olesó helyárrakkal (bérleten kívül) A troubadour és a Táncegyveleg van műsoron. — Hétfőn nincs előadás. — Kedden lesz D'Albert „A hegyek alján“ című dalművének bemutató előadása; ez lesz egyszersmind a Németországban számos színpadon nagy sikert aratott opera első nem német nyelvű előadása.

(*) Gróf Zichy Géza új operája. A terézvárosi függetlenségi kör helyiségének falai között fog először megcsendülni gróf Zichy Géza új operájának egy-két dallama. Legnagyobb magyar énekesünk, Takáts Mihály fogja a hangversenyen énekelni az illusztris komponista „H. Rákóczi Ferenc“ című dalművének egy-két énekszámát. A nagy fejedelem hamvainak hazahozatala emlékére, a Rákóczi-szobor alap javára rendezik a Terézvárosi függetlenségi kör díszes termeiben ezt a nagyszabású ünnepet, amelyen Thaly Kálmán, az est fővédője mondja az ünnepi beszédet és a gazdag művészi műsoron kívül Szabolcska Mihály és Zempléni Árpád verseiből olvasnak fel. Jegyek az estélyre 10, 6, és 4 koronáért a kör helyiségében (a volt Zeneakadémia dísztermében Andrassy-ut 56. sz.) és a Harmónia zeneműkereskedésben kaphatók.

(*) Hírek a Nemzeti Színházról. Holnap, szombaton, a Cyrano de Bergerac, Rostand legnépszerűbb színműve kerül színre a Nemzeti Színházban, amelynek a czimszerepét ez alkalommal is annak magyar kreálója, Pethes fogja játszani. Ez estén lép fel először hosszú betegsége után Lenkey Hedvig Roxan szerepében. Christánt pedig ez alkalommal játsza először Gramszeghy. Vasárnap délután a Vasgyárost adják elő Mihályfiyal a czimszerepben, este pedig a Piros bugyellárist, amelyben Blaha Lujza, Rákosi Szidi, V. Molnár Rózi, K. Demjén Mari, Bakó, Gyenes, Rózsahegy, Molnár, Kovács, Bónis, Bartos és Abonyi játszanak. Hétfőre a Makrancos hölgy van kitűzve a rendes szereposztásban és mérsékelt helyárrak mellett. A Nemzeti Színház művészei érdekes reprize készülnek a jövő héten. Pénteken új betanulással és szereposztással elevenítik fel Bródy Sándor kitűnő színművét, a Hófehérkét, amelyet erre az alkalomra a szerző teljesen átdolgozott. A pénteki reprizen Rákosi Szidi, Paulay

Erzsi, Váradi Aranka, Vizváry Mariska, Demjén Mari, Gabányi, Gál, Rózsahegy, Pethes, Mészáros Alajos, Horváth Jenő, Abonyi és Faludi fognak benne játszani. A Hófehérke pénteki reprizen fog bemutatkozni a darab egyik főszerepében Balassa Imrénben a színház új tagja, Rajnay Gábor.

(*) Szerzők a miniszternél. A Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete akciót indított az iránt, hogy az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország között a szerzői jog terén a teljes viszonyosság létrejöhesse. Az egyesület ma délből küldöttségileg kereste fel Günther Antal igazságügyminisztert. A Berczik Árpád vezetésével megjelent küldöttség, melynek tagjai voltak: Márkus József, Huszka Jenő, Bakonyi Károly, Molnár Gyula és dr. Márton Miksa kérelmet terjesztettek a miniszter elé, melyben arra kérték, hogy létesítsen a két állam kormányai közt megállapodást a szerzői jog védelmére. Günther Antal igazságügyminiszter rendkívül szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy teljes mértékben méltányolja a magyar szerzők kívánását és a maga részéről rajta lesz, hogy a kívánt viszonyosság minél előbb egyezményileg biztosíttassék. A miniszter a kérdés minden részlete iránt tájékozva van és — mint megjegyezte — már rég óta szándékozik a magyar szellemi tulajdonra a külföld és nevezetesen Amerikával szemben intézményes védelemben részesíteni. A küldöttség hálás köszönettel vette tudomásul a miniszter választát.

(*) Katona József születési évfordulója. Katona József születésének 116-ik évfordulója alkalmából emlékülnevet rendeztek a kecskeméti színházban, melyet a közönség zsúfolásig megtöltött. Az estét Erkel Ferencz Bánk bán nyitányával nyitották meg, utána Csader Irén drámai színésznő prólogot szavalt. Majd Bánk bán II-ik felvonását adták elő, melynek befejezésével a közönség a színészekkel együtt a Himnuszot énekelte.

(*) A Király-Színház délutáni előadása. Vasárnap délután három órai kezdettel Martos és Jacobi operettje, a „Van, — de nincs“ kerül színre rendes helyárrakkal. A fő női szerepet ezen az előadáson is Medgyaszay Vilma játsza, aki ebben a darabban valóságos elragadta a közönséget és énekszámainak előadásával, különösen a holdvilág-dallal valóságos reverenciát keltett. Este mindenkori Rubens népszerű zenéjű operettje „A hollandi lány“ kerül színre Pálma y Ilkával.

(*) A Magyar Színház e heti előadásai. A Magyar Színháznak e hét hátralévő estéin holnap, szombaton Drégely Gábornak első jubileuma küszöbén álló darabja, „A szerencse fia“ kerül színre, míg vasárnap este a 75-ik előadás felé közeledő „Sasfiók“-ot adják. Délután olesó helyárrakkal megismétlik Földes Imre népszerű drámáját, „A császár katonái“-t.

(*) Ar Uránia a soproni színházban. Nádasy József színigazgató hetenként kétszer bemutatja a soproni tanuló ifjúság okulására az Uránia tudományos darabjait. Molnár Viktor államtitkár örömmel járult e terv kivételéhez. A fölolvadásokat részben tanárok, részben a színtársulat tagjai tartják és az „Alpesekben és a Rajna völgyén“ című darabot mutatták be és Nádasy fölolvastott a negyvennyolczas szabadságharczról.

(*) Régi festmények kiállítása. Néhány hónappal ezelőtt már hírt adtunk arról, hogy a régi festmények tulajdonosainak módjukban lesz képeiket kiállítani, mert a Könyves Kálmán azzal a tervvel foglalkozik, hogy szalonját rendelkezésükre bocsássa. A tervnek szerint az ilyen tárlatokon csak száz évnél régiebb képeket fognak kiállítani. Az érdeklődés ez irányban oly nagy, hogy a terv közel áll a megvalósuláshoz. Az első ilyen kiállítás megnyitását 1909. januárjának elejére tűzték ki. A bejelentés határideje e hó 25-én jár le. Az érdeklődőket tehát felhívja a kiállítást rendező Könyves Kálmán Művészeti Társaság (Budapest, VI. Nagymező-u. 37—39.), hogyha száz évnél idősebb eladó kép van a birtokában és azt ki akarja állítani, forduljon a fenti társasághoz, ahol a kiállításra vonatkozólag mindenféle utmutatással szívesen szolgálnak.

(*) A nemzetközi tárlat. A Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi tárlatát ma délelőtt mutatták be hivatalosan annak rendezői az illetékes bíráló bizottságoknak. A bizottság tüzetes szemle után a rendezést minden tekintetben megfelelőnek tartották s a kiállítást jóváhagyták.

(*) Thália. A Thália előadásra elfogadta és legközelebb színre hozza Mohácsi Jenő „Leszámlás“ című egyfelvonásos ciklusát. Ez lesz a Thália első magyar ujdonsága.

(*) Hangversenyek. Gerhardt Elena, hangversenyénekesnő csütörtökön november 19-én látogat először Budapestre. Mestere és protektora, Niskisch Arthur bejelentette, hogy ő is eljön kedvenc tanítványának hangversenyére.

Salzer Marcell német humorista november 26-iki vig estélye iránt általános érdeklődés mutatkozik.

Mérő Jolán zongoraművésznő hosszabb távollét után november 30-án rendez egyetlen hangversenyét a Royalteremben. A már európai hírű fiatal magyar művésznő mult heti londoni nagyszerű sikerei után szerződést kapott 50 amerikai hangversenyre az ismert Steinway világécegtől, amely neki esténként 400 dollárt biztosít. Jegyek fenti estélyekre Méry Bélánál váltandók.

Lichtenstein Dóra hangverseny-énekesnő és Krah Sándor zongoraművész december 9-iki hangversenye ritka művelzetű estének ígérkezik. Jegyeket a fenti hangversenyekre Molitor Oszkár „Euterpe“ zeneműkereskedésében lehet kapni.

A Hubay—Popper első trio-estély november hó 27-én fél 8 órakor lesz a Royal-teremben, Dohnányi Ernő zongoraművész közreműködésével. Előadásra kerülnek: Schumann, Beethoven, Hubay, Dohnányi és Brahms művei.

Igen érdekes dalestély lesz november 28-án, szombaton a Royal-teremben, amelyet egy főúri világhoz tartozó hölgy: Talapkovich Andrea fog rendezni.

A december hó 11. és 12-én Loewe Ferdinánd és Strausz Richárd vezetésé alatt tartandó zenekari estélyek iránt zeneközönségünk a legélelkebb érdeklődést tanúsítja. Az estélyeken előadásra kerülnek: Beethoven (Eroica, Leonora III. nyitány); Wagner (Mesterdalnokok előjátéka); Strausz Richárd, Brahms, Haydn, Bruckner stb. művei. Ezekre a hangversenyekre a jegyek a „Harmónia“ zeneműkereskedésben válthatók.

GYÓGYITHATÓ A SÉR? A kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi.

POLLITZER SÉRVAAMBULATORIUM
speciális orvosi rendelés-intézet

Budapest, Kosuth Lajos-utca 8., félelelel
Ez az nap orvosi ingyenes rendelés.

FŐVÁROS.

(*) A főváros közgyűlése. Szerdán félbemaradt tanácskozását ma délután folytatta a főváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklésével. A tárgysorozat iránt mindössze tizenöt-husz városatya érdeklődött. — Antal Gyula tanácsiggyzó ismertette a tanács előterjesztését a budapesti villamos városi vasut r.-t. kérvényére telefonkábelek engedélyezése iránt. Dr. Fűredy Mór azt kívánja, hogy a mérnöki hivatal számítsa ki, mennyibe került volna a kábelbefektetés a Népszínházba alsó vezetek mellett s a különbözetet vonják le az építési tőkéből. A közgyűlés az indítvány mellőzésével elfogadta a tanács javaslatát. Viola Imre tanácsnok a főváros közkórházaiiban szükséges gyógyszerek beszerzése dolgában ismertette a tanács előterjesztését. Négy esztendővel ezelőtt ugyanis a közgyűlés dr. Reiner Ede bizottsági tag indítványára utasította a tanácsot, hogy indítson tárgyalásokat a közkórházakban szükséges gyógyszerek házi kezelésbe vétele iránt. A tanács ebben a kérdésben

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Mindenféle valódi áldás gyomorbafejtésnek és székerezuláshoz, szenvedőknek

Igmandi keserűvíz

az óriási gyomor
2-3 óra alatt tel.
jesen rendbe hozza
hisz áron 40 ének.
nagy áron 60 ének.

hosszas és beható tanulmányokat végzett s ezeknek eredményeképp ma azt javasolja a közgyűlésnek, hogy mellőzzék a házikézelést, inkább gondoskodjanak arról, hogy a szállításra vonatkozó szerződésekben megfelelő kedvezményeket biztosítsanak magoknak. A közgyűlés hozzájárult a tanács javaslatához. Végül néhány nyugdíjügyet intézett el a közgyűlés.

(**Áthelyezések.** A főváros tisztviselői karában a legutóbb megejtett jegyzői, fogalmazói és segédhivatalnoki választások következményeként a legközelebbi napokban tömegesebb áthelyezések várhatók. Az áthelyezések tervét Bárczy István polgármester ma átvizsgálta.

(**Kispestiek a miniszterelnöknél.** Kispest község polgársága a napokban küldöttséggel tiszteleg dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél, akit arra kérnek, hogy a községet, mint külön területet, csatolja a fővároshoz és ne szakítsa el a községtől a tervezett állami munkástelepet. A kispestiek azzal okolják meg kérelmüket, hogy a kettészakítás nagyon káros lenne, mert a község szép fejlődésének gátat vetne.

(**Uj magyar.** Zehler Alajos Ferencz ma Rózsavölgyi Gyula alpolgármester előtt letette a honpolgári esküt.

(**A főváros igazoló-választmánya.** Ma délután dr. Kunz Jenő elnöklésével ülést tartott a főváros igazoló-választmánya, amelyen dr. Csopor József tanácsjegyző tudatta, hogy az iskolaszéki választások ellen a kitűzött nyolcz napon belül felszólamlás nem történt. A választmány ehhez képest az iskolaszéki választások eredményét véglegesen igazoltnak jelentette ki. A választmány most már fel fogja hívni a szavazatszedő küldöttségi elnököket, hogy a megválasztott iskolaszéki rendes tagokat a szabályszerű eskü vagy fogadalom letétele, valamint az iskolaszékek megalakítása végett sürgősen hívják össze. A választmány jegyzője bejelentette, hogy Madary Gábor VIII. kerületi iskolaszéki tag e tisztségéről lemondott. Tudatta ezután a jegyző, hogy a főváros virilistáinak névjegyzékét megállapították. A virilisták közül elhalálozás következtében törölték Falk Miksát, Császár Jenőt és Zachár Antalt. A fővárosi bizottsági tagok között az új névjegyzék némi változásokat idézett elő. Három összeférhetlenségi esetet is jelentett be ezután a jegyző. Tiller Samu, Hirmann Ferencz és Simonovits Béla ellen. Mind a három összeférhetlenségi ügyet e hó 20-án, pénteken délután 5 órakor fogja tárgyalás alá venni az igazoló-választmány.

(**A költségvetés.** A pénzügyi bizottság a jövő hét elején tárgyalja a jövő évi költségvetést. Ez azután néhány nap múlva a bizottság, a tanács és az ügyosztály jelentésével együtt a közgyűlés elé kerül, úgy, hogy november végével a törvény értelmében már közgyűlési határozat lesz a költségvetésről a belügyminiszter előtt.

(**Az új nyugdíjszabályzat.** Fülepp Kálmán főpolgármester szerdára, november 18-ára rendkívüli közgyűlést hívott össze a székesfővárosi alkalmazottak új nyugdíjszabályzatának tárgyalása céljából. A szabályzat tervezetét a tanács ma délután megint rendkívüli ülésben tárgyalta s véglegesen megállapította a közgyűlésnek bemutatandó szöveget. A mai ülésben tett egyetlen lényegesebb módosítás az, hogy az özvegyi járulék minimumát magasabb kvóta szerint állapították meg, mint az előző tervezetben volt.

(**Uj rendőrségi kórház.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter emlékiratot intézett a fővárosnak, amelyben kijelenti, hogy a Mosonyi-utcai rendőrkórház, amely a fogház és a tolonczügyi osztály területén van, nem felelhet meg hivatásának. Helyébe új kórházat kell építeni. Arra kéri a belügyminiszter a fővárost, hogy engedjen át a kórház céljaira alkalmas helyen négyezer négyszögölnyi területet. A mérnöki hivatal a kért területet a Gyáli-úton, a Gellért-kórházzal szemben kijelölte s a pénzügyi osztály a pénzügyi bizottságnak, amely legközelebb tárgyalja a kérdést, azt a javaslatot teszi, hogy a főváros engedje át a területet ingyen.

(**Városi tejmonopólium.** A főváros szakközzegei a városi tejmonopólium behozatalának az ügyével foglalkoznak. Ezzel a főváros hatósága azt óhajtja elérni, hogy a termelők közvetlenül a hatóságnak adják át termékeiket. Így az ellenőrzés is tökéletesebb lehetne s a közönség nem lenne kitéve a tej- és tejtermékek árai folytonos ingadozásának. A főváros hatósága előtt e tekintetben már számos külföldi nagyváros példája áll, ahol különösen a zver-

mekek részére való tejet kizárólag hatóságilag kezelik és árusítják.

(**Mibe került a hó.** A tanács ma rendkívüli ülést tartott, amelynek egyik fontos tárgya volt az idei első hó eltakarításának a költsége. Eddig a tanács 39.000 koronát utalványozott ki s ma a köztisztasági hivatal még 30.000 koronát kért, úgy, hogy az első hó 69.000 koronába kerül a városnak. Az újabb nagy kiadást a hivatal azzal okolja meg, hogy az enyhe idő után hirtelen beállott fagy az eltakarítást igen megneghezíti. A tanács megszavazta a költségeket.

(**A Gellérthegy szabályozása.** A főváros tudvalevőleg elhatározta, hogy kisajátítás útján megszerzi azokat a kisebb ingatlanokat is, amelyek a Gellérthegy oldalát éktelenítik. Nyolczvan ilyen ingatlan volt; ezek közül ötvenötöt nyomban, ötöt pedig később sikerült a fővárosnak békés kiegyezés útján megszerezni. A többi husz ingatlan tulajdonosa ellen meg kellett indítani a kisajátítási kártalanítási eljárást a bíróság előtt. Ezek közül tízre vonatkozólag a közigazgatási bizottság már régebben, nyolczra nézve pedig a minap állapította meg a kisajátítási tervet és az összeírást. Az utolsó két ingatlanra nézve a közigazgatási bizottság kisajátítási albizottsága e hó 23-án tartandó ülésében fogja a kisajátítási terveit és az összeírást megállapítani. Ezzel azután a gellérthegyi ingatlanokra vonatkozó összes kisajátítások a főváros részéről befejezést nyernek.

EGYESÜLETEK.

(**A Királyi Magyar Természettudományi Társulat** Wartha Vincze elnöklete alatt választmányi ülést tartott, amelyen az első titkár jelentést tett arról, hogy a Bugát-alapból hirdett pályázatra két munka érkezett be, egy a növénytan köréből „Species tot numeramus quot ab initio creavit infinita evolutio”, egy a földtan köréből „Carbo et calix e vivo” jellegével. A munkákat kiadták véleményadás végett a bíráló-bizottságnak. A választmányi ülés főtárgya a november 19-iki rendkívüli közgyűlésre való előkészület volt. A rendkívüli közgyűlés az alapszabályok módosításával fog foglalkozni. Folyó ügyek letárgyalása után új tagokat választottak be. A tagok száma 9175. A rendkívüli közgyűlés november 19-én, csütörtökön délután öt órakor lesz a Tudományos Akadémia heti ülésétermében.

Elegáns férfiruhákat

szállítok mérték után és mérsékelt szabott árban.

Uj férfiruha bérletemet a ruha visszaadása nélkül

és a ruhatár díjtalan karbantartása mellett az előkelő uriközönség figyelmébe ajánlom.

Deutsch F. Károly,
Budapest, VI., Andrássy-ut 1. l. em

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A polgári törvénykönyv tervezete. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő bizottság, mint a Budapesti Tudósító jelenti, tegnapelőtt és tegnap dr. Imling Konrad államtitkár elnöklésével tartott üléseiben folytatta az öröklési jog alapelveinek megvitatását. Napirenden volt a közös végrendelet és az öröklési szerződés intézményeinek tárgyalása. A bizottság abban állapodott meg, hogy a közös végrendelet intézményét fenn kell tartani, de közös végrendeletet csakis házastársak alkothassanak; öröklési szerződést pedig házastársak, jegyesek,

valamint föl- és lemenő rokonok köthessenek egymással, az utóbbi esetben azonban csakis a fölmenő rokon szerepelhessen az öröklési szerződésben mint rök hagyó. A bizottság tárgyalásai a jövő héten, e hó 18-án és 19-én délután 5 órakor folytatja.

§ Elhalasztott jogászegyleti közgyűlés. A Magyar Jogászegyletnek e hó 15-ére hirdetett közgyűlése, tekintettel arra, hogy ugyanezen napon tartja az Ügyvédi Kamara is a gyám- és nyugdíjintézet tárgyában rendkívüli közgyűlést, — elmarad. A közgyűlést valószínűleg jövő vasárnap fogják megtartani s ez alkalommal dr. Schwarz Gusztáv egyetem tanár meg fogja tartani „Uj irányok a magánjogban” czímen hirdetett előadását. A közgyűlés idejéről és helyéről a Jogász Egylet legközelebb értesíti tagjait.

§ Uray Bálint főrendiházi tagsága. Nagy feltűnést keltett a télen báró Uray Bálintnak, a főrendiház volt tagjának főrendiházi tagsági ügye. Az első-rangu szenzációt maga Uray pattantotta ki a főrendiház elnökéhez intézett beadványával, amelyben a báró tudomására hozta gróf Dessseffy Aurél elnöknek, hogy hamisított adóiv alapján került a cenzusos főrendek sorába. Két évvel ezelőtt lett főrend Uray Bálint, ez év februárjában pedig maga kérte tagsági jogosultságának törlesztését. A közvéleményt heteken át izgalomban tartotta a kivételes szenzáció, amelyhez hasonlóra még nem volt esef nálunk. A főrendiház elnökének följelentésére az ügyészség és a budapesti államrendőrség rendkívül szigorú vizsgálatot indított a titokzatos ügyben. Ismeretlen tettes ellen folyt a vizsgálat Budapesti és Beregmegyében, ahol a báró ominózus adóivét kiállították. Az adóivét és a főrendiházi tagság elnyeréséhez szükséges okiratokat Csörghe Zoltán körjegyző állította ki, ő ellene irányult elsősorban a vizsgálat, de a bünyügyi nyomozás során báró Uray Bálint szerepléséről is kellemetlen hírek kerültek forgalomba. Egész sereg embert hallgattak ki, a nagy nyilvánosság előtt szellettették a báró családi ügyeit úgy, hogy az egész ügy egy országos botrány zavaros hullámaiba fuladt. Most azonban teljes és váratlan fordulat állott be az Uray-ügyben. A budapesti ügyészség vezetője, Sélly Barnabás főügyész helyettes, elejtette Uray és a rejtélyes esetben szereplők ellen a vádat. Megállapította az ügyészség, hogy Uraynak semmi szerepe nem volt az okirathamisításban, jóhiszeműsége minden kétségen felül áll. A határozat a bárót minden irányban rehabilitálta. Az ügyészség kiemeli, hogy báró Uray Bálint feljelentése nélkül sohasem derült volna ki az okirathamisítás. Uray kezdeményezésére indult meg a vizsgálat, amelynek összes adatait a báró szolgáltatatta át a főrendiház elnökének, az ügyészségnek és a rendőrségnek. Előadta, hogy a főrendiházi tagság megszerzésére két év előtt menyasszonya, — mostani elvált felesége — ösztöklélte. Ő a dologhoz egyáltalán nem értett, nem is törődött vele és a szükséges adatok, — telekkönyvi másolatok és adóbizonylatok — megszerzésével a beregsurányi körjegyzőt, Csörghe Zoltánt bízta meg. Uray nem volt kíváncsi arra, hogy miképpen mutatta ki Csörghe jegyző az ő hatezerkoronás minimális adóját. Az iratokat át sem nézte, azok majdnem másfél évig fejbontatlanul heverték az íróasztala fiókjában. A jegyzővel időközben konfliktusa támadt, akkor áttanulmányozta az aktákat. Meglepetve tapasztalta, hogy okirathamisítás történt. Nyomban kutatni kezdett és bejelentette az ügyet a főrendiháznak. Van még egy szenzációs része az ügyészi jelentésnek. Uraynak a hamisított adóivok megvizsgálása után tényleg nem volt meg a szükséges hatezer koronás adócenzusa. De a báró védekezése során és a nyomozás segítségével kiderült, hogy Uray Bálint adója mindezek dacára jóval fölül van a hatezer koronán. Tehát Uraynak joga van a főrendiházi tagsághoz. Nem a régi, hamisított adóiv alapján, de az újabban beszerzett hivatalos kimutatások szerint. Uraynak tehát nem lehetett érdekében sem az okirathamisítás.

§ Megtagadott szerzőség. A Népszava 1906. évi augusztus 16. és szeptember 20-iki számaiban „Bilkey ur lapot szerkeszt” és „Fricska a Pázmány-íródnak” czimű közleményeiben erős támadást intézett Bilkey Ferencz székesfehérvári hittanár, a Fejérmegyei Napló felelős szerkesztője ellen. A megtámadott szerkesztő hittanár sajtópört indított a Népszava ellen, mely először Hirsch Bertalan székesfehérvári

vári szobafestő segédét nevezte meg szerzőül. Hirsch nem vállalta a szerzőséget, hanem áthárította azt Rózsa Károly szobafestő segédre, aki a cikkek szerzőségét elismerte és így rágalmozás vétségével vádoltan került a vádlottak padjára. A budapesti esküdtbíró előtt tartott főtárgyaláson azonban váratlan esemény történt. Rózsa előadta, hogy ő csak mint strohmann szerepel a bíróság előtt és mivel időközben őt a szociáldemokrata párt kizárta kebeléből, nincs kedve továbbra is szerzőként szerepelni. Előadta, hogy ő mit se tudott a cikkek megjelenéséről. Az esküdtbíró, miután a vádlott a vizsgálat folyamán vállalta a szerzőséget, kijelentése daczára is bűnösnek mondotta a becsületsértés vétségében, mire az eljáró bíróság háromnapos fogházra és négyszáz korona pénzbüntetésre ítélte. A királyi Curia első büntető tanácsa ma a vádlott semmiségi panaszainak elutasításával, hozzájárult az esküdtbíró ítéletéhez.

§ **Éltelt helyegcsalók.** A budapesti büntető törvényszék Szepessy bíró elnöke alatt itélkező tanácsa ma délben hirdette ki az ítéletet csalás és sikkasztás büntetteivel vádolt Csanák Jenő és társai bűnyűjében. A bíróság Csanák Jenőt 10 rendbeli csalás büntetteért, egy sikkasztás büntetteért, továbbá kilencz rendbeli csalás vétségéért, mint tettest egy évi és két hónapi börtönre ítélte. Szeberényi Tihamért négy rendbeli csalás, egy rendbeli sikkasztás büntetteért és tíz csalás vétségéért szintén egy évi és két hónapi börtönre ítélte. Mindkét vádlott büntetését kitöltöttnek vette a bíróság az elszünetelt tizenhöz havi vizsgálati fogsággal s úgy Csanákot, mint Szeberényit joggal szabadlábra helyezte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a védők ellenben felebezéssel létek.

§ **Behajtott követelés.** Gyanútlanul ballagott haza az elmúlt farsangkor a kiskun-halasi függetlenségi Fálból Molnár Ferencz Járásbírójának napidíjas, amikor hajnal felé két marczona alak egy vilamos kámpánál elébe toppant.

— Fizesse meg azt a huszonnyolc forintot, a mivel tartozik, különben baj lesz! — fenyegette meg a halálra íjett napidíjast az egyik.

Molnár odaadta egész vagyonát, a türelmetlen hitelezőnek, akit akkor látott először életében.

— Ez kevés, — mondotta az utonálló, — de azt látom, hogy szép gyűrűje van az urnak. S ezzel az áldozatának ujjáról lehuzta hatvan koronát erő gyűrűjét. A csendőrség Szabó Ferencz kocsis személyében kinyomozta a tettest, akit a kalocsai törvényszék zsarolás miatt kilencz hónapi fogházra ítél. A budapesti királyi tábla ma Devich László elnöklésével jóváhagyta a törvényszék ítéletét.

§ **Az elhagyott menyasszony.** Csaknem öt esztendeig udvarolt Zsifkovics Ambrus fodrászsegéd Varga Gizella szobaleánynak, míg ráunt a leányra és elhagyta. Varga Gizella e miatt nagyon elkeseredett s amikor látta, hogy vőlegényét nem tudja visszahódítani, elhatározta, hogy megöli. Május 21-én revolvért vásárolt s lesbe állott az üzlet előtt, ahol Zsifkovics alkalmazva volt. Zsifkovics segédítársai észrevették a leselkedő leányt és figyelmeztették Zsifkovicsot, hogy ne menjen ki az utcára, mert a leány botrányt akar csinálni s azt tanácsolták neki, hogy a hátulsó ajtón hagyja el az üzletet. Kint az utcán a leány észrevette, hogy Zsifkovics menekülni akar előle, utána sietett s közvetlen közelből három-négy lövést tett Zsifkovicsra, azonban egyetlenegy lövés sem talált. A merénylő leányt, aki beismerte, hogy szándéka volt Zsifkovicsot megölni, a rendőrség letartóztatta. A befejezett vizsgálat után szándékos emberölés kísérletének büntette miatt került vád alá s bűnyűjét ma tárgyalta a büntető törvényszék esküdtbírósa Zsitvay Leó elnöklésével. A tárgyaláson a vádat dr. Székely ügyész képviseli, a védő pedig dr. Baumfeld Lajos volt. A tárgyaláson a leány beismerte, hogy rálőtt kedvesére s azzal védekezett, hogy tettét erős felindulásban követte el. A kihallgatott

tanuk mind azt igazolták, hogy Varga Gizella a merénylet elkövetése alkalmával annyira izgatott volt, hogy ott a helyszínén el is ájult. Dr. Székely ügyész a tárgyalás adataiból azt látta megállapított, hogy a vádlott nő tette nem annyira az ölére, mint inkább az ijesztésre irányult s különben is a hisztériás leány a merénylet elkövetésekor beszámíthatatlan állapotban volt. Ez alapon a vádat vele szemben elejtette. Zsifkovics Ambrus sértett megkérdeztetvén, kijelentette, hogy a maga részéről nem kívánja a vádlott nő megbüntetését. Jogi képviselője, dr. Fekete Károly azonban bejelentette, hogy ő az ügyész által elejtett vádat, mint pótmagánvádló átveszi és kéri a vádlott nő megbüntetését. Nyomban be is nyújtotta az esküdtekhez intézendő két főkérdést, melyek egyike a szándékos emberölés kísérletének, a másika pedig a súlyos testi sértés kísérletének büntetteire volt alapítva. A bíróság rövid tanácskozás után azon határozatot hozta, hogy a jelen esetben a sértett fél jogi képviselőjének nincsen joga a pótmagánvádló átvételére, már csak azért sem, mert maga a sértett a tárgyalás folyamán határozottan kijelentette, hogy a vádlott nő megbüntetését nem kívánja. A bíróság ez alapon dr. Baumfeld Lajos védő felszólalása után Varga Gizella ellen megszüntette a további eljárást. A tárgyalás befejezte után Zsitvay Leó elnök atyai figyelmeztetést intézett a vádlott nőhöz, hogy a jövőben ne csináljon semmi olyan dolgot, ami a büntető törvénykönyvvel összeütközésbe hozná, mert máskor a bíróság nem lesz vele szemben olyan irgalmas, mint most volt. Az elnök szívreható szavait a hallgató közönség megérintezte.

Nyilt - tér

személyes közlésekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KALLAY ZOLTAN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig **hármely jogi vizsgára.**
Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Dr. HARMAT GYULA
Tüdőbajosok rendelő-intézete
Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérképes, tüdőcsuhsu-
kító erejű eredményes gyógyítások Inhalációkkal és szorumi-
altásokkal. Rendel. 11-12 óráig.

WATTONI FELE
GISSHÜBLER
legfőbb égvényes
SÁVANYUVÍZ

Nyilatkozat.

Vonatkozással a fővárosi lapokban megjelent azon közleményre, hogy néh. László Géza volt rákospalotai lakos a rákospalotai pénzintézetek nagy összegekkel károsította meg, aulrot rákospalotai tikarek éntár részvénysasag indittatva éri magát az igazsághoz híven nyilatkoztatni, hogy a László Géza úján intézetünkél ehelyeztet váltók összege összesen négyezer koronát tesz ki, melyből azonban előreláthatólag a nagyobb rész behajtható lesz, mivel a vonatkozottak közül máris többen az aláírásuk va ódiságát elismerték.

Mejegyezzük, hogy László Géza sem intézetünkél, sem intézetünk kebelében tennivaló rákospalotai önségélyző egyetemi ár évek óta semmiféle tisztséget ba nem töltött, a szövetezetünkkel semmiféle összeköttetésben nem állott, s így szövetezetünket meg sem károsította.

Kelt, Rákospalotán, 1908. évi november hó 13-án.

A Rákospalotai Takarékpénztár r. t. igazgatója.

Dr. Hönig Izsó
Villanygyógyító és Röntgen-intézete
Elektromágneses gyógyítás. Bevált
gyógymód minden idült bajnál.
Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Az új Prospektus most megjelent.
Kívánatra mindenkinek ingyen
megküldetik.
Budapest, IV., Károly-körút 24. sz.
I. emelet, (Lift).
TELEFONSZÁM 102-39.

SPORT.

() **A DFC Budapesten.** A millenárius pályán se-
rényen folyik a hőeltakarítási munka és így vasár-
nap megfelelő pályán találkozik majd a külföldi ven-
dégcsapat a Magyar Testgyakorlók Körével. A prá-
gaiak egész kísérettel jönnek le, velük lesz Will
Townly, a csapat angol trainere is, ki a csapattal a
mérkőzés napját megelőzőleg a pályaviszonyokat
akarja tanulmányozni. A végleges összeállítást pé-
nteken sürgönyzi meg a DFC. A MTK is megtesz
minden előkészületet, hogy méltó ellenfele lehes-
sen a prágaiaknak. A rossz idő miatt egész héten ne-
hezen ment a labda-training; de erős futógyakorla-
tokat tartottak Holics Ödön vezetése mellett. A jegy-
váltás megkönnyítése végett még a következő he-
lyeken lesz elővétel: Kertész Tódor, Löblövitz-
dohánytözsde Thököly-ut 40., Breuer növérék Te-
rész-körút 54., Baghy Emilia Thököly-ut 26., Ro-
hoczky Ilona VI., Andrássy-ut 48., és Jambrikovits-
dohánytözsde VII., Rákóczi-ut 50., Erzsébet-körút
sarok.

() **Vívóbankett a Nemzeti Vívó Clubban.** A
Nemzeti Vívó Club fényesen sikerült vívóbankett ke-
retében ünnepelte igazgatósági tagját, Werkner La-
jost abból az alkalmából, hogy az olympiai világ-
bajnok-csapatban a magyar színek mellett a klub
színeit oly fényes diadalra vitte. Dr. Hajdu Marczel
elnök és dr. Nagy Béla az ünnepelt érdemeit mélt-
tatták lelkes szavakkal, ki viszont a klub felvirá-
zására emelte poharát. Dr. Nagy Sándor a klub köz-
szeretethen álló mesterét, Fodor Károlyt köszön-
tötte fel. Strausz Pál dr. Nagy Bélára, dr. Stéger
Hugó György a klub új tagjaira emelte poharát, kik-
nek nevében dr. Opler Pál válaszolt nagyhatású kö-
szöntőjében. Nagy lelkesedést keltett a klub Cam-
bridgeban tanuló tagjainak távirata is, amelyet ez
alkalmából az ünnepelthez és a klubhoz intéztek.

() **Ferencvárosi TC Ujpesten.** Vasárnap dél-
után fél három órakor tartja a FTC bajnoki foot-
ballmérkőzését az Ujpesti TE csapatával a népszi-
geti pályán. Az UTE csapata jó képességéről legin-
kább a legjobb csapatok ellen tett bizonyosságot. Ez
évből kétszer játszott eldöntetlenül a Magyar Test-
gyakorlók ellen; míg tavasszal a MAC-ot 2:1 le-
győzte és az őszi szezonban is csak erős küzdelem
után vesztette el a mérkőzést 1:0 arányban. A FTC-
nak tavasszal szintén komoly ellenfele volt, amikor
a FTC 2:0 győzött. A FTC jó formája daczára ne-
hez mérkőzés előtt áll s minden tudását küzdelembe
kell vinnie, ha a helyi pályához szokott UTE fölött
győzni akar. Bíró: Minder F. (BTC) lesz. Délelőtt
tiz órakor a II. csapatok mérkőznek a szövetségi
díjért.

HETI MÚSOR.

November		Nemzeti Szinház	A. kir. Operaház	Viaszinház	Strárv Szinház	Magyar Szinház	romia	Varszinház
15	Vasárnap d. u. 2ste	A vasgyáros A piros bugye Járis	Trobador és tánczgyuleg	A pénz Menyköcsapás	Van — de nincs Hollandi lány	A csaszar katonái A sastiók		

KÖZGAZDASÁG.

Elnökválság a Pénzüntézetek Országos Szövetségénél?

Budapest, november 13.

Emlékeztetés még az a csunya személyi tülekedés, amely ez év tavaszán és nyarán a Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankjának tevékenységét lefoglalta, s amelynek eredménye az lett, hogy az intézet felvirágoztatása körül oly nagy érdemeket szerzett elnöke, Mándy Lajos miniszteri tanácsos félreállt a személyi viszályt szítók utjából. A lemondás után egyidőre csend lett s mindenki azt hitte, hogy most már a Pénzüntézetek Központi Hitelbankjában lecsendesült háborúság eredménye kielégítette azokat is, akiknek ambíciói azt felidéztek. Annál meglepőbb tehát, hogy a viszálykodást tovább szítják s a személyi harcok most már átterelik a Magyar Pénzüntézetek Országos Szövetségébe is. A támogatást ma egyik lap társunk vezette be, azt írván, hogy a Központi Hitelbank elnökségéről való lemondást szükségképpen követni kellett volna a Pénzüntézetek Országos Szövetségének elnökségéről való lemondásnak is, mert a „két intézmény elnökének szerződészerűen azonosnak kell lennie.” Nyilvánvaló, hogy ez ismét egy rosszakaratu hajsza bevezetése, mert ilyen „szerződés” nincs is. Az egész dolognak csak a következő alapja van:

A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége a pénzüntézetek 1903. évi márczius 8-án tartott kongresszusának határozatából 1903. december 12-én alakult meg és megválasztotta elnökéül Mándy Lajos ny. miniszteri tanácsost. A következő évben alakult meg a Magyar Pénzüntézetek Országos Szövetsége részvénytársaság 1 millió korona alaptőkével, minek utána az 1903. év derekán előbb 20 millió, majd 10 millió, végül 5 millió koronával megkísértett alakulás jegyzés híján nem sikerült. Nevezett intézet üzleti céljain kívül az Országos Szövetség által programjába felvett egyleti fellegű célokat is felvette alapszabályába. Dacára ezen nagy horderejű feladatok vállalásának, a kellő anyagi érdeklődés a szövetségi bank iránt nem akart jelentkezni, mint-hogy a vidéki intézetek nagy többsége csakis a tisztán egyesületi alapon álló kötelek után vélte helyesen megoldhatónak erkölcsi érdekeit. Minthogy azonban jelentékeny számú, de eredetileg a Szövetségi Részvénytársaságtól idegenkedő vidéki pénzüntézetek egy központi mobilier intézetnek létjogosultságát maguk is beismerték és ilyen alaptásban résztvenni készek is voltak, ha az alapítás elveiknek és intenczióiknak megfelelően történik, 1906-ban hosszú és fáradtságos agitáció után sikerült a központi mobilier alapítására vállalkozott XII-es bizottságnak rábírnia a vele érdekközösségben álló csoportot, hogy önálló új intézet alapítása helyett a célt a Szövetség Részvénytársaság alaptőkéjének 1 millió koronáról 5 millió koronára való felemelése által oldják meg.

Ez alkalommal az imént említett intézet alapszabályai alapos revíziókat vettek alá, az üzleti célzatokkal nem komplikálható erkölcsi képviselő abból kizáratták, illetve az erre egyedül hivatott és már évek óta működő Országos Szövetség gondozására bízott és az intézetnek czége is megfelelően módosított. Az alaptőke felemelése alkalmával a fentemlített XII-es bizottság — tehát nem a Pénzüntézetek Országos Szövetsége, mely, mint ilyen, bankalapítással sohasem foglalkozott — a dolog természetéből folyólag azt is kikötötte, hogy az 5 millió bank elnöke a Szövetség elnöke legyen. A Pesti Hírlap ezen megállapodásból azon következtetést akarja levonni, hogy a Pénzüntézetek Országos Szövetségének elnöke, Mándy Lajos, azon körülménynél fogva, hogy a Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankjának elnökségéről leköszönt, a Szövetség elnökségéről is leköszönni kénytelen volna. Nézetünk szerint annál kevésbé tartható ezen felfogás, minthogy ilyen megállapodás vagy szerződés egyáltalán állandó jelleggel köthető nem volt. A Pénzüntézetek Központi Hitelbankja egy részvénytársaság, melynek elnökét annak részvényesei

alapszabályszerű jogaiknál fogva a közgyűlésen választják meg. A Pénzüntézetek Országos Szövetsége pedig egy egyesület, melynek tagjai, ha részvényesei is a Központi Hitelbanknak, nem oktroíálhatnak elnököt a többi egyleti tagokra, akik nem tartották szükségesnek a Központi Hitelbank részvényesei sorába lépni. Ép oly kevéssé szükséges előfeltétele az Országos Szövetségbe való belépésének az, hogy az illető intézet a Központi Hitelbank részvényese legyen, mint ahogy a Központi Hitelbank részvényesévé válhat bárki, anélkül, hogy az Országos Szövetségnek tagja volna. Az igazság tehát az, hogy a Szövetség egyesületi tagjai függetlenül választják elnökeiket.

Állítja továbbá a czikk, hogy Mándy elnök lemondása óta a Központi Hitelbankba számos vidéki pénzüntézet lépett be. Ezen állítást kétségbe vonni nem kívánjuk, azonban nem tudjuk világosan megérteni, mily alakban történik egy létező részvénytársaságba való belépés. Tudunkkal a Központi Hitelbank által tervbe vett tökeemelést eddig foganatosítva nem lett és ha a belépésnek egyetlen lehetséges formájára gondolunk, vagyis ha számos vidéki intézet a Központi Hitelbank részvényeiből újabban szerzett, nem tudunk azt másképpen elképzelni, minthogy megfelelő összegű részvényeket mások eladtak. Ami pedig az Országos Szövetségbe történt belépéseket illeti, konstatálhatjuk, hogy a Szövetség választmánya f. évi július 29-én 62 intézetet, október hó 29-én tartott ülésén pedig 35 új intézetet iktatott a tagok sorába. A Szövetség működésének kritikájára ez alkalommal nem terjeszkedünk ki, mivel a Szövetség közgyűlése e hó 29-én meg fog tartatni, melyen a Szövetség vezetésége működéséről beszámolni fog és elvégre a Szövetség működésének egyedül jogosult bírái a Szövetség tagjai: a vidéki pénzüntézetek.

Igy fest a legújabb pénzüntézet tevékenység: a személyeskedés . . .

A Kereskedelmi Részvénytársaság abbáziai fiókja nem kezd meg működését. Már régebben megírtuk, hogy a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság Abbáziában fiókot állít fel és pedig olyanformán, hogy az égisze alatt Fiumében működő Fiumei Kereskedelmi Bank 500.000 korona alaptőkével új pénzüntézetet létesít Abbáziában. Ennek az intézetnek december 1-én kellett volna működését megkezdnie, azonban a bank igazgatósága most azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a bankot csakugyan megnyissa-e? Ismeretes ugyanis, hogy legutóbb egy osztrák bank is felismerte a még kiaknázatlan terület kedvező voltát és 300 ezer korona alaptőkével szintén bankot szándékozik Abbáziában létesíteni. Tudott dolog az is, hogy Abbáziában eddig mindössze két kispénzü privátbank működött. Ez bonyolította le az abbáziai fiúrdó és bennlakó közönség banküzleteit. A két kis bank alig vegetált, — mert a bank üzletágak közül csak a betétágot kultiválta. Már most az elhanyagolt banküzleti viszonyok között még versenytárs nélkül is elég kockázatos dolog oly nagy alaptőke befektetése és nagy fáradtság kell hozzá, hogy a befektetett tőke idejében hozza meg kamatait; verseny mellett pedig ez az eshetőség kizártnak látszik. Ez indította gondolkodásra a Kereskedelmi Részvénytársaság vezetését, hogy az alapítani szándékozt bankot csakugyan létrehozza-e. Egyelőre még vitás a dolog, s ha a bank tényleg létrejön, ugy főképpen a betéti üzletágot fogja kultiválni.

Egy fővárosi takarékpénztár megszűnése. Egy lap társunk ma egy a „magyar pénzügyi és közgazdasági köröknek igen közérdeklő terv küszöbön levő megvalósításáról” számol be, és azt írja, hogy a Budapesti Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság legközelebb bele fog olvadni egy a Zivnostenska Banka cseh pénzüntézet által alapítandó új magyar pénzüntézetbe. Erre a hírre illetékes helyen kijelentették, hogy belőle egy árva szó sem igaz. Magunk érdeklődünk az intézet elnökségénél, ahol nem sablonszerűen, hanem a leghatározottabban valóltannak mondották ezt a — magyar pénzügyi és közgazdasági köröknek igen közérdeklő tranzakciót.

Horvát-szlavon takarékpénztárak fúzija. Eszékről sürgönyzik, hogy a Szlavon országos központi takarékpénztár elhatározta, hogy a zágrábi Első horvát takarékpénztárral fuzionál és ennek eszéki fiókját a jövő évben átveszi. Hasonlóképpen a Belo-

vári megyei takarékpénztár is fuzionál az Első horvát takarékpénztár belovári fiókjával.

Gyáriparosok ülése. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége ügyvivő igazgatósága dr. Chorin Ferenc elnöklése mellett tartott ülésén elnök jelentést tett a gyáripár vidéki szervezésének legutóbbi előrehaladásakép a Szövetség fiókjainak Aradon és Nagyváradon tartott üléseiről, továbbá arról, hogy a Szövetség székelyföldi fiókja november 22-én tartja megalakulását és hogy a Horvát-Szlavon testvérszövetség december 6-ára, Eszékre hívta össze tagjait. Ezen ülésre a Szövetség a maga képviselőiben Hatvány József, báró gelsei Guttmann Vilmos és dr. Hegedüs Loránt igazgatókat küldötték ki. Ezután került sorra a jövő csütörtökre, november 19-ére egybehívott nagy választmányi ülés által tárgyalandó anyag részletes megvitatása. Első sorban az ipartörvény tervezete tárgyában előterjesztendő határozati javaslatok állapították meg. Tudomásul vette az igazgatóság, hogy a kereskedelmi kormány helyet adott ama kívánságnak, hogy az ipartörvény kettéhasíttassék, illetve, hogy atól annak szociálpolitikai része teljesen különválasszassék. Elek Pál indítványára elhatározta az igazgatóság, hogy a magyar és osztrák árúk ellen a Keleten indított bojkott dolgában felterjesztéssel fordul a kormányhoz. Végül dr. Köfler Károly fogalmazót az igazgatóság a Szövetség titkárává léptette elő.

Kinevezések a Generálnál. A Triesti Általános Biztosító Társulat (Generáli) magyarországi igazgatósága budapesti főigazgatója főtisztviselőit, Major Adolfot és Varga Mártont kollektív czéggel jegyzéssel bizta meg.

Szesztermelés. A magyar szent korona országainak területén ez év október havában volt szesztermelésről és szeszforgalomról szóló ideiglenes kimutatást a következő adatokban közli: A hivatalos megállapítások eredménye szerint termelték 73.302 hl-t, (a múlt év ugyane havában elért eredményéhez képest 34.112 hl-rel kevesebbet). Szesz főzőkből, szabadraktárakká nyilvánított szeszfinomítókból és szeszszabadraktárakból elszállítottak: 1. A fogyasztási adó lefizetése mellett 52.411 (— 24.374) hl. kontingenst és 10.409 (— 74) hl. exkontingenst, összesen 62.820 (— 24.448) hl-t. 2. Fogyasztási adóval terhelt: a) a vámvonaion át való kivitelre 844 (+ 604) exkontingenst; b) másnemű adómentes felhasználásra 3264 (+ 1) hl. kontingenst és 11.018 (+ 175) hl. exkontingenst, összesen 14.282 (+ 176) hektolitert.

Vidéki pénzüntézetek állása. A bankkارتel ellen a közelmúltban diadalmasan lezajlott küzdelem a vidéki pénzüntézetekre terelte a figyelmet s sokan nem kis meglepetéssel tapasztalták azt, hogy némelyik vidéki intézet igen jelentős tökércét képvisel. Így Littmann Lajos, a Központi Hitelbank kiváló főtisztviselője most egy ügyes táblázatot állított össze, melyben könnyű áttekintést nyújt 431 vidéki pénzüntézet állásáról. A rendkívül hasznos táblázat közli a vidéki pénzüntézetek alaptőkéjének és tartalékjainak nagyságát, részvényeinek számát, névértékét és a befizetés nagyságát, az utolsó három év osztalékját, a részvényekben legutóbb előfordult kötéseket, a mai árfolyamát pénzben és áruban. Ha a táblázatot figyelmesen átnézzük, örömmel kell tapasztalunk azt, hogy vidéki intézeteink általában jól állanak, noha a felsorolt 431 intézet közül 1907-ben csak 23 nem fizetett osztalékot. Ellenben számos intézet igazán jól jövedelmez részvényeseinek. Ime néhány példa:

Alaptőke	Tartalék-tőke	Arany	Mai	Oszti
	névénél	1907	1907	1907
koronáértéken				
Aradi Első Tkpr.	1.500.000	3.279.241	600	2600
Bajai Takarékp.	300.000	932.256	500	3750
Beszt.-Bányai Tp.	720.000	1.060.570	400	1400
Déreczeni E. Tp.	3.000.000	6.981.085	500	2100
Esztergomi T.	600.000	656.938	1000	4250
Gyöngyösi Tp.	200.000	500.000	200	1150
Kisvárdai Ipar- és Keresk. Bank	800.000	1.000.000	200	500
Komáromvid. Tp.	300.000	600.000	400	1650
Nagyvárad Tp.	1.200.000	1.235.092	2000	6500
Oroszvázi Tp.	500.000	1.220.000	500	2300
Soproni Takarékp.	120.000	1.009.905	200	1900
Szentgotthárdi Tp.	300.000	290.956	500	1050
Széchenyi Tp.	120.000	216.887	300	1250
Székesfehérv. Tp.	200.000	754.817	200	2100
Veszprémi Tp.	720.000	789.463	600	2250

Mint e példák is mutatják, vidéki intézeteink fényes fizeteredményekkel dicsekedhetnek. Különösen feltűnő a részvények magas árfolyama, amelyek mellett igen érdekes az, hogy az alaptőkéje a legtöbb intézetnek feltűnő csekély, úgy hogy nagyobb pénzügyi műveletekre e pénzüntézetek önerejükkel nem képesek. Pedig a vidéki közgazdasági élet rohamos fejlődése megkívánja már azt, hogy a vidéki pénzünté-

ionál az Első hon-
val.

var Gyáripárosol-
gatósága dr. Cho-
tott ülésén elnök-
tervezésének leg-
ég fiókjainak Ara-
ról, továbbá arról,
ia november 22-én
Horvát-Szlavon
Eszékre hívta
tség a maga kép-
gelsei Guttmann
azgatókat küldötte
örtökre, november
ny ülés által tár-
tása. Első sorban
előterjesztendő
meg. Tudomásul
kedelmi kormány
y az ipartörvény
annak szociál-
ztassék. Elek Pál
óság, hogy a ma-
en indított bojkot
kormányhoz. Vé-
az igazgatóság a

Triesti Általános
arországi igazga-
isztviselőit, Ma-
kollektív cég.

korona országai-
ban volt szesz-
ló ideiglenes ki-
közlés: A hivata-
erint termeltek
ában elért ered-
esebbet). Szesz-
tott szeszfinomí-
elszállítottak: 1.
2.411 (- 24.374)
l. exkontingenst,
Fogyasztási adó-
t való kivitelre
nemü adómentes
genst és 11.018
14.282 (+ 176)

bankkár ellen
szüdelem a vi-
et s sokan nem
hogy némelyik
képvisel. Így
bank kiváló fő-
t állított össze,
vidéki pénzim-
áblázat közli a
s tartalékjának
értékét és a be-
év osztalékját,
Bécséket, a mal-
blázatot figyel-
szatnunk azt,
llanak, noha a
csak 23 nem
intézet igazgár
néhány példát:

500	2600	160
500	3750	170
500	1400	75
500	2100	115
500	4250	190
500	1150	12

500	500	35
500	1650	90
500	6500	300
500	2300	120
500	1900	80
500	1050	77
500	1250	65
500	2100	130
500	2250	120

atézeteink fé-
k. Különösen
amelyek mel-
je a legtöbb
gyobb pénz-
ejükből nem
élet rohamos
védeki pénzim-

tézetek is fokozottabb mértékben vegyék ki részüket az ipari és kereskedelmi vállalkozás támogatásából.

A vegyítisztió ipartelepek biztonsági rendszete.
A székessőváros egyik vegyítisztió ipartelepén a múlt nyáron előfordult benzinrobbanás folytán a kereskedelemügyi minisztérium azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a benzinnel vagy más illó szeszekkel dolgozó ipartelepek munkásainak védelme érdekében nem volna-e az eddigieknél szigorubb óvintézkedések megtételére kötelezendők. A kereskedelemügyi minisztérium évégből szabályrendeletet dolgozott ki, melyet a különböző ipari érdekképviselőknek véleményezés céljából megküldött. Ez ügyben tegnap az Országos Iparegyesület és a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete közös értekezletet tartottak. Az értekezlet kimondta, hogy a kérdés rendezését szükségesnek véli, de a megküldött tervezetet e célra hiányosnak és alkalmatlannak tartja. Ezért egy bizottságot küldtek ki, mely a kibocsátandó szabályrendeletre nézve minél rövidebb idő alatt tüzetes javaslatokat fog kidolgozni.

A malmok üzemredukciója. Az „Egyetértés” mai számában már megírta, hogy a malmok 2 1/2 napi üzemredukciót határoztak el. Erre nézve ma a következő hivatalos közlemény számol be: A budapesti malomcéggek a Magyar Fővárosi Malomegyesület helyiségében értekezletet tartottak, amelyen véglegesen megállapodtak abban, hogy hetenként, vasárnapon kívül, 36 órán át szüneteltetik az üzemet. Az üzemkorlátozás decz. 1-étől jövő év április 1-éig tart.

Magyar kivétel Hollandiába. Dr. Lossonezy Lajos, a kereskedelemügyi miniszter amsterdami szaktudósítója, folyó hó 16-án, hétfőn délelőtt 11 és 1 óra közt és e hó 17-én, kedden délután 3 és 5 óra közt a kereskedelmi muzeumban (V., Akadémia-utca 3.) a németalföldi piacok iránt érdeklődő felek rendelkezésére áll és felvilágosításokkal szolgál nekik a hollandiai üzleti viszonyokról.

Magyar papírok a külföldön. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a berlini Deutsche Banknak egy új sorozatu 21 1/2 millió márká összegű 4 1/2%-os Magyar Helyiérdekű Vasutak Részvénytársasági kötvényt adott el. A vonatkozó prospektus a legközelebb fog a berlini tőzsdén benyújtani és a jegyzési engedély elnyerése után a kölcsönkötvények a Deutsche Bank utján kibocsátásra kerülnek.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Klopfer Albert bej. kereskedő, Nagyvárad, Judovich Jenő kereskedő, Gyulafehérvár.

Korcsmaüzlet folytatása engedély nélkül. Felmerült eset alkalmából a belügyminiszter elvi jelentőségű határozatban mondotta ki, hogy engedély nélkül korcsmaüzletnek folytatása nem az ipartörvénybe ütköző, hanem az 1899. évi XXV. t.-cz. 30. §-a alapján elbírálandó jövedéki kihágást képez, ami a királyi pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik.

Az O. M. G. E. ipari szakosztályi ülése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ipari és kereskedelmi szakosztálya a mai ülésel kezdte meg ezidei munkásságát. Rubinek Gyula igazgató üdvözölte a szakosztályt, amely elnökül megválasztotta Gaál Ernőt, társelnökül Bernáth Istvánt és Bolla Mihályt és a műszaki bizottság elnökéül Bolla Mihályt és az eddigi tagokat, az üzemi bizottság elnökéül pedig Ráthonyi Reusz Henriket és az eddigi tagokat választották meg. A napirend során első sorban a mértékhatározási törvénynek a gazdákra nézve sérelmes intézkedéseivel foglalkoztak. Többek felszólalása után a szakosztály bizottságot küld ki a kérdés alapos áttanulmányozására, közben felterjesztést intéz a miniszterhez, hogy a végrehajtási rendeletet addig tartsa függőben, míg a javaslat elkészül, nehogy a gazda egyformán bíraltassék el a terhes díjak tekintetében a mértékkel mindennap dolgozó iparral és kereskedelemmel.

Kereskedők az ipartörvényről. A Fővárosi Kereskedők Egyesülete tegnap tartotta az ipartörvényjavaslat tárgyában rendezett 3-ik ülését, amelyen a javaslatnak XVI. és XX. fejezetei kerültek megvitatás alá. Hosszabb eszmecsere után az értekezlet a záróra kérdésében nagyjában magáévá tette a javaslatban foglalt intézkedéseket mégis azzal, hogy a szombati napokra nézve a záróra kötelezően meg ne állapíttassék, esetleg, hogy az üzletek aznap este 10 óráig nyitva lehessenek. Javasolja továbbá az értekezlet, hogy a javaslatnak 440. §-a egészen törültesse. Ami a kereskedői tanulók munkaviszonyát illeti, a teljes ülés a kereskedői tanulók felvételénél a javaslatból eltérően — azt kívánja, hogy kereskedői tanulónak csak az legyen felvehető, aki legalább két középiskolát, legrosszabb esetben hat elemi osztályt sikerrel elvégzett. Jóformán az összes felszo-

lálók rámutattak arra, hogy már évek óta tapasztalhatni, hogy kereskedők alig tudnak tanulóokra szert tenni és ez okból magában a törvényjavaslatban szükséges volna bizonyos kedvezményeknek nyújtása, hogy az ifjúságot a gyakorlati kereskedői pályára szoktassuk. Kifejezésre jutott végre az a kívánság is, hogy a tanulóval megkötendő szerződésben két heti próbaidő legyen kiköthető.

Uj vasut. Németbogsámból jelentik, hogy ma volt az oravicza—németbogsán—resiczabányai vasut németbogsán—resiczai részének műtanrendőri bejárata. A bejárás alkalmával a vasutat teljesen rendben találták. Az egész vonal, amelyet Pallós Ármín épít, november végén nyílik meg. A németbogsán—resiczai vonalrészét ma adták át a forgalomnak.

A romániai kereskedelmi szerződés. Bécsből jelentik, hogy a magyar-osztrák és a román kormány kiküldöttéi ma teljes ülést tartanak. A tárgyalások már egy hét óta szüneteltek, mely idő alatt a korábbi ülések jegyzőkönyveit készítették el. A tárgyalások eddigi eredményéről az a hír szivárgott ki, hogy a román állatbehozatal kérdése áthidalhatatlan akadályokba ütközik, míg a többi kérdésnél az ellentétek csekélyebbek. Az osztrák miniszter-változás is késetteti a tárgyalásokat. Báró Aehrenthal külügyminiszter nemrégiben az összes román megbízottakat fogadta.

Magyar kivétel Kelet-Ázsiába. A Kereskedelmi Muzeumban november 18-án, szerdán délután 6 órakor a kelet-ázsiai piacokon való üzleti térfoglalásunk esélyei és módzatai tárgyában értekezlet lesz. Az előadói tisztelet Greiner Béla vállalta, aki a legnagyobb kínai és japán piacokon évek óta működik, mint a muzeum levelezője.

Hajózási ügyek. A Dunagőzhajózási Társaság közözi, hogy Ujpest állomását a rendkívül alacsony vizállás miatt, az idei hajózási évadra nézve a mai nappal véglegesen beszüntetni volt kénytelen s ennélfogva sem onnan, sem pedig oda irányuló áruküldemények többé fel nem vétetnek. — A magyar királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-T. igazgatósága pedig közözi, hogy tekintettel az előrehaladt évadra, a vukovár—ujvidéki vonalon november 21-től kezdve a bácsujlak—opatováci és bánostori ladikállomásokat megszünteti.

Kivonat a hivatalos lapból:

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hauschka József ujvidéki kir. kath. főgimnáziumi helyettes-tanárt az ujvidéki kir. kath. főgimnáziumhoz rendes tanárrá, Szabó Karolin okleveles tanítónőt a zalabaksai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Kun Béla okleveles tanítót a bodrog-récsi állami elemi népiskolához rendes tanítót, Asztalos Ferenc okleveles tanítót a mederési állami elemi népiskolához rendes tanítót, Zalai Ernő okleveles tanítót a csermői állami elemi népiskolához rendes tanítót; az igazságügyminiszter dr. Knoblauch Ernő budapesti törvényszéki és Horváth Lajos budapesti büntetőtörvényszéki joggyakornokokat a dr. Vaisz-féle alapítványi joggyakornokokká; az eperjesi pénzügyigazgatóság Freudt Miklós volt hit-tanhallgatót, cséresi körjegyzőgyakornokot a girálty adóhivatalhoz díjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Puhala Sándor nagyszombati állami főgimnáziumi rendes tanárt a lugosi állami főgimnáziumhoz, Flieszné Bernhardt Vilma ruhói és Tivadarné Tancz Erzsébet huszti állami elemi iskolai tanítónőket kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítás hatályon kívül helyezése. Az 1908. évi július 7-én, 66.064 sz. alatt kelt belügyminiszteri rendelet, melyvel Spitzer Fülöp nagybicscei illetőségű nagybányai lakos családú nevének Soltészre kért átváltoztatása megengedett, a fél indokolt kérelmére hatályon kívül helyeztetett.

Pályázatok. A sátoraljai helyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségénél pénzügyi számtiszt, a nyitrai adóhivatalnál díjas gyakornoki, a zombori törvényszéknél fogházorvos, Mátranovákon (Nógrád várm.) és Ipolytölgyesen (Hont várm.) postai ügynöki, a segesvári pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyőri vigyázói, a nagyváradai ügyészségnél alligyeszi, a máramaroszigeti pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói, az eperjesi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségénél pénzügyi számtiszt, a bethleni adóhivatalnál II. oszt. pénztárnoki, a bonyhádi járásbírósnál telekkönyvi és alakító-díjnoki, Küküllőszéplakon (Kisküküllő várm.) postai ügynöki állásra 2 hét; a pécsi állami gyermekmenhelynél másodorvosai állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadótulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDOŐ ARMAND.**

Kezeskedem, hogy ezen számok

107987 (nyolczad)
66460 (nyolczad)
67122 (nyolczad)
84992 (negyed)
106364 (negyed)

az osztálysorsjáték fennállása óta, tehát körülbelül 12 éve, főnyereménnyel nem lettek kihuzva. Tehát nagy esélyük van, hogy

főnyereménnyel lesznek kisorsolva.

Az I. oszt. huzása már f. é. november hó 19. és 21-én tartatik meg.

Az I. osztály eredeti sorsjegyeinek ára:
egy egész 12.— K. || egy negyed 3.— K.
egy fél 6.— K. || egy nyolczad 1.50 K.

Fenti sorsjegyek csakis

Lukács Vilmos

bankházában

Budapest, V., Földő-utca 10. szám
kaphatók.

Az eredeti sorsjegyek elküldése az összeg előzetes beküldése vagy utánvétel mellett történik. Postatakarékpénztári befizetési lapok állanak díjtalanul mindenki rendelkezésére.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, november 13.

A készáru piaczon ma is csendes volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak ugyan, jobb árakat azonban nem voltak hajlandók fizetni. Mivel másrészt az árubirtokosok nem voltak rátartósak, meglehetősen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán elkelt mintegy 28.000 mm. buza, változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 26.20 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 24.60 korona, 74.5 kilós pestvidéki, sárga búzáért. Egyéb gabonaműveik közül rozs és takarmányárpa szilárd, zab tartott. Forgalmába került: 1400 mm. rozs, 9.25—20.35 koronás áron és 500 mm. zab 16.50—16.95 koronás áron. A határidőpiaczon a mai üzlet kedvtelenül és a tegnapi zárlatnál csekélységgel alacsonyabb jegyzésekkel indult meg; ez az állapot azonban csak nagyon rövid ideig tartott, mert a forgalom folyamán meglehetősen jó vételkedv támadt, amely később még egyre fokozódott is, mire aztán szilárdult az irányzat és meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. Különösen megemlíthetjük, hogy ma a már napok óta teljesen elhanyagolt májusi tengeri iránt is igen élénk érdeklődés mutatkozott és szintén emelkedő irányt követett, míg az áprilisi zab tovább el van hanyagolva.

A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza tíz fillérrel, az októberi buza hat fillérrel, az áprilisi rozs tizenkét fillérrel, az áprilisi zab két fillérrel, a májusi tengeri nyolcz fillérrel javította az árfolyamát.

A készáru piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 2000 mm. 80 kg. 26.20 korona, 200 mm. 80 kg. 26.15 korona, 100 mm. 80 kg. 300 mm. 80 kg. 26.— korona, 300 mm. 80 kg. 26.— korona, 600 mm. 80 kg. 25.70 korona felső, 1000 mm. 79.5 kg. 25.80 korona felső, 150 mm. 79 kg. 25.80 korona, 300 mm. 79 kg. 25.70 korona felső, 400 mm. 78.5 kg. 25.80 korona, 100 mm. 78.5 kg. 25.60 korona felső, 300 mm. 77 kg. 25.60 korona.

Bihari: 100 mm. 78 kg. 25.40 korona.
Erdélyi: 400 mm. 77 kg. 25.— korona.
Pestvidéki: 1500 mm. 79 kg. 25.70 korona, 300 mm. 78.5 kg. 25.50 korona, 200 mm. 78 kg. 25.40 korona, 400 mm. 78 kg. 25.70 korona, 300 mm. 78 kg. 25.70 korona, 100 mm. 77 kg. 25.20 korona, 200 mm. 76 kg. 100 mm. 77 kg. 25.15 korona sárga, 150 mm. 74.5 kg. 24.60 korona sárga.
Fehérmegyei: 400 mm. 78.5 kg. 25.70 korona,

500 mm. 77.5 kg. 25.40 korona, 100 mm. 77.5 kg. 25.40 korona, 100 mm. 79.5 kg. 250 mm. 79.5 kg. 25.60 korona, 600 mm. 78 kg. 25.60 korona, 500 mm. 78.5 kg. 25.60 korona, nov. 12. 500 mm. 77 kg. 25.40 korona, 500 mm. 77 kg. 25.10 korona, 1900 mm. 77 kg. 25.45 korona, 400 mm. 76.5 kg. 25.30 korona, mind november 12.

Raktár: 2700 mm. 79 kg., 1700 mm. 78.4 kg., 300 mm. 78.4 kg. 2000 mm. 76.5 kg., 1000 mm. 78.5 kg., 100 mm. 77 kg. mind 25.60 korona november 12.

Bánsági: 250 mm. 80 kg. 26.— korona, 100 mm. 78 kg. 25.— korona rozsos.

Rozs. 200 mm. 20.20 korona kpf. par., 300 mm. 20.60 korona, 3 hónap, 300 mm. 20.05 korona, kpf. par., 200 mm. 25.35 korona, kpf. par., 100 mm. 19.95 korona, kpf. par., 300 mm. 20.20 korona, 3 hónapra.

Zab. 100 mm. 16.90 korona, 100 mm. 16.50 korona, kpf., 100 mm. 16.95 korona, kpf., 100 mm. 16.70 korona, 100 mm. 16.50 korona, kpf.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ár 100 kg.	kilós	Ár 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	25.25—25.70
"	76	24.70—25.10	80	25.80—25.80
"	77	24.90—25.30	81	25.55—25.85
"	78	25.—25.45	82	—
Fehérmegyei uj	75	—	79	25.05—25.45
"	76	24.50—24.80	80	25.20—25.55
"	77	24.70—25.05	81	—
"	78	24.80—25.10	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	24.90—25.20
"	75	—	79	25.15—25.55
"	76	24.60—24.90	80	25.30—25.65
"	77	24.80—25.10	81	—
Bánsági uj	74	—	78	24.95—25.30
"	75	—	79	25.20—25.60
"	76	24.65—24.95	80	25.35—25.70
"	77	24.85—25.20	81	25.50—25.80
Bácskai uj	74	—	78	25.—25.45
"	75	—	79	25.25—25.70
"	76	24.70—25.10	80	25.40—25.80
"	77	24.90—25.30	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	20.15—20.30
középmínőségű uj	—	—	—	20.05—20.10
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	16.05—16.20
II.-rendű	—	—	—	15.70—15.95
Köles	—	—	—	13.75—14.—
Zab I.-rendű	—	—	—	16.65—17.—
II.-rendű	—	—	—	16.10—16.45
Tengeri belföldi uj	—	—	—	13.80—14.40
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A határidőpiaczon kötött:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1909. áprilisa 12.56, 12.55, 12.64.
Buza 1909. októberre 10.80.
Rozs 1909. áprilisa 10.50, 10.57.
Zab 1909. áprilisa 8.50, 8.52.
Tengeri 1909. májusra 7.44, 7.52.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.62—12.63
1909. októberi buza	10.78—10.79
1909. áprilisi rozs	10.55—10.56
1909. áprilisi zab	8.52—8.53
1909. májusi tengeri	7.50—7.51

Budapesti gabonaforgalom.

1908. november 11-ől november 12-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	7229	152
Rozs	1689	453
Árpa	2087	206
Zab	1007	—
Tengeri	2746	—
Liszt	666	14711
Korpa	—	4386

Értéktőzsde.

Az osztrák kormányválság kedvezőtlenül befolyásolta a bécsi tőzsde irányzatát. A bécsi tőzsde lanyhább irányzata nálunk is tartózkodó irányzatot eredményezett. A forgalom az előtőzsdén meglehetősen mérsékelt volt s a déli tőzsdén ez a forgalom is szűkebb korlátok között mozgott annyira, hogy a déli tőzsdén a magyar hitelrészvényekben egyetlen kötés sem történt. A forgalom ma is főleg a Közuti részvényekre szorítkozott, melyek ma további 2.25 koronával javultak. A vezető értékek ma egy koronával alacsonyabban zárultak. A prolongáció sima és gyors lebonyolítása volt. Üzletlenül folyt le a helyi piac forgalma. Kötés volt a Salgótarjáni, a Nasic tannagyár, a Városi vasut és a Convertált jelzalog-sorsjegyekben. Névlegesen változott az Osztályosorsjáték, a Hazai Takarékpénztár, az első magyar általános biztosító, a Kőbányai gőztéglagyár, a Keramiai gyár, a Czukoripar és a Royal-szálló részvényeinek árfolyama. A járadék-piac valamivel szilárdabb.

Előtőzsde.

Előtőzsde kedvetlen.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 635.—633.75. Magyar hitelrészvény 739.—737.50. Rimamurányi vasmű 533.—534.25. Közuti vaspálya 586.—589.—. Városi villamos vasut 271.50—271.—. Magyar korona-járadék 92.20.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde nyugodt, tartott.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 634.—634.75. Osztrák magyar államvasut 686.—686.25. Rimamurányi vasmű 533.50—533.75. Jelzalogbank 432.—. Közuti vaspálya 587.75—588.75. Városi villamos vasut 271.—271.75. Magyar korona-járadék 92.15. Convertált jelzalog-sorsjegy 119.—. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 582.—585.—. Neuschloss-féle nasiczi tanin-gyár 444.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitel részvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. november hó végére 18—20 K.

Utőtőzsde

Az utőtőzsdén barátságos volt a hangulat. Kötött: Osztrák hitelrészvény 634.50—635.50. Magyar hitelrészvény 738.75. Közuti vasut 587.50—588.75. Városi villamos vasut 588.—. Osztrák hitelrészvény 635.25. Közuti vasut 588.—.

DÖRGE FRIGYES

főelárusító,

Budapest, Kossuth Lajos-utca 4. szám alatt levő
bankházának

kirakataiban két szivalaku nyeremény-tabellát állított ki.

Ott azon sorsjegy is látható, amelylyel az ismert asztaltársaság a főnyereményt megnyerte.

Az új 23-ik sorsjátékon való részvételre ajánljuk, hogy sorsjegyeket mielőbb rendeljenek meg, mert a huzás már a legközelebbi csütörtökön lesz.

Sorsjegyek ára az első huzáson, egész sorsj. 12.— kor., fél sorsj. 6.— kor., negyed sorsj. 3.— kor., nyolczad sorsj. 1.50 kor.

BÉCSI GAZDASÁGI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, november 13. (Saját tudósítónktól.) Észak-amerikából valamivel lanyhább jelentések jöttek és a párisi jegyzések is gyengébbek voltak, ennek dacára azonban az eladók változatlan árat követeltek. A fogyasztás meglehetősen tartózkodó volt és csak egy malom eszközölt nagyobb vásárlásokat és pedig vásárolt 7300 mm. tótfelvidéki urasági búzát 12.20 koronás áron három óra, különféle tótfelvidéki állomásokon átvéve. Különböző nem igen történtek nagyobb kötések, bár árpában a sörgyárak megfelelő minőségű árúért hajlandók voltak teljes árat adni. Argentínából az utolsó hét folyamán 14.000 tonna buza érkezett a múlt heti 17.000 tonnával szemben. Berlini jelentések szerint ott buza körülbelül 1 márkával és rozs körülbelül fél márkával olcsóbb.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 12.95—13.50 korona, marosi és bánáti 12.75—13.15 kor., mosoni 12.35—12.75, korona, tótfelvidéki 12.30—12.85 korona, déli vasúti 12.35—12.75 korona.

Rozs: 10.30—10.45 korona, pestvidéki 10.45—10.60 korona, déli vasúti 10.25—10.45 korona különféle magyar 10.25—10.45 kor., osztrák 10.30—10.50 korona.

Arpa: 9.20—10.50 kor., bécsi 9.—9.60 kor., tótfelvidéki 7.90—9.80, közép-dunai 8.30—9.—, déli vasúti 8.40—9.50 kor., felsőmagyarországi 7.60—9.30 kor., tiszavidéki 7.60—8.50, sörárpa 7.90—8.40, takarmányárpa 7.40—7.75 korona.

Magyar tengeri: régi 9.30—9.55, új 7.40—8.25 korona, cinquantin 10.25—10.40, új 9.—9.30 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.50—9.10 kor., közepes — kor., elsőrendű 9.05—9.45 kor., válogatott — korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai — korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, november 13. A belpolitikai helyzet tartós nehézségei barátságosan befolyásolták az előtőzsde irányzatát és a forgalom ma is kedvetlen volt. Magnezit-részvények ma is emelkedtek, Lloyd, Hirtenbergi és Dohány-részvények ellenben eladások folytán újból hanyatlottak. Orosz járadék ismét javult. A déli tőzsde is gyenge irányzattal indult. Később a vezető értékek árfolyama nem szenvedett lényeges változást.

11 órákor: zárulnak

Osztrák hitell. 634.— Magyar hitell. 739.—, Länderbank —, Államvasut 685.75 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 119.50 —, Alpési bányatársulat 641.75. Rimamurányi 532.50 Májusi járadék 95.90, Magyar koronajár. 92.— Orosz érték —, Török sorsjegy 179.25, Német márka 117.25.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 634.25, Magyar hitel 739.—, Länderbank 433.50, Unio-bank 539.—, Államvasut 685.85, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 119.50, Gözhajó —, Alpési bánya részvény 642.25. Májusi járadék 95.90, Magyar koronajár. 92.—, Török sorsjegy 179.50, Német márka 117.25, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 533.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, november 13. (Osztrák értékek zárulata) 4.2 százalékos papír-járadék 95.95, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.05, 1860-as sorsjegy 153.50, Osztrák hitelsorsjegy 464.—, Angol osztrák bankrészvény 292.—, Bécsi Bankverein 512.50, Osztrák-magyar bank 1749.— Déli vasut 118.75 Dunagözhajózási társ. 955.— Dohány rész. 359.— Cs. k. arany (vert) 11.34 Német bankv. 117.13 Osztr. koronajár. 95.90, 1864-es sorsjegy 263.—, Osztrák hitell. részvény 633.25, Union-Bank 537.50, Osztrák Länderbank 432.50, Osztrák-magyar államvasut 684.50, Elbavölgyi vasut 446.60, Alpési részvény 641.50, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 239.55, Lpótkohó 435.—, Töröksorsjegy 179.— Tartózkodó.

Bécs, november 13. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 110.—. Tiszai és szeg.

kölcs. sorsjegy 140.75, Magyar hitelbank részvény 735.—, Magyar leszámlító és váltó részvény —, Rimamurányi 532.50, Magyar cukoripar 18.75, Adria hajózási részvénytársaság 393.5.—, Magyar koronajár. 92.—, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. 92.60, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelz. zalogbank 429.—, Magyar keresk. bank —

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, november 13. (Értéktőzsdei jelentés.) Tekintet nélkül a külföldi tőzsdék kevés ösztönzést nyújtó jelentéseire, a mai forgalom megnyitáskor meglehetősen szilárd alapirányzat volt érvényben, amelyből kifolyólag majdnem az összes piacokon kisebb javulások léptek fel. Járadékok a tartós pénzbőségre nagyobb fokú érdeklődésben részesültek, Török sorsjegyek 1 márkát nyertek, Kohóértékeket a new-yorki nyersvasárak emelkedése, valamint az Iron Monger reményteljes jelentése kedvezően befolyásolt. Vasutak közül Déli vasut, meridional vasut, valamint Prinz Heinrich vasut gyengülésre hajlott. A Deutsche Bank és a Diskontogesellschaft részvényei realizációk alatt szenvedtek. Gözhajós-részvények szintén engedtek. A későbbi folyamatban a belpolitikai helyzetre való tekintettel irányváltás állott be, az árfolyamváltások azonban az uralkodó üzleti csend következtében szűk határok között mozogtak. Hitelrészvények Bécsre engedtek. Zárlat gyengült. A készpénzpiac ipari értékei szintén alacsonyabbak voltak. Napipénz 1½%, magánleszámlítási kamatláb 2¼%.

Zárlatkor jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.40, osztrák hitell. részvény 199.80, Déli vasut 22.10, orosz bankjegyek 214.90, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 180.25, Dinamit-truszt 154.75, Harpeni 194.25, Unifikált török járadék 91.90, 4.2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.90, Magyar koronajár. 92.30, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.35, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 225.—, Gelsenkircheni 188.—, Laurakohó 195.—, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) november 13. 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.35, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.85, Osztrák hitell. részvény 200.50, Osztrák-magyar államvasut 147.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 140.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 77.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.45, Osztrák koronajár. 92.30, Magyar koronajár. 92.30, Osztrák-magyar bank 126.—, Déli vasut részvény 22.30, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.30, Párisi váltóár 81.50, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény — Állandó.

Hamburg, (Zárlat) november 13. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 22.30, 4 százalékos aranyjáradék 97.50, Osztrák hitell. részvény 200.—, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.50. Melegelőzsen szilárd.

London, november 13. Angol consol 84¼.

Páris, nov. 13. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.45, Osztr. aranyjáradék 98.—, Magyar aranyjáradék 94.25, 5 százalékos Bolgár kölcsön 1896. évről 496.—, 3 százalékos Olasz járadék 104.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 286.—, 5 százalékos marokkói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 94.50, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Amort. járadék 1906. 99.65, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 526.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 431.—, 4 százalékos spanyol járadék 97.12, 4 százalékos unifikált török jár. 91.67, Török sorsjegy 175.—, Török dohányrészvény 384.—, Osztrák földhitell. 1115.—, Osztr. Länderbank 473.—, Magyar jelz. zalogbank —, Banque de Paris 1526, Banque Ottomane 713.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 127.—, Meridional vasut 675, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 580.—, Rio Tinto 18.77, Sucrerie d'Egypte 37.—, Tula 289.—, Thomson Houston —, Urükányi kőszén —, Chartered 21.75, De Beers 341.—, East Rand 111.50, Jagerfontein 112.50 Transvaal Consols

—, Transvaal Land Company 62.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 308.18, Váltó német piacokra (rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz aranyváltó (rövid) 3/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 250.95, Magánkamatláb 2¼. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. november 13-án.

Változatlan irányzat mellett a forgalom kielégítő. Vágott állatok, leölt baromfi, vad, szép gyümölcs, dió, hagyma, burgonya, tojás felszállítását ajánlhatjuk, mely cikkekben jó kereslet mutatkozott. Vaj némileg szilárdabb.

Mai árak:

Husnemtek: Helybeli marhahús hátulja 120—140 K, eleje 96—108 K, vidéki borju, borbén hosszan mérve sulylevonás nélkül 104—112 K, helybeli borjúhús 120—132 K, sertéshús szalonnával 120—124 K, lehuzott sertés 120—128 K, szalonna friss 116—120 K, szalonna sózott 124—128 K, szalonna füstölt 144—148 K, olvasztani való 136—140 K, hárj 140—144 K, sertésszár 144—148 K, mind métermázsanként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.20—3.60 K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Vad: Óz 1.40—1.60 K, szarvas —.80 —.90 K, dämvd —.90—1.— K, vaddisznó —80.—1.— K, kg.-ként egészben, nyul nagy 2.80—3.— K, nyul sült 1.20—1.60 K, fogoly 1.—1.20 K, fácán 2.80—3.— K, szalonna — K, darabonként. Fenyvesmadár kötege —.—.

Baromfitelék: Élő rántani való csirke 1.20—1.80 K, sütni való 2.—2.60 K, kacsá sovány 2.60—3.60 K, kacsá hizott 5.—6.— K, liba fiatal —.— K, lud hizott 10.—14.— K, tyúk 3.—3.60 K, pulyka 5.—7.— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.20—1.32 K, hizott rucza 1.30—1.70 K, hizott pulyka 1.40—1.50 K, levestyúk 1.30—1.40 K kg.-ként, Pulárd 1.80—2.— darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.20—2.40 K, II. 2.—2.20 K, főzővaj (köpült) 1.70—1.80 K, tehéntúró —.18—20 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsejtelék: Burgonya (vagonáru) sárga 6.80—7.20 K, rózsá új 7.—8.— K, fehér 4.60—5.20 K, kifli 10.—12.— K, sárgarépa 8.—10.— K, petrezselyem 8.—12.— K, vöröshagyma makói 19.—20.— K, közönséges hazai 10.—12.— K, fokhagyma 30.—40.— K, káposzta 6.—7.— K, 100 kg.-ként. Burgonya, új —.— K, kalarabé —.— K, 100 db., spárga solo K, közép —.— K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes —.— K, kifejtett —.— K, zöldborsó hüvelyes —.— K, kifejtett —.— K, Paradicsom 12.—16.— K, 100 kg.-ként. Uborka salátának —.— K, ecetbe —.—, savanyítani —.— K 100 darabonként.

Gyümölcsjelék: Szőlő —.40—60 fillér kg.-ként Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, jonathán, Törökbalint, batul stb.) 30—50 K, másodrendű 16—24 K, harmadrendű apró áru 10—20 K, Körte elsőrendű —.30—1.— K, másodrendű 30—50 K, dió I. 40—50 K, II. 30—40 K. Vegyesárak: Méz —.80 —.— K, gyümölcsisz —.— K, gomba száraz 2.50—3.— kilogrammonként.

Tojás: bácskai 110—115 K, erdélyi apróbb áru —.— K.

Budapesti szurómarhavasár.

Budapest, november 13. Felhajtott: 376 drb élő borju (közte 2 rugott), 1 drb leölt borju, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjgyezések: Elsőrendű élő borjúkért 96—104 fillér, kivételesen 106—108 fillér; közepminőségű élő borjúkért 84—94 fillér; leölt borjúkért — 104 fill.; silány és rugott borjúkért 76—80 fillér, növendékmarháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Élő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak 4 fillérrel kgként emelkedtek.

SZÉN, koks, briket,
összes gazdasági,
antracit ipari és házi célokra

Telefon: Datal 28-27, 75-26, Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.

Sürgönyozalm: ANTRACIT BUDAPEST

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, november 13-án. (Hivatalos tudósítás)
Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felül) 114-116 fillér.

Sertésleltár: 1908. évi november 11. napján volt készlet 27244 drb., 1908. november 12-én elhajtott 298 darab, 1908. november 12-én elszállított 302 darab, 1908 november 13. napjára maradt készletben 27240 drb.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, nov. 13. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1507 darab sertés, 145 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1265 darab sertés, 38 darab süldő, — darab malacz, összesen 2772 darab sertés, 179 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1114 drb sertés, 51 darab süldő, — drb malacz.

minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszuliban értendő. A vásár irányzata közepes. Az árak 4 fillérral csökkentek.

Penkál-töltő-írón

EGY NAGYON ERDEKES TALÁLmány.

EGY NAGYON ERDEKES TALÁLmány. Színes írónok is felülmúlhatatlanul vékonyak és erősek. Elegáns, egyszerű és elpusztíthatatlan. Mindezt kapható. Ára 1:20 korona.

VIZÁLLAS.

Table with columns for location (Inn, Horva, Kába, Dráva, Maros, Szamos, Kraszna, Laborcz, Ung) and wind speed/direction data for Nov 12 and Nov 13.

IDOJARAS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. november 13-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánkban tegnap az ország délkeleti kisebb felén volt átlag 5 mm-re tehető csapadék.

Prognózis a következő 24 órára: Némi hőemelkedés és elvélve — leginkább északon — csapadék várható.

Weather forecast table with columns: Allomás, Lágyulás mm, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet min, Hőmérséklet max.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJON MÁTYÁS

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, K. 100, K. 100. Lists various types of wheat and their prices.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, 100 kilogramm ára, K. 100, K. 100. Lists other grain types and their prices.

Table with columns: Burgonya, Fehér, Kozsa, Sárga, Koronától—koronáig. Lists potato varieties and their prices.

Table with columns: Különlő termények, Faj, Ár, Hozomány. Lists various products and their prices.

Allamodósságközlöcsönök

Table listing government securities and their prices, including Magyar aranyárjárdék, All.köl. Vaskapu cell.ár, etc.

Záloglevelek. Elsőbbségek.

Table listing mortgage-backed securities and their prices, including Bélvár. tpt. r.-t., Győstől. f. v. takt., etc.

Bankok részvényei.

Table listing bank shares and their prices, including Angol-osztrák bank, Budapesti bankkegyeslet, etc.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks and their prices, including Bélvárosi takarékpénztár, Budapest-Erzsébet városi tak.

Biztosító társaságok.

Table listing insurance companies and their prices, including Első magyar ált. biztosító, Fonciere pesti bizt. int.

Gőzmalomok.

Table listing steam mills and their prices, including Concordia, Első budapesti, Erzsébet.

Kassa-écsér. v. 1899. fr. 6%

Table listing Kassa-écsér. v. 1899. fr. 6% and other financial instruments.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets and their prices, including Bazilika sorsjegy, Bécs. ny. kőcs. 1874. év.

KÜLÖNFÉLÉK.

Miért? . . .

Azt sem tudom miért
Gyötör az a vágyam,
Hogy az ő kis kezét
Megszorítsam lágyan;
Farkaszemet nézek
Gyönyörű szemével
S benn lássam a lelkét
Együtt az enyémmel.

Azt sem tudom miért
Esdék úgy az éhez,
Hogyha tört-vert szívem
Ily vágyakat érez.

— Talán bizony azért,
Mert jól tudom róla:
Hogy az ily vágyakat
Nem váltja valóra! . . .

Tolmács Miklós.

(Gyermekvédelem Angliában.) A XIX. század elején Angliában a fiatalok bűnös fogsággal bünhődött vétkéért. Csak a megtorlást ismerte a törvény. Azt kereste, hogy beismeri-e tettét a bűnös? Miféle okok készítették a bűn elkövetésére, azt nem kutatta senki. Azóta változtak a viszonyok. Az új humanus kor ma már másképpen mérlegeli a fiatalok bűnét. Az angol gyermekvédelem haladása határköhöz ért, mikor a törvényhozás a „Children Bill“-t hozta és életbe léptette. Az új gyermekvédelmi törvény nemcsak a legújabb kiválmakat jut-tatja kifejezésre, hanem az eddig már gyakorlatban bevált törvényes rendelkezéseket szinte összefogalja. Kihagyták e törvény keretéből azon kérdéseket, melyek a korcsmázó és munkálkodó, ipari foglalkozást üző gyermekek ügyével foglalkozik. Ezt a nehéz két kérdést később szándékoznak rendezni. Daczára ennek a Bill 119 szakaszt foglal magában, mely hat részre oszlik. A gyermekek, illetve ifjúkori bűnösök dolgát és ezzel kapcsolatosan a gyermek-bíróságok ügyét az ötödik főrész tárgyalja, melynek következő három pontja érdemel kiváló figyelmet: I. A gyermekeket nem szabad más gonosztevőkkel összehozni, egy helyre becukálni még csak ideiglenesen sem. A gyermekbíróság nem büntető társaság, hanem gyermekvédelmi mentő-intézmény. A tárgyalások, más bűnösök ügyétől elkülönítve, az ifjúság kizárásával tartandók meg. Amilyen fontos a gyermekbíróság intézménye, éppen olyan lényeges do-

log a gyermeknek úgy a tárgyalás előtt, valamint utána való elkülönítése. Azért most e súlyos kérdés megfontolását, milyen helyen különítsék el a gyermeket? Börtön vagy nevelő-intézet. Tekintettel arra, hogy ilyen helyen rövid ideig marad a delinkvens. II. A szülő, illetve gyám fokozott mértékben felelős ezentúl a gyermek büntetendő cselekményének elbírálásánál és a tárgyalásnál megjelenni tartozik. A szülő, vagy gyám a gyermek cselekedetét felelősséggel tartozik és ezért pénzbírságra, esetleg kártalanításra kötelezhető. Azon elvet vallja különben több szakasz, hogy a gyermek büncselekményeért egyáltalán minden felnőtt felelősségre vonható, aki csak némileg az ügyvel kapcsolatban van. Így tilos 16 éven aluli gyermektől régi fémét vásárolni, vagy tárgyakat zálogba venni. Nem szabad dohányt eladni ilyen gyermekeknek, sőt a rendőr az utcán dohányzó gyermektől egyszerűen elkobozhatja a dohányt. III. Ez a pont újból a különböző eljárásra alkalmas intézetekről szól. A börtön nem alkalmas nevelőhely az ifjúság számára. A szabadságvesztés és az elzárás csak a legkritikább esetben alkalmazandó. A bíró egyes esetekben botbüntetést is alkalmazhat, avagy szabadon ereszti, esetleg elcsuktatja, vagy kényszernevelésre itéli. Az intézetek többnyire egyesületek, testületek alapítása, azonban sok esetben az állam is hozzájárul fenntartásukhoz. Ugy az ipari, mint a reformiskolák egy célú szolgál-nak, hanem míg azok 14 éves korig, addig utóbbiak a 14 és 16 év közötti gyermekeket veszik fel. Hogy a reformiskola csak 16 éves korig veszi fel a gyermekeket, azt az új törvény hibának rója fel és a 19. életévig kívánja a korhatárt kiterjeszteni. Igaz, hogy sokan a humanizmus túltengését látják az új törvényben; feltétlenül elismerendő azonban, hogy e törvény egészen alapon nyugvó és fejlődésképes gyermekvédelmi intézkedés alapja. „The Childrens Charter of the Nation“ így nevezi a komoly elem az új „Children Bill“-t.

(A legjobban fizetett artisták.) Egy német lap összeállította a nevezetesebb artisták fizetésének statisztikáját. A világ legjobban fizetett artistája Harry Lauther skót dialektus-komikus, ki Angliában és Amerikában hetenként 25,000 koronát kap. A német artisták közt legjobban vannak fizetve: Reutter Ottó humorista 18,000 korona havi fizetéssel, Steidl Róbert, ki 3-4 ezer koronát keres hetenként, Hondini lánc-repszető, ki a berlini Busch-cirkuszban havonta 12,000 koronát kap. Ennyiért lép fel Anna Dancrey francia énekesnő is Európában, míg Amerikában heti 4800 koronáért szerződött. Vesta Victoria és Esther Lecain angol énekesnők körülbelül szintén ennyit keresnek. Cléo de Mérode Berlinben nem lép fel havi 15,000 frankon alul, a szép Otero pedig még többet kap. Mac Arde havonta 14,400 koronát keres

hires majmával, a Péter konzullal, míg a most nálunk szereplő Sylvester Schäffer, az „egyetemista“ 20,000 koronát kap. Annie Dirkens tavaly 30,000 koronát kapott a berlini Wintergartenben, Danny Gürtler, a bécsi Burg-színház volt művésze azonban „csak“ 6-7 ezer koronát keres havonként.

(Egy újság négy példányban.) Az újságírás történetében valószínűleg páratlanul áll az az eset, hogy egy nagy napilap, melynek sok ezer olvasója van, négy példányban jelenik meg. A „Frankfurter Zeitung“ egyik munkatársa írta meg, hogy ez az érdekes eset 1895-ben esett meg a porosz Saarbrückenben. Frigyes badeni nagyherceg járt a kis városkában a császár képviselőjében, hogy részt vegyen a Spichern mellett vívott csata huszontödik évfordulóján rendezett ünnepélyen. Saarbrücken városa nagy ebédet rendezett a fényes vendég tiszteletére. Amelyre az előkelőségek között három újságíró is hivatalos volt, köztük a „Saarbrücker Zeitung“ szerkesztője is. Az emelkedett hangulatban lefolyt lakoma végén a nagyherceg a császárra mondott tószót, amely természetesen háromszoros hochba fullt bele. Hogy, hogy nem történt, de a jó öreg Saarbrücker Zeitung tudósítása tudomás se vett a fenséges nagyherceg jelenlétéről és az elmondott beszédet — szóról-szóra leközölve — a 8. hadtest parancsnokló tábornokának szájába adta. Saarbrücken újságotvasó publikuma talán ma se tudja még, hogy lapjuk milyen tévesen informálta őket. A torony alatt azonban azonnal észrevették a rettenetes felségsértést, mely a hosszszakállú fenséget érte s mikor a nagyherceg neje a polgármesterhez küldött egy lappéldányért, a szegény kupaktanácsot egyszerűen kilelte a hideg. Így, azzal a fatális tévedéssel nem küldhettek lapot Karlsruheba. Belátták ezt a szerkesztőségben is s rövid tanácskozás után elhatározták, hogy a megfelelő korrektúrával újra nyomtatják a lapot. Rohant a szerkesztő a nyomdába, hogy hamarosan megoldja a kínos kérdést, de oda-érve, majd leesett az álla ijedségben. A nyomdában nem volt egyetlen szedő sem. Azok kiűnt voltak a népiünnepélyen s éppen akkor gyönyörködtek a spicherni hegyen rendezett tüzijátékban, mikor a holtra vált, szegény szerkesztőnek legnagyobb szüksége lett volna rájuk. Nem volt sok vesztegetni való idő, a szerkesztő az egész redakcióval neki gyürkőzött és kínos, keserves munkával kiszedték a szükséges helyreigazító sorokat és összeállították újra a lapot, ki is nyomták hamarosan — négy példányban. Az első példányt hamarosan el is küldték Karlsruheba, a másikat a szerkesztőség archívumába, a harmadik a városzházára került, a negyediket pedig ott őrzik a Saarvidéki történelmi muzeumban.

irati jelentés:
7 órákor.
tízétele:
lélekeleti kisebb
padék. A hő-
ozott, az éjje-
föld tulnyom-
mum a Dünán-
pedig Czrkve-
zaknyugati ha-
közük.
ára:
— leginkább

Felhalozat	Üsapatok min.	Hömer séklet
max	min.	min.
1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5
6	6	6
7	7	7
8	8	8
9	9	9
10	10	10
11	11	11
12	12	12
13	13	13
14	14	14
15	15	15
16	16	16
17	17	17
18	18	18
19	19	19
20	20	20
21	21	21
22	22	22
23	23	23
24	24	24
25	25	25
26	26	26
27	27	27
28	28	28
29	29	29
30	30	30
31	31	31
32	32	32
33	33	33
34	34	34
35	35	35
36	36	36
37	37	37
38	38	38
39	39	39
40	40	40
41	41	41
42	42	42
43	43	43
44	44	44
45	45	45
46	46	46
47	47	47
48	48	48
49	49	49
50	50	50
51	51	51
52	52	52
53	53	53
54	54	54
55	55	55
56	56	56
57	57	57
58	58	58
59	59	59
60	60	60
61	61	61
62	62	62
63	63	63
64	64	64
65	65	65
66	66	66
67	67	67
68	68	68
69	69	69
70	70	70
71	71	71
72	72	72
73	73	73
74	74	74
75	75	75
76	76	76
77	77	77
78	78	78
79	79	79
80	80	80
81	81	81
82	82	82
83	83	83
84	84	84
85	85	85
86	86	86
87	87	87
88	88	88
89	89	89
90	90	90
91	91	91
92	92	92
93	93	93
94	94	94
95	95	95
96	96	96
97	97	97
98	98	98
99	99	99
100	100	100

ÉS

ÁTYAS

Pózt	Árt
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50
51	51
52	52
53	53
54	54
55	55
56	56
57	57
58	58
59	59
60	60
61	61
62	62
63	63
64	64
65	65
66	66
67	67
68	68
69	69
70	70
71	71
72	72
73	73
74	74
75	75
76	76
77	77
78	78
79	79
80	80
81	81
82	82
83	83
84	84
85	85
86	86
87	87
88	88
89	89
90	90
91	91
92	92
93	93
94	94
95	95
96	96
97	97
98	98
99	99
100	100

A FEKETE GYÉMÁNT

— REGÉNY. —

Írta: FRED. VILLER.

66

— Lássuk csak! Az ördögbe, mi ez? „Ingatlanaim járadék és kötelezvényeim stb.“ olvasta az öreg, amelyek jegyzék szerint körülbelül 1,000,000 korona értékét képviselnek — Istenemre, hiszen nekem 1,900,000 koronám van és ezt meg is írtam!

— Lám csak! Ugy látszik, rájövünk a dolog nyitására — mondta Monk és jókedvű mosoly játszott a szája körül.

Már régen láttam a barátomat ilyen jó kedvében. Olyan volt, mint a hal, aki sokáig fekiúdt a szárazon, de most ismét az elemében van és vidáman evickél a tenger maszatjai között.

— De én nem értem — mormogta az öreg — micsoda öröme lehetett a gazembernek azáltal, hogy engem szegényebbnek tüntetett fel, mint amilyen tényleg vagyok? Hiszen csak nem kapja meg a 900,000 koronát, amit kitörtült a jegyzék-ből.

— Megvizsgáljuk majd a kötelezvények és értékpapírok jegyzékét — felelte Monk. — Ott biztosan nyomra bukkanunk.

A második borítékot is felbontottuk. Én felolvastam a jegyzékét, az öreg pedig felbontotta az adósleveleket, okmányokat, járadékokat.

177. b. sz. Drammenstrassa, záloglevél.
— Igen, itt van.
— Károly Johannes-gade 77. záloglevél.
— Igen, ez is rendben van.
— Zálogkötelezvény 27,000 korona értékben Hedemarken levő birtokra, telekkönyvezve stb.

— Igen, itt van — és így tovább.
— Hosszu olvasmány volt ez — szoltam én — de a végére értünk.
— A végére! — kiáltotta az öreg, nem a pokolba is, nem vagyunk még a végén. A mazzola a kolbász végén jön és ez szép szem mazzola.
— Hogyan érti ezt? A jegyzékben már nincs semmi.
Az öreg Frick keresgélte az üres borítékban és aztán hirtelen felkiáltott:
— És itt nincs semmi! Az Asthen Abbey birtokra bekebelezett kötelezvény ellopott és —
Az öreg kikapta a jegyzékét a kezemből.
— Nézzenek ide, hát nem levágta az utolsó számot a jegyzékből? De valóban még mindig nem értem, micsoda haszna van ebből a záloglevélből?
— Én sem értem — tettem hozzá — zálogkötelevek nem névre szóló papírok, amelyeket az illető kedve szerint pénzre válthat. Frick urnak csak Angliába kell írnia és egy újabb ki-vonatot kérnie a záloglevelek jegyzékéről.
— Monk mindenesetre tudja, mit jelentsen mindez — kiáltotta Klára — csak kíváncsivá akar bennünket tenni. Ha tudtam volna, hogy ilyen hamarosan felülkerekedik mindentudó de-ktív-arczával, bizony nem siettem volna olyan nagyon a fénykép-felvilágosítással. E felől teljesen nyugodt lehet!
És tréfás felháborodással nézett Monkra, aki önelégülten mosolygott s néhány pillanat mulva így felelt:
— Tényleg a dolog most teljesen világos előttem; de az utolsó csomó csak egy pillanat előtt oldódott meg. Mondja csak Frick ur, milyen kötelezvényről van szó és milyen értékű?
— Nem emlékszik, hogy egyszer egy öreg gazficzkóról — Davis volt a neve — meséltem önnek — szolt Frick buzgón. — Mig végül si-

került őt megfognom és visszafizette nekem jogos tulajdonomat, amit elloptott tőlem.
— De igen, igen . . . Emlékszem . . .
— Én is! — szoltam közbe helybenha-gyólag.
— És én szintén — szolt Klára.
Az öreg Frick csodálkozva nézett rám és Klárára.
— Én már előzőleg mindent elmondottam a barátainknak — szolt nyugodtan Monk — de beszéljen nekünk többet Davis urról.
— Nos, hát mást nem mondhatok. Ötven-ezer fontot kellett volna fizetnie; de nem volt elég készpénze és így elfogadtam helyette egy zálogkötelezvényt, első helyen betáblázva a birtokára. Éppen olyan jó volt, mint a készpénz, hiszen a birtok kétszer annyit, sőt még többet is megér. Ez az a kötelezvény, amit az a ficzkó elloptott és a jegyzékből kihuzott.
Akkor éppen illik a szám 1,000,000 az 1,900,000 helyett — szolt Monk — és 50,000 font éppen 900,000 korona.
— Igen, ez mind helyes; de a tolvaj nem jut vele messzire. Amint Viller ur megjegyezte, a kötelezvény az én beleegyezésem nélkül el nem adható.
— Tudott valaki róla, hogy ez a zálogköte-lezvény a birtokában van? — kérdezte Monk.
— Nem, itt Krisztiániában senki.
— Senki, Hovellen kívül — szolt Monk szá-razon. — Nos, hallgassanak ide, barátaim! Egy kérdést akarok feltenni, de bocsánatot kérek, először még önnek kell felelnie, Frick ur. — Ha ma nem történt volna mindez, mit gondol, fel-bontotta volna még valamikor a csomagokat?
— Nem! — szolt határozottan Frick. Ha utolsó óram érkezett volna, akkor talán ki-nyitattam volna a szekrényt és megnéztem volna, vajon a csomagok ott vannak-e s a pe-cséték is rendesek-e? Hiszen tudtam volna, vagy tudni véltem volna, hogy minden rendben van.
(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1908. november 14-én

Nemzeti Színház

Cyrano de Bergerac. Dráma 5 felvonásban. Írta: Rostand Edmond. Fordította: Ab-rányi Emil.

Cyrano de Bergerac Pethes Christian Ragnoncau Le Bret Carbu Ljandere Valvert Jolleróve Bedelet Hugyi Csarisille Kezdeté 7 órákor

III. Kir. Operaház

Manon.

Dalnok 5 felvonásban. 6 képből. Zenéjét szerette Massenet. Szövegét írta Meilhac és Gille. Eor díloita Váradý Sándor.

Manon M. Szoyer I. Des Grioux Anthes Loscaut Mihály Guillot Kornay A gróf Kezdeté 7 órákor.

Királyszínház

Hollandi lány.

Nagy operett 2 felvonásban. Szövegét írta Paul Rubens és Aus-en Hurgon. Zenéjét szerette Paul Rubens. Fordította Bródy Miksa.

Papp Adrien, Sziirmai De Coop, hadnagy Boros Van Vuyt, karmester Király Hook, pálinkagyáros Boross Sally, leánya Póráss S. Freda uokeluga Kóráry E. Snpaz, gyarvezető Papir Mina, szakácsné Pálmay I. Lins Simon Német Kezdeté fél 8 órákor.

Várszínház

Zárva

Arénia-színház

Zárva

Vígyszínház

Délután 3 órákor

az Orsz. Színészegylet iskolájának vizsgálódása

Este fél 8 órákor

Tatárjárás.

Operett három felvonásban. Írta Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor verseire írta Kálmán L. Lohonyay tábornok Vendrey Freszka a leánya Komlósy Riza Keleti J. Lörenthey Hegedús Imrédy Fonyvesi Nagyoróssy Kornai B. Wallenstein Sarkadi Illike Dallos J. Turi Tihanyi

Magyar Színház

A szerenese fia

Komédia 4 felvonásban. Írta: Komlósy Gábor.

Epreskerti Reiner Vágó Rejneré Forral R. Refárné Meszáros G. Varga, szabó Kórnendi Irén, leánya Háthori G. Szonlágá Márton Garas Kormos Antal Csorlos Gálkuli, igazgató Róthai Szűcs Adolf könyvk. Dobi David, tőssedetag Rátkai Lili, leánya P. Makai Zarái Zinkó Dani Z. Molnár G. A miniszter László Sebos György, Papp Kezdeté fél 8 órákor.

Apollo - Projektográf

TELEFON 68-39. Szólótermelés Szekszárdon. (Saját felvétel).

Jeruzsálem látkepe. — Kerek egy tíz filléres bélyeg. — Vasöntő-ípar. — Néma hős. — Tükörképek. — Gondolatolvasó. — Regségbuvár. — Élet a tengeren. KEZDETE: 5 órákor, vasár- és ünnepnap 3 órákor.

Pénteken, december 11 és szombaton, december 12-én a Vigadó nagytermében este fél 8 órákor a

Wiener Concertverein

2 zenekari hangversenye. — Löve Nándor és Strausz Richard — vezénylete alatt.

Jegyek a két estére 20, 18, 14, 10, 7 és 6 koronáért a »HARMONIA« zenemű- és zongorakereskedésben Váci-utca 20. kaphatók.

Kedden, november 24-én, este fél 8 órákor a Royal-teremben

Dohnányi Ernő

zongoraestélye.

JEGYEK a »Harmonia« zeneműkereskedésben, Váci-utca 20. kaphatók 4, 10, 8, 6, 4 koronáért.

Vasárnap, november 15-én este fél 8 órákor a Royal-teremben

Hagerman

E. Vorthington dalestélye

Jegyek: 10, 8, 6, és 4 koronáért kaphatók a »Harmonia« zeneműkereskedésben. Váci-utca 20.

Szerdán, december 9-én fél 8 órákor a Royal-teremben

Székely Arnold

zongora-estélye

JEGYEK: a »Harmonia« zeneműkereskedésben kaphatók a 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért Váci-u. 20.

Csütörtökön, december 8-án este fél 8 órákor a Royal-teremben

Mme Charles Cahier

cs. és kir. kamaraénekesnő dalestélye. Jegyek: a 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért kaphatók a »Harmonia« zeneműkereskedésben Váci-u. 20.

Szombaton, november 28-án este fél 8 órákor a Royal-szálló termében

Talapkovich

Andrea dalestélye.

Jegyek: a »Harmonia« zeneműkereskedésben, a 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért kaphatók Váci-utca 20.

BUDAPESTI CABARET

BONBONNIERE VI. Teréz-körút 28. Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órákor

HANS STRICK és MIKA MIKUN

a müncheni »Elf Scharrichter« cabaré tagjai. (Német és francia chansonnok. — Zenei gyorstalpaló.) Azonkívül a teljes fényes új novemberi műsor. Turóházy Olga, Nyáray Antal, Dr. Szalay, Virágh stb. — 8 bohózat. 20 cabarétzám. Jegyek az összes jegyeladásító helyeken. Bővebbet a plakátok

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTT SANDOR Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 órákor 9 1/2 órákor: MA Ujdonság

A detektivkirály

Bohózat, írta: X. Y. Z. Rendező: Rott Sándor. Végül 11 órákor. Végül 11 órákor.

FREIE LIEBE

Értekezés, írta: Satyr. Rendező: Werner Odo. Továbbá: Türt Bertá, Nanon, Gerő József és Zöldi Márton új szülő-számunka. Trebitsch Sándor mint háromor.

Nappali pónzár d. o. 9-12-ig és d. u. 8-6-ig. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú tánc attrakciók — Kezdeté fél 12 órákor. —

STEINHARDT MULATO

Telefon 54-23. Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23.

Kordete 1/2 órákor. Ma és mindennap: eredeti ujdonságok

A DARTILOSKOPIA

bohózat, írta: Luolán

Meztelen tények

10 vázrajzi életrajzok, írta: Tisztességes lakók Gligor és Tausalg.

Továbbá: Steinhardt, mint alpesti bohó, írta: Szöke szakáll. Gyártás, Solti Herma és Pápaý teljesen új megán-számakkal, valamint: Boyó és Benedetto, Mary Belfor, Tanszon et Cosmelnes faléptó.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és Örv. Konti Józsefné dohánptikólegységű árudájában Andrássy-ut 28.

A gyönyörű telikertben tánc reggelek, kitérő attrakciók. Hagedüs Gyula szerekara játézik. Vasárnap délután fél 4 óral kezdettel mérsékelt helyére előadás.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 órákor.

The BAGGESENS nevelő orkán jelenlében.

Eliso Wulff és Waldoff excentrikus akrobataok.

LES THERESAS dance akrobata

THE 4 JANSLY's itáriai játékok.

U J M U S O R

CHESTER DIECK a csoda biciklista.

HASSON és JENNY gömbfutók.

Efienette de Mary excentrikus franciaia.

JOHN BELL amerikai kötélátúzó.

Hetényi Heidelberg Csuda - sanatorium, Albert operettje:

A télikert reggeli 5 óráigvan nyitva. Jegyek a nappali pónzárnál Bárd Jegyirodájában, Euterge zeneműkereskedésben és Kontino dchánytőszedőbenkaphatók.

Kalap-Király

a legelőgánsabb ószi ujdonságok megérkeztek, a nagyérdemű kö-zönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányú 4, 5 és 6 kee. kalapjainkra. Valunk vásárolt kalapok ingyen vasaitatnak

Különös gondot fordítunk műhelyünkben HÁRFA-U 39. nöl kalapok átalakítására.

Bocssz pártfogásért esedezünk Osztermann és Stern kalapos mester

Szigoruan szabott árak! Eskü-ut 6. (Kiotild-palola.)

Női ruha divat-kelme eladás

Oriasl készletünköl 120 cz. széles ószi angol kelmet mé-terenként 42 krtól kezdve a legfinomabb minőségig 2-3-4 frtig árusítunk.

Rosenberg és Quitt

nöl divat, szőnyeg és vá-szon árak nagy áruháza. Budapest, VI. Király-utca 32.

Alapítottott 1895

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédtő és szalon. 100 szoba állan-dóan készön raktáron a leggyyszerűbb kiviteltől a leg-finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

GUMMI

Eredeti franciaia gyarimányu para, selyemgummi és halhólyagok

uztatia kor. 1-20, 2, 3, 4, 5, 10 koronáig. Egy korona bekioldáse után franko és ber-mentve küldék 3 drb. legfinomabb minla-gyűjteményt díszítő melleit

NEUMAYER LIPOT Budapest, gummiáru-külfüggességek VI. Váci-körút 3 sz. Auortőnyház

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSCHER N.

Csakis: Budapest, Hároly-körút 6. ARJEGYZEK TITOKTARTASSAL INGYEN.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA

SEC

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Ma és minden este:

IFJABB SYLVESTER SCHAEFFER

Az artisták királyának fellépte.

Sevilla rózsája

REGEL II. Képzelt szpanyol balletje.

és a nagysebásn

NOVEMBERI MŰSOR.

Jegyelővétél 10-1 és 8-6 óráig a nappali pónzárnál

PENZTÁBI TELEFON: 93-39.

A télikertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzene-kara hangversenye.

A PARADICSOM KABARET

ÜLLŐI-UT 46. szám. — Telefonszám: 115-84.

Gazgató Widtschy Rezső József. Karmester Nádor Mihály Révész Ilonka. Konador Erno, Nogrády Gigi, Osaba! Zsófi

Lugosi Jenő, Ellen Wilford, Nagy Tilla, Dalnoky Imre Bálint Béla, Tarján Vilmos, Báltaszékly Lajos konferenciér

RABLOK A BANKBAN

Aktuál- tréfa, elődaja az egész személyzet.

DELI

ÉTTEREM ES KÁVÉHAZ a dunaparti korszón (Wurm-utca sarkán).

Az ujonnarátalakított étteremben naponta FIVE O'CLOCK.

Délután és este a KRAUSE művészkvartett hang-versenyt rendez.

A főnyesen berendezett emeleti díszterem estélyek rendezésére kiválóan alkalmas.

A meleg és hideg ételeknek házhoz száll-ítása, alkalmi ebédek és estélyek rendezése, úgy mint eddig, a legpontosabban és izlésesen eszközöltetnek.

DELI étterem és kávéház Mária Valéria-u. 12.

ULATO
Telefon 54-23.
ti újdonságok
írta: Luolán
élettépek, irák:
és Tausig.
Szöke szakáll,
u u u u u u u u u
to, Mary Bolfor,
Kontl Józsefné
rússy-ut 29.
ó attrakciók.
helyére előadás.

UM
ON 110-22

TER DIECK
a biciklista.
N és JENNY
mbfűtők.
te de Mary
ikus francia.
N BELL
i költőművész.

atorium,
ppal pénzáránál
sben és Kontlón

ály

agyérdemű kő-
5 és 8 kor.
n vasalóknak
ésért esedezünk
n és Stern
mester
otlild-palota.)

120 cz.
mémé-
kezdve a
ig 2-3-4

Quitt
és vá-
riháza.
toza 32.

R
forintért
zoba állan-
teitől a leg-
m 50 fillér

endezési
alata.

nyu
alholtyagok
0 koronák.
oko és ber-
abb minta-
lett
Budapest,
ek
orfonház

és
szer-
Y-nál
N.
brut 6.
NYEN.

OIS
ANIA

A törvény követelményeinek megfelelő

Alföldi fehérkeresztes

Sósborszesz

a legáltalánosabban kedvelt és nélkülözhetetlen háziszer, igen számos esetben kitűnő szolgálót tesz, mert

erősítő! üdítő! edző!

Barack-pálinka

közkedvelt ital.

Radial Elixir

kitűnő gyomorkeserű páratlan hatása!!

Gyártja:

az Alföldi Cognacgyár

r.-társaság

KECSKEMETEN.

Mindenütt kapható!

Tessék mindenütt csakis eredeti

Alföldi Cognacgyár Kecskemét gyártmányt kérni.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalón- nriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorkokban.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferencz-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca.
Telefon 14-09.

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Slp utca 8. sz.

A legszebb uri passzió:

A vadászat

csak akkor tökéletes, ha a vadásznak kitűnő vadász-ebe van. Ez irányban ki-merítően tájékozott a

DIEZEL-MIKA
féle remek diszmunka:

Vadászebek

különösen a vizslák, idomításuk és vezetésük.

Ez a maga nemében egyedül álló munka közel 200 oldalon tárgyalja a vadászebek összes fajait és nemcsak írásban, hanem tizenöt művétől, színes melléklettel és számos szövegképpel is szemlélteti a pompás állatokat. Az összes vizslafajok, az angol, ír, skót-szetterek, a spanyol, véreb, kopó, azár, tacskó, fosterrier, pulipointer tenyésztését, felnevelését, idomítását és bevezetését tökéletes szakismerettel tárgyalja.

Ára köve 9 korona.

Megjelent az ATHENAEUM Irod. és nyomdai r.-t. kiadásában (VII. Rákóczi-ut 54.) és kapható úgy ott, mint minden hazai könyvkereskedésben.

INGYEN.

+ GUMMI +

és különféle óvszer-árjegyzékünköt titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük.

NAKIRA

törvényesen védett lérf GUMMI-különlegesség tuozatja 12.- kor., 3 tuozatból 20% engedmény.

Uterus - Spray

legjobb higiénikus nőiszor 14 kor.

GUMMI - HALHOLYAG

2, 4, 8, 10, 12 kor. tuozatja.

Mintagyűjtemény 12 darab 4 K. Pess velus 8-8 K ig. Irrigator 8 kor. és feljebb. Bldes vasállványon 8 kor.

Magyar Orvosi Moszertáp

Bpest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-hórházal szemben). Fontos címre és a vörö-keresztes árzalók.

Cégünk azért ismert az egész országban, mert nem létezik Magyarországon nagyobb helység, ahol nagyobb nyereményeket ne fizettünk volna ki.

Ámbár mi a szerencsés nyerők neveit a legnagyobb titoktartásban megőrizzük, még sem maradhat gyakran titok, mert maga a nyerő gondoskodik róla, hogy mások azt megtudják. Néha pedig azért nem maradhat titokban, mert nagyon könnyen kitudódik, ha egy szegény ember egyszerre vagyonhoz jut. Ez nem is csuda, mert egy sorsjátékban, melyben félvévenként 16 millió koronánál többet nyernek és amelyben nagyon sok nyeremények vannak, sok embernek kell nyerni. Kérjük ennél fogva, miután a huzás már ajtónk előtt van, az eredeti sorsjegyek szives megrendelését hozzánk azonnal beküldeni.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

Egész sorsjegy	Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy	Nyolcad sorsjegy
12 korona	6 korona	3 korona	1.50 korona.

Török A. és Tsa bankház r.-t Budapest

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet
Központ: Szervita-tér 3/c. Török-palota. Fiókok: Teréz-körut 46., Váci-körut 4.
Sürgönycim: TÖRÖKÉK BUDAPEST.

Huzás már jövő héten, november 19-én és 21-én.

Butorvevők figyelmébe!

Menyasszonyi kelengyék, teljes lakásberendezések, egyes butorok, tekintettel a szilárd munkára és izléses kivitelre, bámulatos olcsó áron szereshetők be 21 év óta fennálló és előnyösen ismert

asztalos és kárpitos butor gyártelepünkön.

Állandó kiállítás: Művészies urasági fényűzési butorokból, finom polgári és egyszerű polgári szükségleti berendezésekből. — alólított czégek fióküzlete nincsen a Patyi Kálmán, Lőrincz cz gel nem azonos, amit tévedések elkerülése miatt kérünk tudomásul venni.

PATYI TESTVEREK

székesfehérvári butortelepe,
VIII. ker. Rákóczi-ut 7 (Stern-palota Pannónia-szálloda mellett.)

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre
kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

Ne felejtessen el

osztálysorsjegyet

GAEDICKE bankházában

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11., vásárolni.

Huzás már november 19-én és 21-én.

Scersjegy-árak: Egész 12 korona. Fél 6 korona. Hegyed 3 korona. Nyolczad 1,50 korona.

958. sorozat Bon 028. szám

Polgár Sándor

m. kfr. azab. nyart. orvosi mű-és kőfaragó
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.
köteles ezen utalvány beiktatása mellett
minden megrendelőnek 10% az az tizenöt
százalékos árkedveneményadni az eredeti

F. Bergerand fils
párizsi kőfaragó
fővárosi gyártmányból. Kimerítő kö-
pos árjegyzék díjaztatva zárt leveleiben
küldetik.

Kivágatott az „Egyetertes”-ből. 1937

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb
és szabó-kellék képes
nagy árjegyzékét kívánatra
ingyen küldi a Budapesti
Paszománygyár Részvény-
társaság Nagymező-utca
46. 27903.

BUTOROK

bűlő, ebűlő, szalonbe-
rendezések, továbbá ut-
szoba, iroda berendezésel
rés- és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök
melletti angol bórparafaragó
eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 268

Gőzeke acetilen-lámpák

Ejjelei szállításoknál gőzeketre különösen
alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Automobil-lámpák

kézi, kocsis, kocsirúd, pózna, asztali,
udvari, kertii, istálló

Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF

Automobil R. T. 22 Budapest.

Főüzlet: VI. ker., Moxsár-utca 9. szám.

Városi üzlet: VI., Liszt Ferenes-tér 16. szám.

Telefon: 16-28. Városi Üzlettelefon: 116-34.

Sürgőnyozim: PNEUMATIK.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

ÁGYTOLL GÖZTISZTÍTÁS.

Szab. módszer szerint előkészített higiénikus „Ágytollak”
MARABU-hoz TELEFON 71-25.

Bpest Károly-körút 9.

A hántól való sz- és víz-
szaszálással még aknap
díjaztatva osztóbitelik.

BUTOR

OUS VALASTEREDAS
RESZLENZEDAS MINT
RESZLENZETESRE
KENDIVOLI OLCSONAN
KAPHATO

EHENTREU TESTVEREKNEI
BUDAPEST, VII., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSHY-UTCA)
KAPÉL ÁRJEJYZÉK INGYZEN. TELEFON 8227

JAMI és

HALHOLYAG

óvszer-különlégességek,
valódi francia és amerikai gyárt-
mány, eredeti csomagolásban!
Orvosián alátva. Feltétlen biztos.

Árak tucatonként:
Korona 3, 4, 6, 8, 10, 12, 16.
Női óvszer „Pessarim oclusivum”
Mensinga tanár szerint K 3-6
Boveztó készülék hozzá K 3.-
UJ! „Auto vaginal Spray”
a jelenkor legmeg-
bizhatóbb női külön-
legessége ... K 15.-
„Diann-07” levidaj-kötő hölgyek részére ... K 11.-
Haskötők, gummi görsekráncnyak és Irrigátorok.
Széthúldés eredeti gyári árak és titoktartás mellett
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KELETI J.
gummléruk és beleg-
apolási cikkek gyára
Budapest, IV., Kossuthherceg-utca 17.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK

NÁSZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A
LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-és MŰÖRÁS-
üzletében szerezhelők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTT FORDITOK.
ÁRJEJYZÉK 20 ÓÓ RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE.

Első magyar hanglemezzgyár

Gyár: ————— Vezérképviselő: —————
VIII., Nap-utca 29. szám. BUDAPEST, IV., Eskü-ut 6. sz. (Kisúldi palota).

Elsőrendű gyártmány! Ujdonságok!

Hollandi leány főlvételei, gróf Kinszkyné Pálmái Iika, Petrás
Sári, Király Ernő, Papir Sándor legjobb számal.

Csók király, 100 év múlva, Tatárjárás
Peti Lajos zongoraművész eredeti magyaros, zongora-felvétel.
500 új felvételeit tartalmazó hanglemezzjegyzék ingyen! Csókkuplet. Mindenütt kapható!

ELSŐ MAGYAR HANGLEMEZZGYÁR
BUDAPEST
VIII. Nap utca 29.

Kitünő gépek, lemezek és tük.

E hirdetés rovatban minden szövegi beiktatása közönséges befizetésből 4 fillérrel, kompakt befizetésből 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegi beiktatása közönséges befizetésből 4 fillérrel, kompakt befizetésből 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle czukorkát vegyen 60 fillérért.

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatal ember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgálatot leleszi Ezen vizsgára mindenki, rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Azonnali pénz-
előleggel beraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut, száraz rakományokban, utólagos díjfizetéssel és igen mérsékelt díjak mellett. Tauber Armin és Társa, Baross-ter 18. Telefon 97-66.

Gimnáziumi,
polgári iskolai magánvizsgákra lelkismeretesen előkészít „Magántanulók előkészítése” Rottenbiller-utca 1. 9239

«Fidelitas»
magánnyomozó intézet VI., Nagymező-utca 45. Elvállal kényes megfigyeléseket, nyomozásokat és házassági információkat.

12 drb. Makart-
fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinét, matt vagy fényes 4 frt. 12 Visit 150 a legszebb kivitelben **HERZ fényképezőnél,** Budapest, Rákóczi-ut 16. Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Rizike
Salátagomba 5 kilós postahordó 6 koronáért Melegly Aladár Kassa.

Téli
eseménye fajszerű fagymentes csomagolással postakosaraként 2.40, 25 kilónként 10 kor. téli nemes fajtalmak különleges példányok vegyesen másánként 39 korért, kosaraként 2.40 óriás és nemes birsalmát 25 kilónként 6 korért, postakosaraként 2 K. Fajborokat hektoliterenként 24 nagybani vételnél 18 korért. Szabó Csongrádról.

Mézédes
téli fajszerű fagymenteseket másánként 32 K. téli különleges fajtalmak csakis válogatott zamatos példányokat másánként 24, 28, 32 és 36 korért, óriás birsalmát 25 korért, posta kosaraként bármelyikből 2.40 téli korért 3.20 fajborokat hektoliterenként 24 korért nagybani vételnél 20 K-ért. Gyümölcskiv. Csongrádról.

Házilag
főzött czukorédes kajszibarcok elkészítésére és különleges birsalma-sajtjának elkészítésére, mézédés szilvalekvárnak 1 kor., papírhéjú diót postá székönként 3.50 korért szállítja. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Ananász
barack lekvárnak és kiváló fagymentes birsalma-sajtjának elkészítésére, mézédés szilvalekvárnak 1 kor., papírhéjú diót postá székönként 3.50 korért szállítja. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Pénzszekrények
és amerikai irodabútorok használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, VII., Szegényház-ter 5.

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhetők be Kulesár Sándor bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI., ker., Dessewffy-ut. 9-11.

Szaktanárok
vezetése alatt előkészítettek felelősséggel, legrövidebb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis sikeres vizsga esetén, gyermekek és felnőttek (hölgyek is), kik ő elemi végezték, polgári iskolai magánvizsgákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reáliskolai tanulók, javító- vagy pótvizsgákra és mindenféle magánvizsgákra. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3 ajtószám.

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is poton áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcs Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru, Bückstlinter 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejector (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélsőveffel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghamerles, ugyanitt Öörz Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, peresa szőnyegek és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-ter 5. szám. Radonál. (Nem Egyetem-utca. 49082

SEZENACZIÓS KÖNYV IRODALMI CSEMEGE!
A nemi kérdés
és a társadalom.
Tartalom: I. A bevezetés II. A nő és a prostitúció az ókorban. III. A keresztényesség ideje. IV. A mai kor állapota. V. A prostitúció világa. VI. A jövő iránya. — Fényes László, a jeles magyar publicista, ezt a kérdést gyönyörű realizmussal rajzolja meg, az igazságnak teljesen megkelelő őszinteséggel és bátorsággal. Hogy milyen sikere volt a könyvnek, igaz bizonyossága az, mikép hihetetlen gyorsan kelt el az első 8 kiadás 40,000 példányra. Ez már a hatodik kiadás. A 14. sürin nyomott oldalas könyv ára bönmentes küldéssel csak 90 fillér. Hölgyeknek is beküldhető. Kapható a „Molnárok Lapja” könyvnyomdájában Budapest, V., Csáky-utca 42.

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiaitanárok által oktatott szaktananyagok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1883-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt-Ferenctér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépczégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámveteltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 8. (ezelőtt VI., Rózsa-ut. 44.) Ne téveszsze össze más hirdetéssel

Pótvizsgákra.
Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 7808

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi család Singer varrógép szakszekrényvel 5 évi jótállással csakis **SINGER A.** mügépezőnél Budapest, főutca Akácia-utca 55. Mindenemü varrógépek javítását legújatosabb árban elvállalora. Arjogyzék ingyen.

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czím balmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel
után kizárólag csakis **Reményi** vagy magyar hang szerlelőpén. Prospektus és Arjogyzék ingyen. Budapest, Király-utca 53. szám.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Aladár nagy raktár **Laub Lipót,** BUDAPEST, Liszt-Ferenctér 17. sz.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. Magyar, német gyorsírást oktatás ingyenes gépirás tanítás az összes rendszerű irógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró és gépiró iskolában havonta új magyar, német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi és sokszorosítást tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és dízsmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligráfia” szépirási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szépirásoktatás. Mersékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczy-ut 60 I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Köríen tájékoztatót.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bírsalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személynök, lakások feltekeltetését s eltekült megfigyelését s eltekült egyének és névteleveleket írónak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Lóbor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 16. Telefon 108-52. 28887

Gépészet
színmű ajándó rovata van a honfikat megjelenő „Molnárak Lapja” szaklapnak (Budapest, V., Csáky-ut. 12.) és mutatóvanyvázok ingyen küldetnek azoknak, akik levetelőlapon kéri. Minthogy ebben a rovatban a legújabb technikai újításokon kívül minden előfordul, szinte gépészeknek, műveszókékeknek, elektrotechnikusoknak, motorkeszlőknek, ítézőnek, gégyári munkásoknak az ízeber és azon kívül srükégek van, onnóforra valóságos elragadtatással nyilatkoznak arról a rovatról azok, akik megismerték. A hótillap ára egész óra 8 kor. télfóra 4 kor. 28907a

Magán építőiparos-
iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vagy lözsef műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-ter 17. 29110

Gépészeket
péplős időnyre ugyszintén gazdasági tekeket és az összes gazdasági személyteket, szakértelm és jószaságáért teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költésig és díjmentesen ajánl **Krakauer Armin** Budapest, Nagymező-utca 25. Telefon 24-87.

Villamos világitás
saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos czikket arjogyzéke ingyen. Arjánát és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gárner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27865

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszeröket 100,000 kor. költségmentesen kiváltké és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Elsőrendű SINGER
varrógépeket nagybani eredeti gyári árban 75 koronától feljebb és intoden Ar-emelés nélkül havi 8-10 korona szétfizetésre szállítunk 10 évi jótállással.

Láng Jakab és Fia
varrógép és korékpár nagykereskedők Budapest, VII., Lézefer-ter 41. Fiók-ház: Baross-ter 4. sz. és Budan: Margit-ter 6. Képes arjogyzék ingyen és bönmentve. Üzenetekkel nem dozoznak.

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegelet” szerkesztősége Budapest, Nagy mező-utca E. 46. 27903 B.

KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyermekeit, barátját, ismerőst egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni, rendelje meg a legszebb díszművet, az

Erzsébet király- asszony emlékére

kiadásunkban megjelenő könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembereknek, írónak és művészeknek eredeti kéziratain kívül 59 nagy fejezetben megdicsőült Erzsébet királynéknak élettörténetét születésétől haláláig érdekes elbeszlés alakjában ismerteti legjelesebb írónk tollából. A mű számos rajzzal és melléklettel 200 oldal jóval meghaladó terjedelemben, pompás aranyozott dombornyomású angol vászon díszkötésben, a királyné sikerült relief arcképével **ára 20 korona.**

Nem kevésbé értékes és ajándéknak kiválóan alkalmas a legnagyobb magyar költőnk emlékére a „Petőfi társaság” megbízásából szerkesztett és kiadott vaskos kötet, a

Petőfi Album

is, mely remek angol vászon díszkötésben, dombornyomással, több mint 300 oldal terjedelemben, számos rajzzal, eredeti okmányok sikerült másolataival, képekkel, műmellékletekkel, Petőfi Sándor életére vonatkozó minden nevezetesebb eseményteljelesebb írónk tollából érdekes elbeszlés alakjában adja elő. Ennek a pompás és értékes díszműnek megrendelési ára 16 korona. Mind a két dísmű egyszerre megrendelve csak 30 kor. Megrendelhető az

Erzsébet Királyné Album kiadóhivatalában Budapest. Erzsébet-ter 50 Megrendelések utánvétel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében pontosan eszközöltenek. Könyvgyűzők helyben és vidéken felvételnek.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra előkészít biztos sikerrel

Jogtudomány
Dr. Erős Vilmos
Jogi szemináriuma. Budapest, Messelényi-utca 18 szám.

Soványásár.
Az egyedüli eredménytől kísért szer a dr. William Hartley tanár amerikai erőteljes póra. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorba jósoknak külföldi kórházakban. Kötönytetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. — Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII. István-ut 11. II. eme 1.

Saját gyártmányú Vas-és rézbutorok
Rézárú — — — 45.- frt
Vaságy matracozsal 8.50 »
Gyermekegy — — — 11.60 »
Sodronyágy-betét 3.50 »
Vas-és rézbutorok gyári árban. 28048

WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám. TELEFON 87-01.

INGYEN DRAGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYTASOK
MINDEN ÉLETNAGYSÁG KÉPÉT 5 KORONÁÉRT DÍZES PASTPARTYVAL 55-68 cm. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZÍMES
OLAJKEP
ARA 10 KORONA. KÉPVISZELŐM KÍNDEKÉRT FELVÉTELNEK.
SAVADASSÁG
MINDEN IRÁNYBAN FÉNYKÉPHELYITŐ ÉS RAFAEL FÉNYKÉPESZETI MŰTEREM BUDAPEST, VII. BOTTENHILLER-UTCA 46. NYITNUTVÉ VÉ AZ 1908. ÉVI PÁRSI BESZERZÉSEI KÖNYVTÁRON BESZERZÉSEI: KERESZTELÉSI ÉS ARANY-ÉREMMEL.